

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายองค์กรสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.2 ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.3 ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม
 - 1.4 ปรัชญาการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
2. การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
 - 2.1 การบริหารจัดการ
 - 2.2 การจัดสภาพแวดล้อม
 - 2.3 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.4 การจัดอบรมและพัฒนาครู
 - 2.5 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
 - 2.6 การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน
 - 2.7 การวัดและประเมินผล
3. การวิจัยเชิงสำรวจ
 - 3.1 แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจและการออกแบบ
 - 3.2 กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ
4. การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายองค์กรสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง
 - 4.1 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร จังหวัดสกลนคร
 - 4.2 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
 - 4.3 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
 - 4.4 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก จังหวัดนครพนม

- 4.5 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- 4.6 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
- 4.7 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา กรุงเทพมหานคร
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม

1. ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม

จากการศึกษาความหมายเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ได้มีรายงานเอกสารจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

คุณธรรมพื้นฐาน ประการ 8

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างคุณธรรมหลักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัวชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมคุณธรรมพื้นฐาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 34) ประกอบด้วย

1. ซื่อสัตย์ คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ซึ่งผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควรเป็นคนสูงส่ง มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักรงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

2. ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของ แต่พอควรพอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ซึ่งผู้ที่มีความประหยัด คือ ที่ดำเนินชีวิตความเป็นผู้ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเอง อยู่เสมอ

3. ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียงไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ซึ่งผู้ที่มีทำซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติ ตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรง และทางอ้อม รักรู้ หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

4. มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม ซึ่งผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบันองค์กร สังคมและประเทศ/โดยที่ตนเองยินดี ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

5. สุขภาพ คือ เรียบร้อยอ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิจกรรมารยาท ที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ ซึ่งผู้ที่มีความสุขภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางแต่ในเวลาเดียวกัน ยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีการยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ และสภาพแวดล้อม ความโปร่งใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ซึ่งผู้มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัยสิ่งแวดลอมถูกต้องตามสุขลักษณะ ผักผ่อนจิตใจมิให้ชุ่มมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

7. สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดงานการอย่าง สร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับ ความมีเหตุผลยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ ร่วมกันที่จะปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

8. มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ให้ความสนใจในความต้องการความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

คิณาภรณ์ หู้เต็ม (2552, หน้า 25) ให้ความหมายของศีลธรรม จริยธรรม ว่ามีความหมายใกล้เคียงกันนักวิชาการมักใช้คำสองคำนี้ในความหมายนี้เดียวกัน ส่วนคำว่า คุณธรรม มีความหมายว่า คุณสมบัติที่ถูกต้องดีงามและแสดงถึงคุณลักษณะของบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมก็ได้ ในขณะที่คำว่า จริยธรรมเป็นกรอบหรือหลักประพฤติปฏิบัติของกลุ่มคนหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานที่ดีงามอันเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อใช้คำว่าคุณธรรมร่วมกับคำว่า จริยธรรม จึงได้คำว่า คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีความหมายว่า การประพฤติปฏิบัติที่เป็นความดีงาม และถูกต้องตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือมีความหมายว่า คุณธรรมตามกรอบจริยธรรม

กรมการศาสนา (2552, หน้า 5) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง ความดีงามในจิตใจที่ทำให้บุคคลประพฤติดี ผู้มีคุณธรรมเป็นผู้มีความเคยชินในการประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางดีงามคุณธรรม เป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับกิเลสซึ่งเป็นความไม่ดีในจิตใจ ผู้มีคุณธรรมจึงเป็นผู้ที่ไม่มากด้วยกิเลสซึ่งได้รับยกย่องว่าเป็นคนดี

ชวลิต นิมนนวล (2552, หน้า 20) ให้ความหมาย คุณธรรม จริยธรรม ว่าโดยรวมของคำทั้งสองคำนี้ หมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม อันจะเป็นฐานรากเริ่มต้นจากปรัชญาความคิดที่ถูกต้อง ประกอบกับมีค่านิยมที่ถูกต้อง และเมื่อประพฤติแล้วเป็นเหตุก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คุณธรรม จริยธรรมเป็นเครื่องควบคุมและกำกับการประพฤติของคนในสังคมให้มีความรู้สึกนึกคิดและแสดงออกในสิ่งที่ดีงามก่อให้เกิดประโยชน์สุขทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม จุดมุ่งหมายสูงสุดของการมีคุณธรรม จริยธรรมในสังคม ให้ทุกชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสันติและมีความสุข

ประเวศ วะสี (2550, หน้า 17) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม คือ คุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ อันเป็นไปเพื่อความสุขของตนเองและการอยู่ร่วมกัน คือ การเป็นผู้มีใจสูง ไม่เห็นแก่ตัวฝ่ายเดียวแสดงออกโดยการไม่เบียดเบียนมีความเมตตากรุณา มุ่งช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์

ศศิวิมล รังคะภูติ (2552, หน้า 9) ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง หลักแห่งคุณงามความดีที่มีในจิตใจของผู้ที่นับถือเป็นหลักคิดเพื่อนำไปปฏิบัติ เช่น ความซื่อสัตย์ มีวินัย สามัคคี เป็นต้น

วิกิรานต์ พิพิทธภัณฑ์ (2553, หน้า 16) ให้ความหมาย ของคุณธรรมว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งแสดงถึง การเป็นผู้มีจริยธรรมสูง มีความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดีหรือมีจิตที่เป็นกุศล ไม่ก่อให้เกิด ความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นและสังคม

รจนา ฎกของไชย (2553, หน้า 32) คุณธรรม หมายถึง สภาพ คุณงาม ความดี และคุณลักษณะหรือสภาวะที่มีค่าอยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไป ในทางที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งเป็นภาวธรรมอยู่ในจิตใจของแต่ละคน

สังวาลย์ สิทธิวงศ์ (2555, หน้า 17) คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นหลักความประพฤติที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถทำให้คนในสังคม อยู่กันได้ อย่างสงบสุขด้วยกันสร้างคุณค่าความดีต่อกันด้วยจิตสำนึกแห่งความคิดตระหนัก ในความดีและในหลักความหนักแน่นด้วยคุณธรรมความประพฤติดี

วีรวีท คงศักดิ์ (2555, หน้า 34) ให้ความหมายของคุณธรรม (Virtue) หมายถึง สภาพคุณงามความดี ที่เป็นธรรมชาติซึ่งก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ของการอยู่ร่วมกันในสังคม จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพ คุณงามความดีความถูกต้อง ที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลซึ่งแสดงออกเป็นความประพฤติ ที่ดีงามอันเป็นประโยชน์ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 13) ได้ให้ความหมาย คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ความถูกต้อง ที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งแสดงออก เป็นความประพฤติที่ดีงามอันเป็นประโยชน์ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยต่อการอยู่ร่วมกัน ในสังคม

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า คุณธรรม คือ แนวคิดของบุคคล ในการประพฤติปฏิบัติที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ดีงาม เหมาะสม ทั้งทางด้านกาย วาจา และ จิตใจที่เกิดจากหลักคิดที่มีอยู่ในใจของผู้ที่ยึดถือปฏิบัติ ซึ่งต้องมีการปลูกฝังสั่งสอนจนเป็น ลักษณะนิสัยความซื่อตรงที่ประกอบด้วย ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความซื่อตรงต่อตนเอง และความซื่อตรงต่อบุคคลทั่วไป ซึ่งเมื่อทุกคนทำได้แล้ว สังคมก็จะอยู่ร่วมกันด้วยความ ผาสุก

ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรม เป็นสภาพคุณงามความดี สิ่งสมควรประพฤติปฏิบัติและหลักการแนวคิดความเชื่อที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนในแนวทางของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงจริยธรรมไว้มากมาย เช่น

ชวลิตดา ตริยะบุตร (2550, หน้า 19) ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่าจริยธรรม คือ หลักแนวคิดของบุคคลในการประพฤติปฏิบัติที่นำไปสู่พฤติกรรมที่พึงงามเหมาะสมทั้งทางด้านกาย วาจา และจิตใจ เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของสังคม

พระธรรมปิฎก (2538, อ้างถึงใน ชฎิล นิมนท, 2552, หน้า 18) อธิบายว่า จริยธรรม เป็นคำที่บัญญัติขึ้นใหม่ โดยคำว่า จริยะ มาจากรากศัพท์ คือ จร แปลว่า เที่ยวไป ดำเนินไป หากแปลความหมายในเชิงนามธรรม แปลว่า ประพฤติ ดำเนินชีวิต ครอบงำชีวิต หรือความเป็นอยู่ ดังนั้น คำว่าจริยธรรม จึงแปลว่า ธรรม คือ จริยะ หรือหลักแหล่ง จริยะหรือหลักแห่งการประพฤติ การดำเนินชีวิต การครอบงำชีวิต ทั้งนี้ คำว่าจริยธรรม ที่กล่าวถึงทั่วไป มักมีความหมายเดียวกันกับคำว่า คุณธรรมสำหรับคำว่า ศีลธรรม เป็นคำผสมที่บัญญัติขึ้นใหม่ ด้านศัพท์ในภาษาบาลี สันสกฤตระบุคำว่า ศีล เท่านั้น เมื่อรวมกับคำว่า ธรรม ศีลธรรม จึงหมายถึง ธรรมชั้นศีลหรือธรรม คือ ศีล และมีความหมายตรงกับขอบเขตหมวดธรรมที่เรียกว่า ธรรมจรिया ในปัจจุบันกำหนดให้คำว่า ศีลธรรม ตรงกับ Moral หรือ Morality ในภาษาอังกฤษ

กรมการศาสนา (2552, หน้า 5) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติ หรือหลักความเป็นจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ จริยธรรมเป็นสิ่งที่ควรประพฤติ มีที่มาจากบทบัญญัติหรือคำสอนของศาสนา หรือใครก็ได้ที่เป็นผู้มีจริยธรรม และได้รับความเคารพนับถือมาแล้ว

วิกรานต์ พิพิทธรักษ์ (2553, หน้า 17) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ทั้งทางด้านวาจา และจิตใจ เป็นเครื่องกำกับความสามารถในการควบคุมตนเองให้รู้สำนึกผิดถูกในด้านต่างๆ ให้แสดงออกมาในสิ่งที่ดีงาม และสอดคล้องกับสังคมที่เป็นอยู่

สังวาลย์ สิทธิวงศ์ (2555, หน้า 18) จริยธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น และเป็นที่ยอมรับของสังคม แสดงออกในรูปของพฤติกรรม ดังนั้นคุณธรรมและจริยธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกัน โดยคุณธรรมเป็นลักษณะที่อยู่ภายในจิตใจ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีคุณธรรม

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 18) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ดีงาม ทั้งทางด้านกาย วาจา และจิตใจ ที่เกิดจากหลักคิดที่มีอยู่ในใจของผู้ที่ยึดถือปฏิบัติ ซึ่งต้องมีการปลูกฝังสั่งสอนจนเป็น ลักษณะนิสัยความซื่อตรง ที่ประกอบด้วย ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความซื่อตรงต่อตนเอง และความซื่อตรงต่อบุคคลทั่วไป ซึ่งเมื่อทุกคนทำได้ สังคมจึงจะอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข

จากข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติ ปฏิบัติ ซึ่งเป็นการแสดงออกทางการปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม และเป็นเรื่องของการฝึกนิสัยโดยทำบ่อยๆ ซ้ำๆ จนเป็นลักษณะนิสัยที่ดีงามทั้งทางกาย วาจา และใจ

2. ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม

วิกิรานต์ พิพิทภักดิ์ (2553, หน้า 18) ได้ให้ความหมาย ของความสำคัญ ของคุณธรรมจริยธรรมว่า คุณธรรมทำให้เกิดจริยธรรมส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความสุขความพึงพอใจกับตนเองและสังคม คุณธรรมสามารถฝึกฝนได้ เมื่อมี คุณธรรมหนึ่งแล้วก็จะเกิดคุณธรรมอื่นๆ ตามมา ความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ก็เกิดขึ้นหากสังคมใดประกอบด้วยบุคคลไร้คุณธรรม จริยธรรม มีความประพฤติปฏิบัติ ที่เห็นแก่ตัว ชอบเบียดเบียนซึ่งกันและกัน สังคมนั้นก็จะขาดความสงบสุข เกิดความสับสน วุ่นวาย ประเทศชาติก็อ่อนแอและอาจสูญเสียดเอกราชของชาติไปในที่สุด

สมเดช สีแสง (2540, หน้า 230 อ้างถึงใน สังวาลย์ สิทธิวงศ์, 2555, หน้า 19-20) ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม คือ คุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้าง ความสงบสุขและความเจริญให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวและแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม ดังในพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2550 ว่า “การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ ผลที่พึงปรารถนา คือ ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยความรู้แต่เพียง อย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรม

ประกอบไปด้วย เพราะเหตุว่า ความรู้นั้นเป็นเสมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้ขบวนการดำเนินไปได้
 ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวเป็นเสมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัย
 ที่นำพาให้ขบวนการดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิภาพ คือ ปลอดภัยจนบรรลุถึงจุดหมาย
 ที่พึงประสงค์” ที่ว่าคุณธรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญ
 ให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวนั้นก็เพราะว่า คุณธรรมเป็นเครื่องช่วยให้แต่ละคนประสบความสำเร็จ
 ความเจริญในหลายทาง เช่น

1. คุณธรรมเป็นเครื่องจรรโลงศักดิ์ของความเป็นมนุษย์ เราไม่ตีคุณค่า
 ของมนุษย์เป็นตัวเงิน แต่จะตีค่ากันด้วยคุณธรรม ผู้มีคุณธรรมจะเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่อง
 ว่าเป็นคนดีเป็นคนมีค่ามาก ส่วนผู้ไร้คุณธรรมอาจจะถูกประมาทว่า “เหมือนมิโซคน”
 เป็นคนมีค่าน้อย

2. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมบุคลิกภาพ “ความซื่อตรง” ทำให้คน
 มีความสมบูรณ์ในความคิดและการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระว่างความคิด
 คำพูดและการกระทำ

3. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมมิตรภาพ เช่น “ความจริงใจ” ทำให้
 ความสัมพันธ์ กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น คนไม่จริงใจย่อมไม่ได้รับความไว้วางใจ
 จึงทำให้เสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้

4. คุณธรรมเป็นเครื่องสร้างความสบายใจ ซึ่งนอกจากจะสบายใจ
 เพราะผู้มีความดีจะเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติแต่ในทางที่ถูกต้องและไม่ทำผิด

5. คุณธรรมเป็นเครื่องสร้างความสำเร็จและความมั่นคงปลอดภัย
 ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

สังวาลย์ สิทธิวงศ์ (2555, หน้า 20) คุณธรรมจริยธรรมนั้น เปรียบเหมือน
 เป็นตัวนำที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลไปสู่ที่สมประสงค์ตามความปรารถนาได้ด้วยความสวัสดิ
 คือ ความพอใจของทุกฝ่าย เพราะผู้มีความดีย่อมไม่เอนเอียง ออกไปจากหลักแห่ง
 คุณธรรม คือ มีใจซื่อตรง จริงใจ บริสุทธิ์ใจที่จะประพฤติปฏิบัติให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุข
 โดยปราศจากการเบียดเบียน คุณธรรมจึงมีความสำคัญ เปรียบเหมือนพวงมาลัยหรือ
 หางเสืออันจะประคับประคองขบวนการนั้นให้ไปสู่จุดหมายปลายทางโดยสวัสดิภาพ

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 19) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมไว้ว่า เป็นการทำให้บุคคลเกิดจริยธรรมที่เหมาะสมต่องาม เมื่อบุคคลเกิดการปฏิบัติ ที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความสุขความพึงพอใจกับตนเองและสังคม การส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกในสังคมจะช่วยให้เกิดความสุขสงบสุข และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ประเทศชาติต่อไป

จากความหมายดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า คุณธรรมมีความสำคัญมากเพราะจะ เกิดการทำให้บุคคลแสดงออกที่เหมาะสมต่องาม เมื่อบุคคลเกิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง ทำให้ เกิดความสุขความพึงพอใจกับตนเองและสังคม การส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม แก่สมาชิกในสังคมจะช่วยให้เกิดความสุขสงบสุข ร่มเย็น เกิดสันติสุขสันติภาพและเป็นสิ่งดีงาม สิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อไป

3. ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม

วีรวิท คงศักดิ์ (2555, หน้า 48-33) ได้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ ของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า คุณธรรม เป็นสิ่งที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งเรียก “จิตวิญญาณ Spiritual” ทำให้ประพฤติดีมีประโยชน์ต่อสังคมได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้อง มีคนบอกหรือเตือน จึงสามารถสอนแนะนำให้ผู้อื่นประพฤติดีได้และได้รับการยกย่อง ให้เป็นแบบอย่างในเรื่องคุณงามความดีให้กับคนในสังคม ส่วน “จริยธรรม” มีระดับต่ำกว่า คุณธรรม เนื่องจากต้องมีคนบอกหรือเตือนเพื่อปลูกจิตสำนึกว่าสิ่งนี้ดีพึงปฏิบัติ สิ่งนี้ไม่ดีไม่ พึงปฏิบัติ ซึ่งสิ่งที่เตือนกันในสังคม คือ จรรยาบรรณ (Code of Conduct) โดยอาจมีการ ลงโทษเมื่อฝ่าฝืนบ้าง เช่น การให้ออกจากสังคมนั้น หรือมีการลงโทษทางสังคม (Social sanction) จริยธรรม มีลักษณะเป็นเกณฑ์หรือคำแนะนำที่เป็นเงื่อนไขให้คนในสังคมปฏิบัติ ตามเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีของสังคม เมื่อมี การฝ่าฝืนจะได้รับการตักเตือน หรือ “ลงโทษทางสังคม” ด้วยการระงับมิให้เป็นสมาชิก ของสังคมนั้นเป็นการชั่วคราว และลงโทษสูงสุด คือ การถูกขับออกจากสังคมนั้นอย่างถาวร

ศศิวิมล รังคะภูติ (2552, หน้า 11) ได้สรุปความสัมพันธ์ของคุณธรรม จริยธรรมไว้ว่า คุณธรรม และจริยธรรมมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน เกี่ยวข้องกัน ในด้านของคุณงามความดี กล่าวคือ คุณธรรมนั้นเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจเกิดการตระหนัก ในด้านความงามความดี ความถูกต้องแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดีได้ เมื่อตระหนักได้ถึงสิ่งที่ดี และเหมาะสมแล้ว ในลำดับต่อไปบุคคลจะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดสิ่งที่ดี ที่ควรต่อตนเอง บุคคล สังคมรอบข้างได้อย่างเหมาะสมก่อให้เกิดความสุขสงบ การประพฤติปฏิบัตินี้เอง

ที่เรียกว่า จริยธรรม ซึ่งทั้งสองส่วนย่อมต้องเกี่ยวเนื่องกัน มีความสัมพันธ์ อีกประการหนึ่ง บุคคลต้องมีความคิดดี จิตดี และปฏิบัติดี ส่วนสิ่งใดที่เรียกว่าดีนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสังคมาบ ข้าง แต่ไม่ได้หมายความว่าสังคมนั้นจะเป็นผู้ตัดสินความถูกต้องหรือผิดได้เสมอไป หากแต่ยังขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของหลักความยุติธรรม

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 20) ให้ความหมายของความสัมพันธ์ ของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า คุณธรรมเน้นเรื่องสภาพภายในจิตใจ ส่วนจริยธรรม เป็นคำที่แสดงถึงคุณภาพจิตใจคน มีความหมายไปในทางความประพฤติที่ดีงาม หรือ ถูกต้องตามมติของสังคม จริยธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่คุณธรรมค่อนข้าง มีความคงตัวและเป็นสิ่งบอกถึงคุณภาพของจิตใจภายใน

จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ของคุณธรรม จริยธรรม มีความหมายใกล้เคียงกันมาก คือ คุณธรรมเน้นเรื่อง จิตวิญญาณ สภาพภายในจิตใจ จิตสำนึกที่ไม่ต้องมีใครบอก เตือน แต่สามารถแสดงออกในทางที่ดีโดยออกมาจาก จิตวิญญาณที่แท้จริง จากจิตใต้สำนึก ส่วนจริยธรรมเป็นคำที่แสดงถึงคุณภาพจิตใจคน มีความหมายในทางความประพฤติที่ดีงาม หรือถูกต้องตามมติของสังคม คุณธรรม มีความคงตัวและเป็นสิ่งบอกถึงคุณภาพของจิตสังคมนั้นประเทศชาติเกิดความสงบสุขร่มเย็น

4. ปรัชญาการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 1-3) กำหนดวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาผู้เรียน ทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ

1. ปรัชญาสารัตถนิยม (Essentialism) เชื่อว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือ ในการถ่ายทอดความรู้ความจริงทางธรรมชาติ โดยแยกตามอิทธิพลที่ได้รับมา ดังนี้

ปรัชญาสารัตถนิยมตามแนวสัจนิยม (Realism) เชื่อว่า การศึกษา เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และความจริงตามธรรมชาติ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ของมนุษย์ หลักสูตรการศึกษา จึงประกอบไปด้วย ความรู้ความจริง และการแสวงหา ความรู้เกี่ยวกับกฎการณ์ธรรมชาติต่างๆ การจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริงและการสรุปข้อมูลจากข้อเท็จจริงเหล่านั้น

ปรัชญาสารัตถนิยมแนวจิตนิยม (Idealism) เชื่อว่า การศึกษา คือ เครื่องมือในการสืบทอดมรดกทางสังคมให้ดำรงอยู่ต่อไป ไปหลักสูตรการศึกษาควรประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และวัฒนธรรม อันเป็นแก่นซึ่งสังคมนั้นเห็นว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม สมควรที่จะรักษาและสืบทอดแก่นุชนรุ่นหลังต่อไป การจัดการเรียนการสอนเน้นบทบาทของครูในการถ่ายทอดความรู้และสารต่างๆ รวมทั้ง คุณธรรมและค่านิยมที่สังคมเห็นว่าดีงามแก่ผู้เรียน

2. ปรัชญาสัญนิยมวิทยา ปรัชญานิรันดรนิยม (Perennialism) เชื่อว่า ในโลกนี้มีบางสิ่งที่มีคุณค่าถาวร ไม่เปลี่ยนแปลง ควรจะอนุรักษ์ และถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังต่อไป สิ่งที่มีคุณค่า ได้แก่ ศาสนา ความดีและเหตุผล การศึกษา จึงควรเน้นการพัฒนา ความมีเหตุผลและการใช้เหตุผลฝึกฝนและแสดงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนให้พัฒนา ความมีเหตุผลค้นพบตนเองควบคุมกำกับตนเอง ปรับตัวให้เข้ากับความจริงที่ถาวรมั่นคง

3. ปรัชญาพัฒนาจิตนิยม ปรัชญาพัฒนาการ ปรัชญาพัฒนาการ (Progressivism) เชื่อว่า การดำเนินชีวิตที่ดีนั้น ต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดที่ดี และการกระทำที่เหมาะสมเป็นการนำความคิดไปสู่การกระทำ ดีวี่ ได้นำเสนอ ทดลอง และประยุกต์ใช้ในการศึกษา เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับอิสระ ในการริเริ่มความคิดและลงมือทำตามความคิด ดีวี่ เน้นความสำคัญของประชาธิปไตย จริยธรรม ศาสนา และศิลปะ โดยการนำความคิด (ค่านิยมเชิงจริยธรรม) ไปสู่การกระทำ (พฤติกรรมเชิงจริยธรรม) ให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางจริยธรรม ในการปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย ได้แสดงพฤติกรรมที่ดีงามทุกโอกาส เริ่มพัฒนาการตั้งแต่การปฏิบัติตามคำสั่ง การปฏิบัติตามเหตุผล การปฏิบัติตามความรู้สึกพึงพอใจ จนเกิดความเชื่อมั่นอย่างแนบแน่นและปฏิบัติ อย่างคงเส้นคงวาในทุกโอกาส และทุกการแสดงออกด้วยกิจนิสัย ด้วยความรู้สึที่ดี และ ด้วยเหตุผลและเจตนาที่ถูกต้อง

4. ปรัชญาอัตนิยม (Existentialism) ปรัชญานี้ให้ความสนใจที่ตัวบุคคล หรือความเป็นอยู่ของมนุษย์แต่ละคนจะต้องกำหนดหรือแสวงหาสาระสำคัญด้วยตนเอง บุคคลแต่ละคนที่จะเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง การจัดการศึกษาให้ความสำคัญกับการให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด สนับสนุน ส่งเสริมผู้เรียนในการค้นหาความหมายและสาระสำคัญของชีวิตของเขาเอง ให้ผู้เรียน มีเสรีภาพในการเลือกสิ่งที่เรียนตามที่ตนเองต้องการมีเสรีภาพในการเลือกตัดสินใจ

เมื่อเผชิญกับปัญหา และสถานการณ์ต่างๆ และรับผิดชอบในการตัดสินใจหรือการกระทำของตนเอง น่าจะเป็นหลักการหรือแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียนในกระบวนการพัฒนา ค่านิยมเริ่มต้นด้วยการเลือกเลือกอย่างอิสระเลือกจากทางเลือกต่างๆ และเลือกตามผลที่ได้รับ การเห็นคุณค่าและการปฏิบัติตามที่เลือก และกระบวนการพัฒนาด้านคุณลักษณะรวมคุณธรรม จริยธรรม ยังมีขั้นตอนในการรับและเลือกรับการตอบสนอง การเห็นคุณค่า การเห็นคุณค่า การมีระบบ และการมีลักษณะที่แสดงเป็นกิจนิสัย

5. ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionist) เชื่อว่าการปฏิรูปสังคม หรือการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดยช่วยกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมการจืดระเบียบของสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคม และการส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคม การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ การจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน ที่มีต่อสังคมและการปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม

6. ปรัชญาการศึกษาไทยตามแนวทางของพุทธศาสนา ดร.สาโรช บัวศรี เสนอว่า การศึกษา คือ การพัฒนาขั้นสูง ด้วยการลดอกุศล 5 คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง แนวทางที่จะนำไปสู่จุดหมายของการศึกษา คือ ศิล สมาธิ ปัญญา การจัดการเรียนการสอน คือ สอนตามขั้นของอริยสัจ 4 ซึ่งได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค พระราชวรมณี เสนอว่าการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ชีวิตเข้าถึงอิสรภาพหลุดพ้นจากอำนาจครอบงำ ทำลายอวิชชา คือ ภาวะแห่งความไม่รู้หรือหลงผิด และทำลายตัณหา อันได้แก่ ความทะยานอยากดิ้นรน พร้อมทั้งการสร้างเสริมปัญญา ฉันทะ และกรุณา สามารถฝึกอบรมและพัฒนาได้โดยใช้หลักไตรสิกขา อันได้แก่ ศิล สมาธิ ปัญญา ฯลฯ

7. ปรัชญาการศึกษาผสมผสาน (Eclecticism) ซึ่งเกิดขึ้นจากการนำเอา ประเด็นต่างๆ เลือกนำแง่มุมและจุดเด่นของหลายๆ ปรัชญามาเป็นปรัชญาการศึกษา แบบผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืนไม่ขัดแย้งกัน

จากสาระความเชื่อของปรัชญาการศึกษาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ไม่ควรใช้ประโยชน์จากปรัชญาใดปรัชญาหนึ่งเท่านั้น แต่ควรเป็นการมองภาพรวม ทิศทางที่ควรเน้นลักษณะคนที่เหมาะสม แล้วจึงกำหนดทิศทางหรือปรัชญาให้เหมาะสม ต้องดูที่บริบท สภาพแวดล้อม หลากๆ องค์ประกอบ และการนำปรัชญา

มาใช้ในแต่ละพื้นที่ต้องดูให้รอบครอบ ดูที่ผลรวมที่ตามมาและที่สำคัญทุกๆ ประชัญามุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร และนักเรียนตามสภาพและบริบทขององค์กรนั้น

5. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับ สังคม อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการกิจกรรมอื่นๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถเลือกใช้แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมมีทฤษฎีต่างๆ ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาทางคุณธรรมและจริยธรรม ดังนี้

คุณธรรม จริยธรรม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้น แนวคิด และทฤษฎีทางจิตวิทยา ซึ่งอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถนำมาศึกษาและอธิบายได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม (Peak and Havighurst) ทฤษฎีระบบป้องกัน (Don Bosco) และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psych Oanalytic Theory)

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development Theory) ซีระพร อูวรรณโณ (อ้างถึงใน ประภาพร นาแว่น, 2556, หน้า 24-25) นักจิตวิทยาที่ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีที่สำคัญ คือ เพียเจต์ (Piaget) และโคลเบอร์ก (Kohlber) นักจิตวิทยากลุ่มนี้มีความเชื่อพื้นฐาน ดังนี้

1.1 พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะพัฒนาไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากขั้นต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุด และจะก้าวหน้าไปที่ละขั้นไม่มีการย้อนกลับหรือข้ามขั้น

1.2 พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล

1.3 พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์

ระหว่างพัฒนาการของมนุษย์กับการเรียนรู้ทางสังคม

1.4 พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา

Kohlberg (Kohlberg, 1976, pp. 35-38 อ้างถึงใน ประภาพร นาแว่น, 2556, หน้า 24-25) พัฒนาแนวคิดเนื่องจากเพียเจต์ โดยแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ออกเป็น ระดับ 3 (Level) แต่ละระดับ แบ่งออกเป็น ชั้น 2 (Stage) รวมเป็น 6 ชั้น ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ทางสังคม Pre-Conventional Level

ชั้นที่ 1 ชั้นการหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2-7 ปี) ชั้นนี้เด็ก จะใช้จริยธรรมของผู้อื่น ซึ่งผลของพฤติกรรมจะชี้ว่า พฤติกรรมของตน “ถูก” หรือ “ผิด” เป็นต้นว่า เด็กถูกทำโทษก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนเองทำผิด และจะหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งนั้นอีก กล่าวคือการตัดสินใจโดยมุ่งที่จะหลบหลีกไม่ให้ตนเองถูกลงโทษ

ชั้นที่ 2 ชั้นการแสวงหารางวัล 7-10 ปี ในชั้นนี้เด็กจะสนใจทำตามข้อบังคับเลือกการตัดสินใจโดยมีความมุ่งหมาย ซึ่งเป็นลักษณะของการเห็นความสำคัญ และพอใจที่จะประพฤติ เพื่อเป็นผลให้ตนได้รับรางวัลและสิ่งตอบแทน และคำนึงถึงการได้รับการตอบแทนเป็นหลัก

ระดับที่ 2 ระดับทำตามเกณฑ์ (Conventional Level)

ชั้นที่ 3 ชั้นทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ 10-13 ปี คือ การคล้อยตามความเห็นชอบหรือการชักจูงของผู้อื่น การยอมรับของกลุ่ม การทำตามความคาดหวังของบุคคลที่มีความสำคัญในทัศนะของเด็ก เด็กจะคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด พฤติกรรมไม่ดี คือ พฤติกรรมที่คนอื่นเห็นว่าไม่ดี

ชั้นที่ 4 ชั้นการทำหน้าที่ทางสังคม 13-16 ปี คือ เป็นที่ถือเอาหน้าที่และการรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นหลักในการปฏิบัติ การตัดสินใจโดยถือว่าตนทำหน้าที่ที่จะทำสิ่งนั้น ในฐานะที่ตนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคม และสังคมนั้นคาดหวังที่จะให้ตนทำหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ต่างๆ เด็กจะเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีศรัทธาต่อเกณฑ์ของสังคมจนยึดถือเป็นหลักปฏิบัติที่ดี

ระดับที่ 3 ระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post Conventional Level)

ชั้นที่ 5 ชั้นทำตามคำสัญญา 16 ปีขึ้นไป คือ การตัดสินใจเพื่ออุดมคติ โดยเห็นแก่ประโยชน์หมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น จะยึดหยุ่นได้ตามเห็นผลและสถานการณ์ บุคคลที่มีการพัฒนาถึงขั้นนี้จะมีหลักการในการตัดสินใจ สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้และได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

ขั้นที่ 6 ขั้นยึดเอาอุดมคติสากล คือ การตัดสินใจอันยิ่งใหญ่
ที่เป็นหลักประจำใจของตนเอง เช่น ความยุติธรรม คุณภาพความรับผิดชอบ เป็นหลักการ
ที่เขาได้พิจารณาและตัดสินใจที่จะเลือกทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องดีงามแล้ว และสามารถจัด
เข้าในระบบจริยธรรมจนเป็นอุดมการณ์ โดยไม่ต้องผูกพันกับกฎเกณฑ์ของสังคมและผู้อื่น
ตั้งนั้นเด็กในช่วงวัย 13-16 ปี เป็นช่วงที่สามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมได้ดี หากบุคคล
ในช่วงนี้ได้เรียนรู้ สามารถพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทาง
สติปัญญา พบการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล
จะพัฒนาไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากขั้นต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุด และจะก้าวหน้าไปที่ละขั้นไม่
มีการย้อนกลับหรือข้ามขั้นมีการพัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากลมีการพัฒนาการ
ทางจริยธรรมเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการของมนุษย์กับการเรียนรู้
ทางสังคมและมีการพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม เป็นทฤษฎีที่พัฒนาโดยนักจิตวิทยา ชื่อ อัลเบิร์ต แบนดูรา
(Albrt Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา ตามทฤษฎีแบนดูราการเรียนรู้ของมนุษย์
ส่วนหนึ่งจะเกิดประสบการณ์ที่ได้รับโดยตรง และอีกส่วนหนึ่งจะเกิดจากการสังเกตตัวแบบ
ซึ่งมีระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ทำให้สามารถคาดหวังได้ถึงวิธีการหา
เหตุผลที่พึงปรารถนามาสู่ตน และในขณะเดียวกันก็มองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผล
ที่เลวร้ายต่างๆ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำ
พฤติกรรมต่างๆ และนำไปสู่การตั้งมาตรฐานการประพฤติสำหรับตนเอง

จากการศึกษา จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
พบการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้นจะต้องใช้วิธีการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
ด้วยการสร้างเงื่อนไขให้บุคคลได้มีประสบการณ์ด้วยตนเอง หรือการให้เห็นแบบอย่าง
หรือการบอกกล่าวอบรมให้บุคคลเกิดความเชื่อ ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลคุมพฤติกรรม
ที่ไม่เหมาะสมและแสดงออกเฉพาะพฤติกรรมที่เหมาะสมตามกาลเทศะ

3. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม (Peak and Havighurst)

ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมเป็นทฤษฎีที่พัฒนาการโดย (Peak and Havighurst) หรือความมีวินัยของตนเองเชื่อว่าการควบคุมของอีโก้และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้รวมกันทำให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผลบุคคลแต่ละบุคคลจะมีพลังควบคุม อีโก้และซูเปอร์อีโก้ในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้ความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ในระดับไม่เท่ากันทำให้ควบคุมตนเองแตกต่างกันจะเห็นได้ว่าการพัฒนาความมีวินัยของตนเองของ Peak and Havighurst ใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลังควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางจิตสำนึกที่สมบูรณ์และมีการควบคุมตนเองจนสามารถสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตนเองอย่างเหมาะสม

Bandura ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 2 ประการด้วยกัน คือ

1. ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นก่อน (Antecedent determinants) Bandura ได้อธิบายเรื่องนี้ว่าถ้ามีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมเช่นนั้นเป็นประจำสม่ำเสมอ จะทำให้บุคคลสามารถคาดเหตุการณ์ได้ว่า ถ้ามีสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นแล้วจะมีอีกสิ่งหนึ่งตามมาการรู้ความสัมพันธ์เงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้จะทำให้บุคคลสามารถทำนายเหตุการณ์ได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นอย่างไรภายใต้สภาวะการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นก่อนถ้าบุคคลนั้นมีความสามารถทางสติปัญญาสูงก็จะสามารถคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้และจะเลือกกระทำหรือแสดงทางพฤติกรรมของเขาให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ของเขา ซึ่งเป็นการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าหนึ่งนี้จะมีผลต่อการเกิดหรือไม่เกิดพฤติกรรม จะมีผลต่อการคงอยู่หรือการหดหายของพฤติกรรมของบุคคลเพราะบุคคลจะยึดเอาสิ่งเร้าหนึ่งมาทำนายการเกิดอีกสิ่งเร้าหนึ่ง

2. ตัวกำหนดพฤติกรรมที่เป็นผลของการกระทำ (Consequent determinants) Bandura ได้อธิบายเรื่องนี้ว่าการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมมนุษย์เป็นการเรียนรู้เงื่อนไขของผลการกระทำที่เป็นบวกและพฤติกรรมใดที่กระทำแล้วจะไม่ได้รับรางวัลหรือผลของการกระทำเป็นลบการเรียนรู้เงื่อนไขผลของการกระทำดังกล่าวจะทำให้มนุษย์เลือกกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลการกระทำเป็นบวกหรือเสริมแรงและจะหลีกเลี่ยง

การกระทำพฤติกรรมที่ได้รับผลของการกระทำเป็นลบหรือการลงโทษ ดังนั้น การเกิดพฤติกรรม จึงขึ้นอยู่กับผลของการกระทำด้วยถ้าการกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลของการกระทำเป็นลบพฤติกรรมนั้นจะลดหรือหายไป อย่างไรก็ตามการเรียนรู้เงื่อนไขผลของการกระทำมานี้สามารถเรียนรู้ได้ทั้งจากประสบการณ์ตรงและการสังเกตจากตัวแบบหรือการกระทำของผู้อื่นที่สังเกตเห็นซึ่งการเป็นเรียนรู้จากประสบการณ์โดยอ้อม

สรุปความได้ว่าทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมเป็นเรื่องของจิตใต้สำนึก ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้มาตั้งแต่อายุ 2-3 ขวบ พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลมาจากการที่ตัวเด็กได้ร่วมคบหาสมาคมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลโดยตรงจากการพัฒนาการทางร่างกายและทางประสาท หรือเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ครูและผู้ใหญ่ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget อธิบายว่า การฝึกหัดอบรมและระเบียบวินัยจากทางบ้านเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมของเด็กที่เขาได้รับรู้ เด็กจะยอมรับเอาความเชื่อค่านิยมต่างๆ เหล่านี้ได้ก็ต่อเมื่อเขาได้เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นได้ใช้กฎเกณฑ์เหล่านั้น ซึ่งเป็นผลที่เขาได้มีส่วนร่วมทางสังคมและได้แสดงบทบาทเด็กจะต้องสวมบทบาทของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับตนจึงจะทำให้เข้าใจผู้อื่นอย่างชนิดเอาใจเขามาใส่ใจเรา เด็กจะต้องฝึกหัดคิด พิจารณา ไตร่ตรอง สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิหน้าที่ และการแลกเปลี่ยนกันและกัน

4. ทฤษฎีระบบป้องกัน (Don Bosco)

ทฤษฎีระบบป้องกันเป็นทฤษฎีที่พัฒนาโดย นักบุญยอห์นบอสโก นักบวชในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก นักบุญยอห์นบอสโก ผู้ก่อตั้งคณะนักบวชซาเลเซียน Salesian ซึ่งยึดหลักที่ว่า “กันไว้ดีกว่าแก้” กล่าวคือ ป้องกันมิให้เด็กได้มีโอกาสทำผิด เพื่อที่จะได้ไม่ต้องลงโทษเมื่อเด็กได้กระทำความผิด และอบรมให้เด็กทำหน้าที่ต่างๆ โดยสมัครใจเอง เรียกว่า “ระบบป้องกัน” ประกอบด้วย

1) ความรักใจดี หมายถึง การที่ผู้สั่งสอนหรือผู้อบรม ต้องมีความสนใจ เอาใจใส่บรรดาเด็กๆ เป็นพิเศษ คอยติดตามช่วยเหลือและชี้แนะพวกเขา เหมือนดังเป็นบิดา มารดา พี่และเพื่อน ความรักใจดีนี้แสดงออกโดยการดูแลและอยู่กับพวกเขาๆ ตลอดเวลาเพื่อป้องกันมิให้มีภัยเกิดขึ้นกับเด็กๆ ทั้งกายและใจ

2) เหตุผล หมายถึง ผู้สั่งสอนหรือผู้อบรมต้องไม่ใช่อำนาจ อารมณ์หรือความรุนแรงในการอบรมเยาวชน แต่ใช้เหตุผลความรักและความเข้าใจ ในการชี้แนะและสั่งสอนพวกเขา โดยให้พวกเขายอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจและให้โอกาสปรับปรุงตนเองเสียใหม่

3) ศาสนา หมายถึง การอบรมสั่งสอนเด็กให้มีจิตใจที่เปี่ยม ด้วยคุณธรรม และจริยธรรม ดังเช่น ความรัก ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ฯลฯ เพราะถ้าเด็กมีจิตใจเปี่ยมล้นไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรมแล้ว เขาจะเป็นบุคคล ที่ครบครันและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

Fr. Pascual Chaves ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติของนักบุญ ยอห์นบอสโก ไว้ดังนี้ อบรมด้วยหัวใจของดอนบอสโก หมายความว่าผู้อบรมนำวิธีการ อบรมของคุณพ่อบอสโก มาบ่มในหัวใจแล้วปล่อยให้มันพรั่งพรู “เหตุผล ศาสนา และความรักใจดี” ออกมา โดยทำให้ความรักใจดีเป็นกุญแจหลักและนำหลักศาสนาและเหตุผลไป ประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม หรือจะพูดอีกนัยหนึ่ง เป็นการดำเนินชีวิตระบบป้องกัน ซึ่งเป็นความรักที่รู้จักทำตัวให้น่ารัก (เทียบ ว.20) ด้วยการอยู่ท่ามกลางเยาวชนและ มีความใกล้ชิดสนิทสนมอย่างเป็นกันเอง และอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการร่วมมีส่วนติดตาม ให้จิตวิญญาณ เป็นประจักษ์พยาน ส่งเสริมกระแสเรียกเยาวชนในรูปแบบของการดูแล แบบซาเลเซียน สิ่งที่สำคัญกว่าหมด คือ การต้องรื้อฟื้นการเลือกทำงานเพื่อเยาวชน ยากจนและอยู่ในภาวะเสี่ยง พร้อมทั้งเข้าถึงสถานการณ์ที่ตบตรอนสิทธิของพวกเขาไม่ว่าใน รูปแบบเปิดเผยหรือซ่อนเร้นทุกชนิด อีกทั้งมีความมั่นใจในทรัพยากรด้านบวกที่มีอยู่ในตัว เยาวชนแต่ละคน แม้ในบุคคลที่เคยได้รับผลกระทบในชีวิตมาแล้ว แล้วนั้นก็ทุ่มเทชีวิต ของเรา เพื่ออบรมพวกเขา รัก ปกป้อง ความจำเป็นของการป้องกัน ประโยชน์ ผลกระทบ และความรับผิดชอบที่ต้องมี ปัจจุบันนี้ที่เราต่างรับรู้ข้อมูลหลายอย่างที่นาตกใจ เราก็ยิ่ง จะเห็นความจำเป็นของการป้องกัน แต่การที่ยอมรับหลักการและนำไปปฏิบัติอย่างมี ประสิทธิภาพในสถานการณ์สังคมในปัจจุบันนั้นไม่ง่าย

อันตรายอีกอย่างหนึ่งคือการเลือกสิ่งที่มีอยู่ตามใจชอบ นี่คือ อัตนนิยม (subjective) การเลือกจึงผ่านจากตลาดไปสู่ชีวิต ใครก็ตามย่อมรู้ว่ามันยาก ที่จะยอมขอมระหว่างตัวเลือกที่แตกต่างกัน นั่นคือ ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับ

ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับผู้อื่น ระหว่างความรักกับเพศ ระหว่างมุมมองเชิงวัตถุ (objective) กับความสำนึกถึงพระเจ้า ระหว่างข้อมูลข่าวสารมากมายกับความยาก ในการเข้าถึงคุณค่าของมัน ระหว่างสิทธิกับหน้าที่ ระหว่างอิสรภาพและมโนธรรม

ปัจจุบันมีการเรียนรู้ที่ไม่ได้นำปัญหาชีวิตเกี่ยวข้องด้วย นี่คือนิสัยที่เยาวชนรู้สึกคับข้องใจ นอกนั้นก็มีการอบรมด้านอาชีพโดยไม่นำพาต่อหลักศีลธรรม หรือมิติด้านวัฒนธรรมเลย มีการอบรมที่จำกัดอยู่แค่เวลาปัจจุบันและไม่มีการพูดถึงปัญหาชีวิตแต่อย่างใดชีวิตและสังคมซับซ้อนขึ้นทุกวัน ใครก็ตามที่ไม่มีแผนที่หรือเข็มทิศ ก็อาจจะหลงหรือไปไม่ทันผู้อื่น การอบรมด้านความนึกคิด ด้านมโนธรรมและด้านจิตใจ จึงเป็นเรื่องจำเป็นมากกว่าหมด

“พื้นที่ปัญหา” หนึ่งในของการอบรมทุกวันนี้คือการสื่อสาร การสื่อสารระหว่างวัยอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว การสื่อสารระหว่างบุคคล ที่มีน้อยลง การสื่อสารระหว่างสถาบันและผู้มาใช้บริการอันเนื่องมาจากความเข้าใจ เป้าหมายแตกต่างกันออกไป การสื่อสารทุกวันนี้จึงซับซ้อน มีปัญหาเต็มด้วยความกำกวม อันเนื่องมาจากเสียงรบกวนมากเกินไป หรือมีสาระมากจนเลือกไม่ถูก รวมทั้งผู้สื่อสารและผู้รับสารไม่ปรับคลื่นให้ตรงกัน ผลที่ตามมาคือความเข้าใจผิด ความเงิบ ชัดจำกัด การเลือกฟังเฉพาะที่ต้องการ การพยายามอยู่ด้วยกันอย่างสงบ ไม่ให้มีเรื่องมีราว จึงยากที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับท่าที การวางตัวหรือการสื่อคุณค่าต่างๆ

ภาษาหัวใจเป็นเรื่องง่ายและหากรู้จักนำมาใช้ก็จะได้ใจคนอื่นได้ ไม่ยาก ข้อแนะนำอย่างหนึ่ง คือ “จงรักเด็ก” “เราจะได้หลายอย่างจากเด็กๆ ด้วยสายตา เป็นมิตร” ใน “จดหมายเกี่ยวกับการลงโทษเด็ก” มีเขียนว่า “จงใช้คำพูดส่งเสริมให้กำลังใจ แทนที่จะเอาแต่ตำหนิ” รักเด็ก คือ ยอมรับพวกเขาอย่างที่เป็น ใช้เวลาอยู่กับพวกเขา แสดงให้เห็นว่าเราอยากจะมีส่วนในค่านิยมและความไว้วางใจของพวกเขา ทำให้เห็นว่าเราสนุกกับสิ่งเหล่านี้ ให้ความไว้วางใจพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาสามารถทำได้ ในเวลาเดียวกันก็อดทนกับข้อบกพร่องอันเกิดจากความหิวเบาหรือการขาดวุฒิภาวะของเขา

ความรักใจดีเป็นความรักที่แสดงออกมาในรูปแบบที่เยาวชนพร้อมจะตอบรับ โดยเฉพาะเยาวชนที่ยากจน เป็นการเข้าหาด้วยความไว้วางใจ เข้าหาเป็นฝ่ายแรก พูดคำแรก ให้ความเคารพอย่างที่เขาเข้าใจได้ สนับสนุนให้มีความไว้วางใจต่อกัน ส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง เสนอและส่งเสริมให้ร่วมมีส่วนร่วมและร่วมพลังเพื่อเอาชนะความยากลำบากต่างๆ

สิ่งนี้เราเห็นได้ดีกว่าหมดในคำว่า “รู้ที่จะพูดกับหัวใจ”

เป็นการพูดแบบตัวต่อตัว ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติต่อสิ่งที่เขาวงคนคิด ช่วยอธิบายให้พวกเขาเข้าใจ ในสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในชีวิตของพวกเขา ในเวลาเดียวกันก็ช่วยให้พวกเขาเข้าใจในคุณค่าของรูปแบบพฤติกรรมและความรู้สึก หยั่งลึกลงไปในมโนธรรมของพวกเขา

พูดให้น้อยแต่เข้าถึงประเด็น ไม่หยาบคายแต่ชัดเจน ในวิธีการอบรมของคุณพ่อบอสโก มีสองตัวอย่างของวิธีการพูดแบบนี้ นั่นคือ “ราตรีสวรรค์” ซึ่งเป็นคำพูดไม่กี่คำที่พูดกับแต่ละคนในตอนค่ำ พร้อมกับข้อคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างวัน และ “คำพูดกระซิบที่หู” ซึ่งเป็นคำพูดแบบตัวต่อตัวในรูปแบบไม่เป็นทางการในช่วงเวลาหย่อนใจ แต่ละคำพูดเป็นเรื่องละเอียดอ่อนเพราะเป็นการพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีคำแนะนำอันชาญฉลาดว่าจะจัดการกับเหตุการณ์เหล่านี้ได้อย่างไร อันที่จริงแล้ว นี่คือตัวช่วยในการดำเนินชีวิตและการสอนศิลปะแห่งการดำเนินชีวิต

การป้องกัน ข้อเสนอนแนะ และความสัมพันธ์มารวมตัวกัน ทุกครั้งที่เราพบเห็นเขาวงคน เขาวงคนต้องการแสดงความมีชีวิตชีวาออกมา สิ่งที่เขา รู้สึกภายใน สิ่งที่เขาคิดและวางแผน เขาวงคนต้องการมีโอกาสเพื่อมีประสบการณ์ของการมีความรับผิดชอบ นำคุณค่าที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ให้เป็นรูปธรรม ฝึกฝนความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับผู้อื่น อีกทั้งรู้จักบริหารชีวิตของพวกเขาเอง

“กุญแจการอบรมที่ดีที่สุด” เพื่อจะรู้จักเขาวงคน จึงไม่อยู่ที่ การทดสอบทางจิตวิทยา หากแต่อยู่ใน “สนามเล่น” ณ ที่ซึ่งเขาวงคนสามารถแสดงออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ การติดต่อกันในเชิงอบรมจึงไม่อยู่ในสถานการณ์แบบทางการ แต่ในรูปแบบเป็นธรรมชาติ แม้ว่ากระบวนการเติบโตของเขาวงคนจะต้องมีความเคารพ ในกฎเกณฑ์และความอ่อนน้อมเชื่อฟังผู้อบรม กระนั้นก็ดี สิ่งที่เขาต้องการมากกว่านั้น คือ การมีโอกาสนที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ด้วยความร่าเริงยินดีและในชีวิตกลุ่ม ชมรม หมู่คณะเขาวงคน ณ ที่ซึ่งผู้อบรมมีบทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจ ชับเคลื่อนให้กำลังใจ เปิดวิสัยทัศน์และสนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ

ปัจจุบันนี้ เขาวงคนต้องการ “พื้นที่” สำหรับเขาวงคน ไม่ว่าจะ ขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ดังที่เห็นได้ชัดจากดิสโกเธคและสถานบันเทิงต่างๆ ความโดดเดี่ยว ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมักจะก่อปัญหาและความเสียหาย ให้เขาวงคน การวิเคราะห์เชิงการอบรมเจาะลึกเข้าถึงประเด็นของความแตกต่างระหว่าง สถานที่จัดขึ้นเพื่อจุดประสงค์จำเพาะกับ “สถานที่เพื่อชีวิต” ที่เปิดให้เข้าออกอย่างเป็น

ธรรมชาติ เพื่อค้นหาความหมาย โครงการ การสร้างสรรค์ ระหว่างสถานที่บังคับกับ สถานที่เลือกอย่างอิสระ ระหว่างสถานที่กำหนดให้กับสถานที่เพื่อชีวิต ในกรณีของคุณพ่อบอสโก คุณพ่อผสมผสานสถานที่สองประเภทนี้เข้าด้วยกัน เพื่อว่าความแตกต่างเชิงการอบรมจะได้หมดไป สิ่งแรกที่เราทำ คือ สนใจและค้นคว้าร่วมกัน แทนที่จะใช้แต่วิธีการแก้ปัญหาที่เตรียมไว้แบบสำเร็จรูปแล้ว นอกนั้นต้องมีการเสวนาในทุกระดับแทนที่จะยึดถือแค่บางข้อมูล ต้องมีความโปร่งใสและการอธิบาย แทนที่จะเสนอความจริงแค่ครึ่งเดียว ในความพยายามที่จะเข้าถึงภาพรวมของโลก เยาวชนมักจะฟัง มีปฏิกริยาโต้ตอบ ไตร่ตรองและทดลอง พวกเขารู้สึกเหมือนกับอยู่ในตลาด ณ ที่ซึ่งพวกเขาเห็นราคา และคุณภาพของสิ่งที่นำมาเสนอให้และพวกเขาสามารถเลือกได้ตามใจชอบ การเป็นประจักษ์พยานและคำพูดที่สามารถให้แสงสว่างและความหวัง ก็จะได้รับ ความสนใจเป็นพิเศษระบบป้องกันนี้เป็นระบบที่คำนึงถึงการป้องกันความชั่วด้วยการให้การอบรม ทว่า ในเวลาเดียวกันก็คำนึงถึงการช่วยเยาวชนให้สร้างบุคลิกของตนเองขึ้นมา เป็นการให้ชีวิตใหม่แก่คุณค่าที่พวกเขาไม่เคยได้รับและนำมาพัฒนาเนื่องจากต้องอยู่นอกขอบสังคม อีกทั้งค้นพบแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตที่มีความหมายด้วยความยินดี ด้วยความรับผิดชอบและด้วยความชำนาญ

วิธีการที่ใช้เพื่อการอบรมจำต้องมีอย่างน้อย 3 มิติ

- มิติความรู้ กล่าวคือ ความรู้ การคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การจับประเด็น การตัดสินใจ ซึ่งคุณพ่อบอสโกมักเรียกว่า “เหตุผล”
- มิติความรัก กล่าวคือ การออกแรง การมีประสบการณ์ การสร้างความเป็นมิตร ความเมตตา ซึ่งคุณพ่อบอสโก เรียกว่า “ความรักใจดี”
- มิติแห่งน้ำใจ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่มีแรงบันดาลใจ จากศีลธรรม การเลือกและการทำ ซึ่งคุณพ่อบอสโก เรียกว่า “ศาสนา”

จากการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมตามทฤษฎีระบบป้องกัน (Don Bosco) การป้องกันเป็นเรื่องไม่ต้องลงทุนมากมายแต่มีประสิทธิผลมากกว่ามาตรการแก้ไขความผิดและการฟื้นฟูหลังต้องคดี อันที่จริงแล้ว การป้องกันเป็นการช่วยให้เยาวชนส่วนมากหลุดพ้นจากประสบการณ์เชิงลบหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละอย่างล้วนทำให้พวกเขาต้องเสี่ยงต่อการเสียสุขภาพ การพัฒนาด้านจิตวิทยา การใช้ศักยภาพที่มี และความสุขนิรันดร ในเวลาเดียวกันก็ทำให้พวกเขาได้ใช้พรสวรรค์ที่มีอย่างเต็มที่ ได้ประโยชน์สูงสุด จากโอกาสการศึกษามีและสามารถแก้ไขความผิดพลาดที่ทำได้ในอดีตโดยมีมิติ

ความรู้ “เหตุผล” มิติความรัก การออกแรง การมีประสบการณ์ การสร้างความเป็นมิตร ความเมตตา “ความรักใจดี” มิติแห่งน้ำใจ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่มีแรงบันดาลใจจากศีลธรรม การเลือกและการทำ “ศาสนา”

5. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

นักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์พยายามค้นคว้าหาทฤษฎี

ที่จะอธิบายพัฒนาการต่างๆ ของมนุษย์รวมถึงด้านจริยธรรมด้วย นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มี ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นผู้นำของกลุ่มฟรอยด์เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์จะพัฒนาขึ้นจากพลังงานทางจิต เรียกว่า อิด (Id) อีโก้ (ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super ego) ตามลำดับ อิดเป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด และจะผลักดันให้เด็กสนองต่อความต้องการตามสัญชาตญาณ ในขณะที่เดียวกัน ก็จะแสวงหาความสุขในตัวเองด้วย แต่อาศัยการทำงานของอิดอย่างเดียว บางครั้งก็ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ โดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ครั้งต่อมาเมื่อเด็กมีอายุ 3-6 ปี ซูเปอร์อีโก้ก็จะพัฒนาขึ้นเพื่อควบคุมระบบจริยธรรมในตัวบุคคลทำให้ได้รับการถ่ายทอดค่านิยม และมาตรฐานทางจริยธรรมของสังคม โดยผ่านกระบวนการเรียนของผู้อบรมเลี้ยงดูโดยมากคือพ่อแม่

จากการศึกษาตามแนวทางนี้ จะพบว่า จริยธรรมควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก และบุคคลจะเป็นผู้มีจริยธรรมได้จะต้องขึ้นอยู่กับคุณธรรมของแต่ละบุคคลและการอบรมเลี้ยงดูและจากสภาพแวดล้อมที่ดี และพัฒนาจริยธรรมในตัวบุคคลนั้นได้มีการเรียนรู้ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ พ่อแม่ ที่ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และลักษณะที่เด่นของประเทศนิวซีแลนด์ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, 2554, หน้า 223) คนนิวซีแลนด์มีนิสัยใจคอสุภาพเรียบร้อย ซื่อสัตย์ อุดมคติ ชยันหมั่นเพียร มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายสมถะ รวมทั้งการเอื้ออาทรต่อคนแปลกหน้า จนกลายเป็นการเคารพและยอมรับผู้อื่น ลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่ง คือ การกล้าที่จะยอมรับผิด ซึ่งมีตัวอย่างที่ดีๆ ให้เห็นได้ไม่ยากในชีวิตประจำวันที่คนนิวซีแลนด์ทำเป็นประจำ จนเป็นกิจวัตร ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน โรงเรียน สถานที่ทำงาน ร้านค้า ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นคุณสมบัติที่อยู่ในสายเลือดของทุกคนในการพัฒนาผู้เรียนตาม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 5) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

ประเวศ วะสี (2550, หน้า 3-5) กล่าวถึงระบบการศึกษาที่เน้นคุณธรรม นำความรู้ว่า อุปสรรคของการพัฒนาจริยธรรม คือ ระบบการศึกษาที่เอาวิชาเป็นตัวตั้ง เน้นว่าเรียนวิชาอะไร ได้ใช้ตำราอะไร สอบวิชาอะไร และสำเร็จวิชาอะไร เรื่องท่านเจ้าคุณพรหม คุณาภรณ์ พุดมา 20-30 ปี ว่าเป็นการศึกษาแยกส่วน แยกการศึกษาจากชีวิต เด็กไม่อยากคุยกับพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เพราะคุยแล้วไม่ได้คะแนน คะแนนไปอยู่ที่การท่องจำ แท้จริง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย มีความรู้ติดตัวมา น่าจะเรียนรู้ วิจิตร ศรีสะอ้าน กล่าวไว้ว่า หากนำจริยธรรมไปทำเป็นวิชา จริยธรรมก็จะไม่เกิด เพราะจริยธรรมไม่ใช่วิชา ท่านอาจารย์พุทธทาสจะย้ำว่า การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การปฏิบัติและการได้ผลจากการปฏิบัติที่เรียกว่าปฏิบัติเวช คือ ผลจากการปฏิบัติ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550, หน้า 20) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เป็นคนเก่งคนดีและมีความสุขโดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งในมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 6 ประการ คือ 1) ผู้เรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิตา 4) ผู้เรียนมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสำหรับแนวการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

การพัฒนาการที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นได้ เมื่อพัฒนาอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในระยะยาว ไม่ใช่ได้ผลตอบแทนกลับมาในระยะสั้น ถ้าศึกษาหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทราบว่าก่อนที่จะทำอะไรก็ตามต้องรู้จักตนเองก่อน แล้วจึงแก้ไขพัฒนาจุดด้อย เสริมจุดเด่น ให้พออยู่ เหลือแล้วนำไปขายได้เงินมาพัฒนาต่อยอดไปที่ละเล็กทีละน้อย เมื่อนำมาประยุกต์ในด้านการศึกษา การวิเคราะห์ตนเองของสถาบันศึกษาการวิเคราะห์ตนเองของครู ของนักเรียน เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง รู้ข้อดี ข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนา จะเป็นแนวที่ช่วยให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ยิ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรมถ้าพิจารณาตามทฤษฎี

ด้านจิตวิทยาของแบนคูรา ตัวแบบเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ในการช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ถ้าครูมีลักษณะที่ดี มีคุณธรรม มีจรรยาบรรณ นักเรียนก็อยากปฏิบัติ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา คณาจารย์แห่งประเทศไทย, 2550, หน้า 141)

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 33-34) เสนอรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันการศึกษา ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อม
2. การวิเคราะห์แยกแยะ ดี-ชั่ว
3. ให้มีสติรู้เท่าทันความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์
4. สอนให้รู้และปฏิบัติเป็น
5. ความรู้เน้นการพัฒนากายพัฒนาจิตและการแสดงออกที่เกิดจากจิตคิดดีคิดอย่างมีสติมีเหตุผล
6. เน้นการฝึกพฤติกรรมจากต้นแบบที่ดีและสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมไทย
7. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น จากสิ่งแวดล้อมจากกรณีปัญหาท้องถิ่นและการใช้กระบวนการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
8. กระบวนการวัดผลควรมีการยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของบริบทไม่แข็งจนเกินไป
9. เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับบทบาทของครอบครัวโรงเรียนวัดและชุมชน
10. กระบวนการเรียนรู้ได้ทั้งการเรียนรู้ในระบบการเรียนรู้นอกระบบและกาเรียนรู้ตามอัธยาศัย

พิมลศรี กวีวุฒิปันธุ์ (2550, หน้า 42) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนไว้ 5 ด้าน

1. ด้านบริหารและการนิเทศ
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
3. ด้านการจัดการเรียนรู้

4. ด้านการจัดกิจกรรม
5. ด้านการวัดผลประเมินผล

ช่อลัดดา ดิยะบุตร (2550, หน้า 31) ได้เสนอแนวทางการทางการส่งเสริม
จริยธรรมความมีวินัยในตนเอง 6 ประการ คือ

1. การบริหารจัดการ
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การจัดสภาพแวดล้อม
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง
5. การจัดอบรมและพัฒนาครู
6. การประเมินผล

ชัชวาลย์ พรหมเทศน์ (2550, หน้า 34-35) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ักเรียน 4 ประการ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
4. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม

ที่พึงประสงค์

วิกรานต์ พิพิทภักดิ์ (2553, หน้า 36) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนไว้ 8 ประการ คือ

1. การบริหารและการนิเทศ
2. การจัดสภาพแวดล้อม
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การจัดกิจกรรมนักเรียน
5. การจัดอบรมและพัฒนาครู
6. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
7. การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน
8. การวัดและประเมินผล

วีรสันต์ เนียมศรี (2554, หน้า 51) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนไว้ 7 ด้าน คือ

1. ด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
3. ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี
6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
7. ด้านการนิเทศติดตามและการประเมินผล

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 36) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายภาคนี้รักทางเขนแห่งท่าแร่ ไว้ 6 ประการ

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
5. ด้านการจัดอบรมและพัฒนาครู
6. ด้านการวัดและประเมินผล

การวิจัยแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนในเครือข่ายชมชนทล ท่าแร่-หนองแสง จากการศึกษาข้างต้น สามารถแจกแจงรายละเอียดการหาค่าตาราง แจกแจงความถี่ แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ตารางแจกแจงความถี่แนวทางส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

แนวทางส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	พิมพ์ครั้งที่ 1 (2550, หน้า 42)	สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 33-34)	ขอสดุดา ตีระบุตร (2550, หน้า 31)	ชัชวาลย์ พรหมเทศน์ (2550, หน้า 34-35)	วิกรานต์ พิพิธภักณ์ (2553, หน้า 36)	ศิริสัมพันธ์ เนิมเมตรี (2554, หน้า 51)	ประภาพร นาแก่น (2556, หน้า 36)	ความถี่	ร้อยละ
1) ด้านการบริหารจัดการ	√		√	√	√	√	√	6	85.72
2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	√	√	√	√	√	√	√	7	100
3) ด้านการจัดการเรียนการสอน	√	√	√	√	√	√	√	7	100
4) ด้านการจัดอบรมและพัฒนาครู		√	√		√	√	√	5	71.43
5) ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม			√	√	√	√	√	5	71.43
6) ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน		√			√	√		3	42.86
7) ด้านการวัดและประเมินผล	√	√	√		√	√	√	6	85.72
รวม								39	100.00

จากตารางแจกแจงความถี่แนวทางส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการวิเคราะห์แนวทางดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนไว้ 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดอบรมและพัฒนาครู 5) ด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม 6) ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน 7) ด้านการวัดและประเมินผล โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการ

คำศัพท์ที่ใช้ในความหมายของการบริหาร มีอยู่สองคำ คือ “การบริหาร” (Administration) และ “การจัดการ” (Management) การบริหารมักจะใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะ หรือการบริหารราชการ ส่วนคำว่าจัดการใช้กับการบริหารธุรกิจ เอกชนเราจึงเรียกผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในหน่วยงานราชการว่า “ผู้บริหาร” ในขณะที่บริษัท ห้างร้าน ใช้เรียกตำแหน่งเป็น “ผู้จัดการ” เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะ และจัดเป็นส่วนงานของทางราชการ จึงใช้เรียกชื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวว่า “ผู้บริหารการศึกษา” หากปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าในสถานศึกษาเรียกว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา”

การบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดนโยบาย หลักการเป้าหมาย แผนงาน แนวปฏิบัติ ตลอดจนวิธีการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ในการจัดการเรียน การศึกษาด้านจริยธรรมในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ อันทำให้นักเรียนผู้มีความรู้คู่คุณธรรม ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน เป็นสิ่งที่จะช่วยให้กิจกรรมนี้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนว่าจะใช้วิธีการบริหารได้ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการโรงเรียน ไม่เพียงแต่เฉพาะภารกิจที่กฎหมายกำหนด แต่จะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อีกด้วย ซึ่งบทบาทดังกล่าว จะทำให้โรงเรียนต้องมีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้จากการที่โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษาที่อยู่ระดับล่างสุดและมีความสำคัญมากที่สุด เป็นหน่วยงานที่จะต้องนำนโยบายเกี่ยวกับการจัดการทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ระบบการศึกษาจะมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นต้องขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งหมด ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

จึงสมควรที่ผู้บริหารจะต้องมีการอบรมพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ อยู่ตลอดเวลา เพื่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีการตรวจสอบควบคุมและประเมินผล การปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ระบบการบริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานของผู้บริหารไว้ในมาตรฐานการศึกษา เพื่อประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการจัดโรงเรียนให้มีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน มาตรฐานดังกล่าว ได้แก่ มาตรฐานที่ 13 โรงเรียน

มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมให้บรรลุเป้าหมาย การศึกษามาตรฐานที่ 14 โรงเรียนส่งเสริมความมีสัมพันธและความอยู่ร่วมกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา มาตรฐานที่ 18 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ และมาตรฐานที่ 25 โรงเรียนมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและ ต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

การจัดการศึกษาในอนาคตที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้ผู้บริหาร โรงเรียนบริหารจัดการบนฐานคิดของบุคคลภายในโรงเรียนของตนเองมากขึ้น โดยอาศัย การมีส่วนร่วมของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ทำให้ผู้บริหารต้องบริหารงานอย่างมืออาชีพ มากยิ่งขึ้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดลักษณะ ของผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพที่เรียกว่าผู้บริหารต้นแบบ โดยกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน มี 2 ส่วน คือ

1. เกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารและจัดการศึกษา มุ่งเน้นบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย เกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) การเป็นผู้นำทางวิชาการการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบ ของคณะกรรมการโรงเรียน 2) การเป็นผู้อำนวยการความสะอาดให้แก่บุคคลในโรงเรียนและ ผู้เกี่ยวข้อง 3) การประสานความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน 4) การส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา การสร้างแรงจูงใจในการทำงานของผู้ร่วมงาน 5) การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและครบวงจร 6) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน 7) การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนให้สาธารณชนทราบ และ 8) การส่งเสริมเทคโนโลยี ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

2. เกณฑ์คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มุ่งเน้นให้ผู้บริหาร มีคุณลักษณะทางวิชาการและคุณลักษณะส่วนบุคคล เหมาะสมกับสถานภาพและหน้าที่ ที่รับผิดชอบ ดังนี้คือ 1) คุณลักษณะทางวิชาชีพ เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงเป็นผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะทางการบริหารที่ดีเยี่ยม มีความตั้งใจจริงในการบริหาร งานโรงเรียน เป็นผู้นำที่มีความรู้และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ของสังคม และ 2) คุณลักษณะ ส่วนบุคคล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียน

มีบุคลิกภาพดี มีไหวพริบดีมีการตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูง มีใจเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีความอุตสาหะวิริยะ อุตทน เสียสละ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความสามารถในการพูดและการปฏิบัติ มีสุขภาพดี เป็นนักพัฒนาและนักบริการสังคม

พิมลศรี กวีวุฒิพันธ์ (2550, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้หลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ในด้านต่างๆ จากครูไปสู่นักเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และบริหารงานด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป จำเป็นต้องนำหลักพุทธธรรม เป็นหลักความจริงหลักของเหตุและผลไปใช้ในการปฏิบัติ

ยงยุทธ เกษสาคร (2552, หน้า 53-54) กล่าวว่า คุณลักษณะอันเป็นคุณสมบัติสำคัญยิ่ง สำหรับการเป็นผู้นำ คือ การประพฤติปฏิบัติเช่นไรจึงจะนับได้ว่าเป็นผู้นำที่ดีได้ สิ่งสำคัญประการแรกก็คือ การดูแลสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และการเพิ่มความรู้ให้กับตนเอง การที่ผู้นำสามารถเพิ่มความรู้ให้กับตัวเองได้ก็เท่ากับว่าได้ขจัดอุปสรรคที่ขวางกั้นไว้จากความเชื่อมั่นที่ผิดเป็นต้นแรกแล้ว โดยจะต้องยุติการกระทำใดๆ ตามใจตนเอง คิดเอง ทำเอง เชื้อมั่นตนเองมากเกินไปจะเท่ากับเป็นการป้องกันมิให้ได้มองเห็นความจริงแท้แน่นอนในความถูกต้องและความผิด จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถจะรับการสอนใดๆ ได้ทั้งสิ้น และยังเป็นการสกัดการที่จะยอมรับในแนวความคิดใหม่เข้ามา ผู้นำที่ดีจะต้องเรียนรู้การกลั่นกรองในสิ่งที่ผ่านเข้ามา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเปิดประตูความคิดให้กว้างไว้

ดังนั้น การที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้อาจต้องใช้ความพยายามอดทนในการขมใจขัดใจตนเองให้มากเพื่อสร้างคุณสมบัติเฉพาะตนขึ้นมาใหม่ตามคุณลักษณะ ดังนี้ 1) ศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ขององค์การให้กระจ่างชัด รู้ซึ่งถึงอำนาจหน้าที่และพันธกิจ (Put the Right People on the Right Place at the Right Time) หน่วยงานที่ตนเองดูแลรับผิดชอบ 2) ดำเนินการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันกับทุกฝ่ายทุกแผนกในองค์การ เพื่อการนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม 3) ควบคุม ดูแลและหมั่นเอาใจใส่ปรับปรุงงานให้เป็นไปตามเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ 4) ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอในโลกยุคสารสนเทศ 5) ต้องจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสาร

ระบบเปิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีประสิทธิภาพ 6) ต้องรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (Put the Right People on the Right Place at the Right Time) 7) ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต 8) ต้องมีความยุติธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและทีมงานเสมอหน้ากัน 9) ต้องเป็นคนตรงต่อเวลาด้วยความรับผิดชอบ 10) ต้องรู้จักพิจารณาลำดับความสำคัญของงาน งานด่วนต้องรีบทำก่อน 11) ต้องเป็นผู้มีพรหมวิหารสี่ คือ มีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 12) มีความขยันขันแข็งในการงาน รั้งงานและอุทิศเวลาให้แก่หน้าที่การงานด้วยความเต็มใจ 13) จงยกย่องชมเชยผู้กระทำดี และควรทำต่อหน้าอื่นเมื่อมีโอกาส 14) จงตำหนิผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าความก้าวหน้าของเขาขึ้นอยู่กับผลแห่งการปฏิบัติงานของเขา มากกว่าสิ่งอื่นใด 15) ต้องให้เกียรติผู้ที่เสนอความเห็นหรือวิธีการไว้ อย่าอ้างเอาความเห็นหรือวิธีการที่ผู้อื่นเสนอว่าเป็นของตน

สุรพล บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 98) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่จะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน และสามารถบริหารจัดการตามบทบาทและหน้าที่ได้อย่างดีด้วย โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ตามคุณลักษณะวิชาชีพและคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีอยู่ อีกทั้งประสานความร่วมมือกับชุมชนให้เกิดพลังร่วมที่จะผลักดันให้การจัดการศึกษาได้พัฒนาอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

ชัชวาล พรหมเทศน์ (2550, หน้า 37) กล่าวถึงการบริหารจัดการว่าความสำคัญอยู่ที่นโยบายเป็นอันดับแรก เพราะนโยบายเป็นกรอบสำคัญในการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติให้ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ดังนั้น การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน จะต้องให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องประสานสัมพันธ์ดำเนินงานในรูปแบบกระบวนการ กล่าวคือ บูรณาการทุกสิ่งในโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรทุกคนสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียนและอื่นๆ จะต้องไปในแนวทางหรือนโยบายเดียวกัน ดังนี้

1. ให้ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
2. ให้ครูกวาดขันนักเรียนทั้งด้านความรู้และความประพฤติ
3. ให้มีการอบรมความประพฤติของนักเรียนทุกคน
4. ให้มีการยกย่องชมเชย หรือมอบรางวัล ให้ขวัญกำลังใจแก่
5. นักเรียนที่มีความประพฤติดี
6. โรงเรียนจัดให้มีระบบช่วยเหลือนักเรียน
7. กำหนดระเบียบของโรงเรียนว่าด้วยความประพฤติของนักเรียน

8. กำหนดข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติร่วมกันในโรงเรียน
9. จัดกิจกรรมให้ครู นักเรียน ชุมชนร่วมปฏิบัติในวันสำคัญต่างๆ
10. เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

วิกรานต์ พิพิทธภัณฑ์ (2553, หน้า 40) การบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดนโยบาย และหลักการ เป้าหมายแผนงาน แนวปฏิบัติ การนิเทศติดตาม วิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาในด้านการส่งเสริมจริยธรรม ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จอันจะนำไปสู่ การเป็นผู้เรียนที่มีความรู้คู่คุณธรรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2555, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงกระบวนการ ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไว้ว่า การพัฒนารูปแบบการสอนคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดผลนั้น มีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง มิได้มีเพียงปัจจัยด้านวิธีการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 40) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดนโยบายหลักการ เป้าหมาย แผนงาน แนวปฏิบัติ วิธีการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบกระบวนการบูรณาการทุกส่วนที่เกี่ยวข้องให้ประสานสัมพันธ์ไป ตามทิศทางนโยบายเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา อันจะนำไปสู่ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมนำความสุข

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารจัดการ เป็นกระบวนการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไว้ว่า การพัฒนารูปแบบการสอนคุณธรรม จริยธรรมให้ เกิดผลนั้น มีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง มิได้มีเพียงปัจจัยด้านวิธีการสอนในชั้นเรียนเท่านั้นแต่ ยังเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม แผนงาน แนวปฏิบัติ วิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบกระบวนการ บูรณาการทุกส่วนที่เกี่ยวข้องให้ประสานสัมพันธ์ไปตามทิศทางนโยบายเดียวกันเพื่อบรรลุ เป้าหมายเดียวกัน อันจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งครบ ก่อให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิตจริง

2. การจัดสภาพแวดล้อม

ช่อลัดดา ตียะบุตร (2550, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของการจัด สภาพแวดล้อมว่า หมายถึง การจัดสถานศึกษาในลักษณะพยายามเสริมสร้างให้ องค์ประกอบด้านต่างๆ ภายในสถานศึกษา ได้แก่ อาคารสถานที่ บริเวณสถานศึกษา โดยทั่วไป วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ ให้มีลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งสามารถใฝ่เรียนรู้ กระตุ้น จูงใจและปลุกฝังให้นักเรียน มีจริยธรรมในตนเองและปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์จนเกิดพฤติกรรม ทางด้านจริยธรรมที่ดีตามที่ต้องการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 80) ได้ให้แนวคิดในการจัดสภาพแวดล้อมว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ต้องกำหนดขอบข่ายให้ครอบคลุมถึงสิ่งทั้งปวงในโรงเรียน ได้แก่ อาคาร สถานที่ บุคคลในโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และการประพฤติปฏิบัติของบุคคล ทุกฝ่าย ทุกคนในโรงเรียนเพราะต่างมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมจริยศึกษาแก่นักเรียน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอยู่ในบ้าน และในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ของนักเรียน พฤติกรรมของครู ผู้ปกครอง และสื่อมวลชนจะเป็นองค์ประกอบให้เด็กแสดงพฤติกรรม ตามที่ได้รับทราบเอาใจใส่และยึดถือปฏิบัติตามจนเป็นนิสัยตลอดไป หากนักเรียนได้รับ สิ่งแวดล้อมที่ดี พฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเกิดขึ้นกับเด็กตามมา การสร้างบรรยากาศ ห้องเรียนที่มีการเรียนรู้เป็นหัวใจ และมีการวัดและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ การสอนและการเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลัก ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดสำคัญ ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดได้ ผู้เรียนและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตร กำหนดได้ ผู้เรียนทั้งที่มีผลการเรียนดีและผลการเรียนอ่อนได้รับความเอาใจใส่เท่าเทียมกัน
2. ยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นผู้ขับเคลื่อน การเรียนรู้และได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของตนและ เพื่อนร่วมห้อง มิใช่ผู้สอนเป็นผู้ขับเคลื่อนการสอนโดยไม่แน่ใจว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่
3. การสอบและการให้คะแนนเป็นเพียงแนวปฏิบัติหนึ่งของการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีแนวคิดร่วมกันว่า การวัดและ ประเมินผลเป็นเครื่องมือในการค้นหาหลักฐานร่องรอยของการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมาย เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้อย่างมากว่าการเป็นเครื่องมือเพื่อจัดลำดับ และเปรียบเทียบผู้เรียน

วิกิรานต์ พิพิทภักดิ์ (2553, หน้า 41) การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น อาคารสถานที่ บริเวณ สถานศึกษาโดยทั่วไป วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนกระบวนการจัดการเรียนการสอน

จัดบรรยากาศให้ร่มรื่น สะอาดสวยงาม ปรับปรุงถูกสุขลักษณะ มีป้ายคำขวัญ มีการจัดนิทรรศการกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ วันเด็ก ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครู มีการแนะนำ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 42) จากแนวคิดที่กล่าวมาผู้วิจัยสรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น อาคารสถานที่ บริเวณสถานที่ศึกษาโดยทั่วไป วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนจัดบรรยากาศให้ร่มรื่น สะอาด สวยงาม ถูกสุขลักษณะ เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครู มีการแนะนำ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553, หน้า 100) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนว่าสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งแวดล้อมนี้อาจช่วยส่งเสริมให้เด็กสนใจและเรียนรู้ได้มากขึ้น

ณัฐภาค อุทโท (2558, หน้า 21) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพ หมายถึง การจัดบริเวณโรงเรียน การจัดอาคารเรียน การจัดโรงอาหาร การจัดห้องสุขา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญและจำเป็นในโรงเรียนที่มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน มีผลต่อความรู้สึกของครู นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งคนอื่นๆ ที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะภูมิศาสตร์ของอาคารสถานที่ อาคารเรียน ถูกสุขลักษณะห้องเรียนอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน บริเวณโรงเรียนมีความปลอดภัยต่อการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้เข้าใจพื้นฐานความเป็นมนุษย์สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการศึกษาเกิดจากการสัมพันธ์เกื้อกูลกัน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจและเรียนรู้ได้มากขึ้นส่งผลต่อการเรียนรู้ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

3. การจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และปฏิบัติได้ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้ว นอกจากจะมีความรู้ ความสามารถตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการอีกด้วย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดนั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาฐานการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่างๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551, หน้า 33)

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ การสอน เพื่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ว่าส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นขนบธรรมเนียมนิยม ที่เน้นการอบรมปลูกฝังให้นักเรียนอยู่ในกรอบพฤติกรรมของระเบียบวินัย โดยโรงเรียนระดับประถมศึกษาเน้นเรื่องการประหยัดและอดออม ความมีวินัย การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรักษาประเพณีนิยมไทย ความเป็นไทยและมีมารยาทแบบไทย ความรับผิดชอบรักความสะอาดมีสุขนิสัยที่ดี การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา เป็นต้น ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาเน้นเรื่อง ความมีระเบียบวินัยเป็นอันดับแรก ตามด้วยความรับผิดชอบ การมีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติตามหลักและคำสอนทางศาสนา เสียสละ และมีคุณธรรม จริยธรรมอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น เสริมให้คุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนมีลักษณะที่กว้างขึ้นหรือเน้นย้ำคุณธรรม จริยธรรม ที่กำหนดในระดับโรงเรียน เช่น เรื่องกล้าแสดงออก การเรียนรู้จักเหตุผลหรือการคิดอย่างมีเหตุมีผล และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เป็นต้น

ช่อลัดดา ดิยะบุตร (2550, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การแนะนำ การสอน การสังเกต การติดตามผลการปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างในการกระตุ้น จูงใจให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีลักษณะที่เหมาะสมต่อการดำเนินงานส่งเสริม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพื้นฐานของนักเรียน ให้เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งความรู้ มีคุณธรรม ในจิตใจและมีจริยธรรมอันดีงามในการแสดงออกทางพฤติกรรม

วิกิรานต์ พิพิทธภักดิ์ (2553, หน้า 43) ให้ความหมายของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของครูไว้ว่า เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณธรรมอันพึงประสงค์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยครูจะต้องจะต้องเอาใจใส่ และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในกลุ่มสาระการจัดการเรียนการสอน ควรมีทั้ง แบบบูรณาการให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน หรือสอนแยกเฉพาะคุณธรรม ที่ต้องการเน้นและครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในด้านคุณธรรม และจริยธรรม

พระมหาชัยฤทธิ์ ชยานนุโ (2555, หน้า 2) ที่พบว่าในการจัดการเรียน การสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนน่าจะเป็นบทบาทสำคัญกับองค์ประกอบที่ไม่ได้ เกี่ยวข้องกับสติปัญญาของนักเรียน หากเป็นพฤติกรรมในลักษณะเสริมและสร้างแรงจูงใจ ผู้เรียนให้เกิดความรู้ได้ดี มีบรรยากาศที่ดีและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะสูงตามศักยภาพที่แท้จริงของตนเองได้ ตัวแปรที่สัมพันธ์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยพระสอนศีลธรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การรับการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ศรัทธา เจตคติ ค่านิยม ทักษะ การทำงาน ทักษะชีวิต และการครองตน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของผู้เรียน ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ กระบวนการ เรียนรู้เกิดกับผู้เรียน และโดยผู้เรียนเท่านั้น ซึ่งมีหลักของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น เมื่อสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือ ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว
2. บุคคลจะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่ตนสนใจจะเรียน และต้องอยาก เรียน
3. ขั้นตอนการเรียนรู้เริ่มจากง่ายไปหายาก ความเข้าใจในแต่ละ ขั้นตอนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนยังคงความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนต้นๆ ได้มาก หรือน้อยเท่าไร
4. การสร้างเงื่อนไขเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการเรียนรู้และช่วยใน การเปลี่ยนแปลง เช่น การให้รางวัล หรือการยกย่อง

5. หากผู้สอนและผู้เรียน กำหนดเป้าหมายในแต่ละขั้นตอนของการเรียนรู้ และหากผู้เรียนทำได้สำเร็จ ย่อมเป็นแรงส่งหนุนเพื่อให้ผู้เรียนใฝ่เรียนในขั้นต่อไป
6. ส่วนใหญ่การเรียนรู้ได้จากการลองถูกลองผิดเช่นกัน ดังนั้นหากผู้เรียนทำพลาดแล้วแก้ไขจนถูกต้อง โดยที่ถูกต้อง โดยที่ผู้สอนจะช่วยเหลือหรือไม่ก็ตาม ย่อมเป็นการเรียนรู้ที่ดีวิธีหนึ่ง
7. การพัฒนาแนวความคิดไปพร้อมกับกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยสร้างมโนภาพในใจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ รอบตัวเขา
8. การเรียนรู้ที่ริเริ่มโดยผู้เรียนซึ่งทุ่มเทและใจจดใจจ่ออยากเรียนย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
9. หากผู้เรียนพร้อมที่จะวิจารณ์ตนเอง และประเมินตนเองอย่างเป็นกลาง ตรงไปตรงมา ได้ก็จะเป็นพื้นฐานให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ฟุ้งตนเองได้และเป็นอิสระ
10. ในโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือ การเรียนรู้ในวิธีการและกลไกของการเรียนรู้

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 45) ให้ความหมาย การจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความประพฤติที่ดีงาม เป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม ซึ่งกระบวนการของการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การแนะนำ การสอน การสังเกต การติดตามผล การปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างในการกระตุ้น จูงใจให้เกิดการปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่ และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในทุกกลุ่มสาระ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน หรือสอนแยกเฉพาะคุณธรรมที่ต้องการเน้น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยครูจะต้องเอาใจใส่และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระ การจัดการเรียนการสอน ควรมีทั้งแบบบูรณาการและการสอนเฉพาะคุณธรรมที่ต้องการเน้น ดังนั้น

ครูจะต้องจัดประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนให้เกิดขึ้นจริง

4. การจัดอบรมและพัฒนาครู

การพัฒนาบุคลากร นับว่าเป็นภารกิจหลักของแต่ละหน่วยงานที่ต้อง ดำเนินการหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และถือว่าพัฒนา บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะส่งผลให้ผลผลิตต่างๆ ขององค์การมีคุณภาพเป็นที่ ยอมรับของสังคม ซึ่งมีหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร ไว้ดังต่อไปนี้ เพราะบุคลากรในหน่วยงานเป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนให้การทำงานในการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง พุทธศักราช 2552-2556 มีจุดเน้นที่สำคัญ เรื่องโอกาสทาง การศึกษา คุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วม ดังนั้น คำว่า “คุณภาพการศึกษา” คงไม่ใช่คุณภาพของนักเรียนเพียงอย่างเดียว เพราะการที่นักเรียนจะมีคุณภาพได้นั้นครูเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการ จัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3, หน้า 1) การพัฒนา คุณภาพครูมีวิธีดำเนินการได้หลายวิธี แต่การจะเลือกใช้วิธีการใด ควรจะขึ้นอยู่กับความ ต้องการของผู้รับการพัฒนา วัตถุประสงค์ของการพัฒนาและเรื่องที่จะพัฒนา มิเช่นนั้นการ พัฒนาก็จะได้ประโยชน์ไม่มากเท่าที่ควร (กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3, คำนำ)

ศศกร ไชยคำหาญ (2550, หน้า 45) ได้กล่าวถึงการศึกษาดูงานว่า เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากร ที่จะทำให้เกิดความคิดในด้านเปรียบเทียบและเห็นตัวอย่าง ของการดำเนินงานในสถานที่และสภาพการณ์ต่างๆ กัน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์อันจะส่งผลดีต่อหน่วยงาน โดยส่วนรวม

นพพร พรหมแพง (2551, หน้า 55) ได้สรุปความหมายของการพัฒนา บุคลากรไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นการดำเนินการเพื่อให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นผล ให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นการพัฒนาบุคลากรจะเป็นการส่งเสริมและ เปลี่ยนแปลงปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เกตุมะณี คำจันทร์ (2552, หน้า 53) การพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่นำมาพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์การ เพื่อเพิ่มพูนให้บุคลากรในหน่วยงาน หรือในองค์การเกิดความรู้ความสามารถ และเกิดทักษะในการทำงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพการทำงาน มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานที่ปฏิบัติอยู่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บัณฑูรย์ ชุมแวงวา (2552, หน้า 53) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า เป็นการฝึกฝน อบรมและส่งเสริมให้บุคคลได้เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ อุปนิสัย ทักษะและประสบการณ์ในทางสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลให้สามารถที่จะพัฒนาสมรรถภาพไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน

วิกรานต์ พิพิทธภัณฑ์ (2553, หน้า 46) ได้สรุปความหมายการจัดอบรมและพัฒนาครูไว้ว่า การจัดอบรมและพัฒนาครูจะช่วยให้ระบบละวิธีการพัฒนาการส่งเสริมจริยธรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนมีสมรรถภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการอบรมการพัฒนาส่งเสริมจริยธรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนแล้ว ก็ย่อมที่จะนำเอาความรู้นั้นไปใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีจริยธรรมต่อไป

นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 53) สรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการต่างๆ ที่หน่วยงานเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและพัฒนากิจกรรมตลอดจนมีทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์การ

การจัดอบรมและพัฒนาครู เป็นการยกระดับและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้กับครู สำหรับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนั้น ครูจะต้องมีบทบาทสำคัญมากกว่าคนอื่นๆ ในโรงเรียน การพัฒนาให้ครูมีความชำนาญ และทักษะในการดำเนินงาน จะทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจดำเนินการในวิธีต่างๆ ดังนี้

1. การอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง เพื่อให้มีทักษะความชำนาญในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่ดี และพัฒนาจริยธรรมด้านนี้ของตนให้สมบูรณ์ขึ้น

2. ให้ครูพัฒนาตนเองด้านจริยธรรมควบคู่ไปการพัฒนาด้านเนื้อหาความรู้ เนื่องจากครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน การที่สอนให้นักเรียนมีจริยธรรม แต่การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของครูขัดแย้งกับสิ่งที่สอน ย่อมทำให้นักเรียนไม่ศรัทธา ไม่เห็นความสำคัญ

3. หาวิธีการธำรงรักษาความรู้และจริยธรรมของครูที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแล้วให้คงอยู่อย่างมั่นคง ด้วยการจัดสิ่งที่จะเป็นตัวทำลายหรือบั่นทอนสภาพดังกล่าวและเสริมสร้างสิ่งที่กระตุ้นและพัฒนาจริยธรรมให้มั่นคงมากขึ้น การอบรมและพัฒนาครู เรื่องจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมจริยธรรมความมีวินัยในตนเอง ซึ่งต้องอาศัยครูเป็นทั้งผู้ให้ความรู้ และเป็นแบบอย่างของความประพฤติที่ดีงามควบคู่กัน

นิราพร ไทสวนจิตร (2555, หน้า 13) สรุปว่าการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่นำมาพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนพัฒนาความรู้สึกลึกซึ้งที่ดีต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่ปฏิบัติบรรลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย

ธวัชชัย ไพไหล (2555, หน้า 65) ได้กล่าวถึงการศึกษาดูงานว่า หมายถึง การพัฒนาบุคลากรโดยวิธีการนำผู้เรียน หรือบุคลากรกลุ่มเป้าหมายไปศึกษาเรื่องที่ต้องศึกษาจากหน่วยงานหรือสถานที่อื่นๆ ที่ตรงกับประเด็นที่ต้องการ โดยที่ผู้เรียนสามารถพบเห็นสภาพจริง มีโอกาสได้สัมผัสจากประสบการณ์สัมผัสต่างๆ เช่น การดู การฟัง การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสนทนา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 50-51) ให้ความหมาย การอบรมและพัฒนาครู การจัดอบรมและพัฒนาครูเป็นการยกระดับและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้กับครู การอบรมและพัฒนาครูจะช่วยเร่งรัดความสนใจ ในการปฏิบัติงานของครูให้มีความสำนึกรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ครูจึงควรพัฒนาทักษะ ความชำนาญในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่ดี และพัฒนาจริยธรรมของตนเองให้สมบูรณ์ขึ้นควบคู่กันไป

จากความหมายของการจัดอบรมและพัฒนาครู ที่นักการศึกษาได้กล่าว มาผู้วิจัยสรุปได้ว่าการจัดอบรมและพัฒนาครู คือ การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและพัฒนาทักษะ ให้เกิดกับบุคลากรมีบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน

ในองค์การหรือหน่วยงาน สามารถพัฒนางานและพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการยกระดับและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้กับครู เป็นสิ่งที่สำคัญ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนั้น ครูจะต้องมีบทบาทสำคัญมากกว่าคนอื่นๆ ในโรงเรียน การพัฒนาให้ครูมีความชำนาญ และทักษะในการดำเนินงาน จะทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีความสำคัญอย่างมาก ทุกฝ่าย ทุกคน จะต้องช่วยกันเพื่อให้คุณธรรม จริยธรรมอันดีงามเกิดขึ้นแก่นักเรียน สอดรับกับนโยบายสำนักงานประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

1.1 ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง โดยผู้เรียนจะต้องมีการปฏิบัติ ดังนี้ ตื่นนอนแล้วเก็บที่นอนให้เรียบร้อย ช่วยงานในครัว ช่วยทำงานบ้าน เป็นคนมัธยัสถ์ไม่ใช้จ่ายเกินความจำเป็นในแต่ละวันและมีการออมช่วยซื้อของและช่วยงานที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองขอให้ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ให้บัตรอวยพร กล่าวอวยพรหรือให้ของขวัญของฝากตามเทศกาล ไม่เสเพลเสพติด ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน ไม่เล่นเกมส ไม่ทะเลาะวิวาท ไม่สร้างความสะดวกหรือให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ทำความเคารพพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ก่อนมาและกลับจากโรงเรียน และเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ผู้ปกครองและปฏิบัติตามคำสั่ง

1.2 ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน โดยผู้เรียนจะต้องมีการปฏิบัติ ดังนี้มาทันเวลา ไม่มาสาย ไม่ขาดเรียนโดยไม่จำเป็น ไม่คิดออกจากโรงเรียน ก่อนจบหลักสูตร ไม่ฝ่าฝืนกฎ ระเบียบของทางโรงเรียน ช่วยเพื่อนหรือช่วยครูถือของหรือแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ตั้งใจเรียนและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู พบสิ่งของที่ตกหายไปแจ้งครูเพื่อคืนเจ้าของ ไม่ลักขโมย ไม่ลอกการบ้าน ทำความสะอาดห้องเรียนตามเวรประจำวัน และทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ รู้จักใช้สิ่งของอย่างประหยัด และคุ้มค่าปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีมีความเคารพ รัก ศรัทธาและเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์

1.3 ผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยผู้เรียนจะต้องมีการปฏิบัติ ดังนี้ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสังคม ช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวมตามโอกาส ทำความสะอาดสถานที่ที่เป็นส่วนรวมและทิ้งขยะให้ถูกที่ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

2. กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียน ซึ่งจากการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย 9 กิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมหน้าเสาธง เป็นการปลูกฝังพัฒนาจิตใจของนักเรียน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยจะปฏิบัติกิจกรรมในตอนเช้าก่อนเข้าชั้นเรียนและจะเข้าแถวก่อนกลับบ้านในตอนเลิกเรียน เพื่อฝึกความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา โดยครูและนักเรียนร่วมกันสวดมนต์ไหว้พระตามหลักปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน ยืนสงบนิ่ง แผ่เมตตา และคุณครูที่ได้รับมอบหมายเวรประจำวันขึ้นอบรมคุณธรรม จริยธรรม ตามหัวข้อที่กำหนดไว้เป็นตารางเวรประจำวันทุกวัน ให้แก่นักเรียนโดยได้ใช้คำพูดที่ไพเราะ ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงผลดีจากการเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และผลเสียจากการขาดคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

2.2 กิจกรรมการออมเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการออมและเป็นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในด้านความประหยัด แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อรู้จักทำบุญชื้อรายรับและรายจ่าย ของตนเอง

2.3 กิจกรรมตักบาตรทำบุญด้วยใจ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนร่วมกันสืบทอดประเพณีวัฒนธรรม เป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา เป็นการสั่งสมบุญในแต่ละวันเพราะการสั่งสมบุญจะนำความสุขมาให้ เป็นการเริ่มต้นวันใหม่ด้วยการทำบุญ ทำให้จิตใจแจ่มใสเพื่อให้มีกำลังใจที่เข้มแข็ง เพราะผู้ที่ไม่บุญเกื้อหนุนอยู่ในใจย่อมพ่ายแพ้ต่อบาปได้ง่าย ซึ่งดำเนินกิจกรรมเป็นประจำทุกวันพฤหัสบดีที่ 2 ของแต่ละเดือนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ด้านความมีน้ำใจ

ความเสียหาย โดยคณะครูและนักเรียนต่างก็จัดเตรียมข้าวสาร อาหารแห้ง จตุปัจจัย มาร่วมในการทำบุญตักบาตร ที่หอประชุมโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม

2.4 กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียน รู้จักรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยทางโรงเรียนได้จัดเขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละห้อง ร่วมกันดูแลทำความสะอาด และจัดตกแต่งพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย นั้นให้สะอาด ร่มรื่นสวยงาม โดยเริ่มทำกิจกรรมในตอนเช้า เมื่อนักเรียนมาถึงโรงเรียน

2.5 กิจกรรมแต่งกายดีมีวินัย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับความสุภาพ ความสะดวกและความมีระเบียบวินัย โดยมีการกำหนดการแต่งกายมาโรงเรียนของนักเรียนในแต่ละวัน ของสัปดาห์ ดังนี้ วันจันทร์สวมชุดนักเรียน วันอังคารสวมชุดนักเรียน วันพุธสวมชุดกิจกรรม ที่นักเรียนเป็นสมาชิก เช่น กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมยุวภาษา กิจกรรมรักษาดินแดน วันพฤหัสบดีสวมเสื้อผ้าพื้นเมือง วันศุกร์สวมชุดนักเรียน สำหรับวันที่สวมชุดนักเรียนเรียน วิชาพลศึกษาทางโรงเรียนอนุญาตให้นักเรียนแต่งชุดเรียนพลศึกษามาจากบ้าน ซึ่งจะต้อง เป็นชุดตามแบบโรงเรียน

2.6 กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสังคม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียน เป็นบุคคลที่มีน้ำใจ มีความกตัญญูรู้คุณของครูอาจารย์ ไม่ประพฤติเห็นแก่ตัว รักใคร่ปรองดองกันในหมู่เพื่อนนักเรียน ส่งเสริมเพื่อนในทางที่ถูกที่ควร มีความเสียสละ มีส่วนร่วม และรับผิดชอบต่อกิจกรรมทางสังคม ส่งผลให้นักเรียนมีจิตที่คอยสร้างสรรค์ คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งมุ่งที่จะทำในสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่มีผู้ใดบังคับ

2.7 กิจกรรมการเดินทางเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยทางโรงเรียน กำหนดให้นักเรียนแต่ละห้องเดินเป็นแถวเมื่อเปลี่ยนชั่วโมงเรียนเนื่องจากทางโรงเรียน บ้านข้าพิทยาคม ได้จัดระบบการเรียนการสอนเป็นแบบเดินเรียน กำหนดเข้าแถวซื้ออาหาร กลางวันที่โรงอาหาร เดินเป็นแถวขึ้นรถโดยสารกลับบ้าน และเข้าแถวเดินกลับตามหมู่บ้าน โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาแต่ละหมู่บ้านกำกับดูแล

2.8 กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย เป็นกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนไหว้ทักทายกัน การทำความเคารพผู้ใหญ่หรือผู้ที่สูงวัยกว่าเพื่อให้เกียรติบุคคลที่สูงวัยกว่าตน ผลจาก

การดำเนินกิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย ทำให้นักเรียนเป็นผู้สุภาพเรียบร้อยด้วยการแสดงออกทางกายและวาจา

2.9 กิจกรรมอบรมในวันศุกร์ โดยเริ่มทำกิจกรรมในช่วงบ่าย

วันศุกร์คาบสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอนรายสัปดาห์ เวลาประมาณ 15.30-16.30 น. โดยทำกิจกรรมที่หอประชุมโรงเรียนบ้านชำพิทยาคม นักเรียนจะสวดมนต์ไหว้พระพร้อมทั้งนั่งสมาธิด้วย เสร็จแล้วครูผู้ได้รับมอบหมายให้อบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์จะอบรมสั่งสอนนักเรียนในหัวข้อที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 15) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในด้านๆ ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาผู้เรียน คือ การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายต่อเนื่องเป็นวิถีชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด มีการฝึกปฏิบัติเสมอๆ ทั้งด้านความประพฤติ (ศีล) จิตใจ (สมาธิ) และปัญญา (ปัญญา) เพื่อให้เกิดพัฒนาทั้ง 3 ด้านไปพร้อมๆ กัน

2. การศึกษาตามปรัชญาการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อย่างทั้งในด้านความประพฤติ เพื่อความเจริญงอกงามในทุกขั้นตอนของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกิน อยู่ดูฟัง ในชีวิตประจำวัน ที่มีสติสัมปชัญญะคอยกำกับ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนจนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เจริญสืบไป และเนื่องจากพระพุทธศาสนา มีหลักการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะฝึกฝนและพัฒนาได้ ประกอบกับวิเคราะห์ผู้เรียนว่ามีสติปัญญา อุบนิสัย ความพร้อมและภูมิหลังที่แตกต่างกัน การพัฒนาจึงเน้นที่ตัวแต่ละคนเป็นสำคัญ

3. ในการจัดกิจกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถจัดพัฒนาได้ตามหลักการ หลักคิดข้างต้น โดยให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนะนำการจัดกิจกรรมไว้เป็นแนวทาง 4 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระหลักสูตร เช่น

1.1 พิธีตนเป็นพุทธมามกะ

1.2 ประกวดมารยาทชาวพุทธ

1.3 กิจกรรมค่ายพุทธบุตร (ตามสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา)

1.4 กิจกรรมบริหารจิต เจริญปัญญา

- 1.5 เรียนธรรมศึกษา/สอบธรรมศึกษา
- 1.6 บรรพชาสามเณรฤดูร้อน
2. กิจกรรมประจำวัน/ประจำสัปดาห์ เช่น
 - 2.1 กิจกรรมหน้าเสาธง
 - 2.2 กิจกรรมระลึกถึง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ก่อนเคารพธงชาติ)
 - 2.3 กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ แผ่เมตตาและสงบนิ่ง (สมาธิ)
 - 2.4 กิจกรรมพุทธศาสนาสุภชาติวันละบท
 - 2.5 กิจกรรมน่องไหว้พี่ (ในแถวหน้าเสาธง)
 - 2.6 กิจกรรมเดินแถวเข้าห้องเรียนอย่างมีสติ เช่น เดินพร้อมท่องคติธรรมขณะเข้าห้อง
 - 2.7 กิจกรรมทำความดีระหว่างกัน
 - 2.8 กิจกรรมเดินอย่างมีสติก่อนเข้าโรงอาหาร
 - 2.9 กิจกรรมกล่าวคำพิจารณาอาหารก่อนการรับประทานอาหาร
 - 2.10 กิจกรรมรับประทานอาหารอย่างมีสติ เช่น มีกติกาวาไม่ดั่งไม่หก ไม่เหลือ
 - 2.11 กิจกรรมขอบคุณหลังรับประทานอาหาร
 - 2.12 กิจกรรมนั่งสมาธิ 1 นาที ก่อนเรียน
 - 2.13 กิจกรรมก่อนเลิกเรียน
 - 2.14 กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์
 - 2.15 กิจกรรมระลึกพระคุณของผู้มีพระคุณ
 - 2.16 กิจกรรมท่องอาขยานสร้างสมาธิ
 - 2.17 กิจกรรมสวดมนต์สรภัญญะประจำสัปดาห์
 - 2.18 กิจกรรมทำบุญตักบาตรประจำสัปดาห์ (อาจทำในวันพระหรือวันที่สถานศึกษากำหนด)
3. กิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางพุทธศาสนาวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา และวันเข้าพรรษา ดังนี้
 - 3.1 วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา และวันเข้าพรรษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกิจกรรม เช่น ทำบุญ ตักบาตรบริเวณสนามของ

สถานศึกษา พังพระเทศน์ (โดยนักเรียนเป็นผู้ดำเนินพิธีกรรม) เวียนเทียนที่วัดหรือในสถานศึกษา

3.2 หล่อเทียนพรรษา สถานศึกษาร่วมกับชุมชนในการหล่อเทียนและแห่เทียนพรรษา

3.3 สถานศึกษาจัดบรรยายภาควันสำคัญทางศาสนา โดยระดับชั้นทิวสีเหลือง เชิญธงธรรมจักร และเปิดเพลงธรรมะทางวิทยุของสถานศึกษา

4. กิจกรรมพิเศษอื่นๆ เช่น

4.1 กิจกรรมไขปัญหาธรรม

4.2 กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

4.3 กิจกรรมการประเมินผลการทำความดี

4.4 กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำความดี

4.5 กิจกรรมอาสาตาวีเศษ (มีผู้สังเกตพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติธรรม)

4.6 กิจกรรมบันทึกความดีของผู้ปฏิบัติธรรม

4.7 กิจกรรมต้นไม้พูดได้ (เน้นคติธรรม)

4.8 กิจกรรมจัดนิทรรศการผลงานทางพุทธศาสนา

4.9 กิจกรรมสมทานศีลในวันพระ

4.10 กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม เช่น ทำความสะอาดห้องน้ำ

4.11 กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ เช่น ครูต้อนรับทักทายนักเรียน

ด้วยกิริยาวาจา อ่อนหวาน สัมผัสที่ประกอบด้วยเมตตา

4.12 กิจกรรมอบรมธรรมะ 5 นาที (อาจจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง)

4.13 กิจกรรมถือศีล นอนวัด ปฏิบัติธรรมช่วงเข้าพรรษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 16) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรมมีระเบียบวินัย ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีให้ครู รู้จักและเข้าใจนักเรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกันเอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 49) ให้ความหมาย การจัดกิจกรรมนักเรียนถือเป็นส่วนสำคัญของการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมนักเรียนให้มีความเหมาะสม และหลากหลายสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามความถนัด ความสนใจ รู้จักแก้ไขปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม มีเหตุผล ช่วยเหลือแบ่งปันกันเอื้ออาทร และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่าง มีเหตุผล ช่วยเหลือแบ่งปันกันเอื้ออาทร และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ บุคคลรอบข้าง เพื่อนๆ และทุกส่วนอื่นๆ โดยเน้นปฏิบัติมากกว่าจดจำเนื้อหาที่สำคัญผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายจะต้องเป็นแม่แบบที่ดีที่นักเรียน จะยึดถือและปฏิบัติตามได้

อย่างถูกต้อง เพราะจริยธรรมซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติในบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นจากความคิดรวบยอดของบุคคล ดังนั้น การได้เห็นสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่ดี นับว่ามีส่วนสำคัญยิ่งในการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

6. การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน

เนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาทางด้านสังคมเป็นอย่างมากโดยเฉพาะเรื่องของการขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคลองค์กรและสังคม ฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจในสถานการณ์หาทางแก้ไขโดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับคุณธรรมและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษ การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญาวิธีการเรียนรู้ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลายเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ คุณธรรมนำความรู้เป็นแนวคิดที่ถูกต้องแต่ไม่ใช่เป็นแค่แนวคิดต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังจึงจะเห็นผล กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายที่จะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณธรรมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์สันติวิธีวิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีสุข (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2540) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบูรณาการศึกษามากขึ้น รัฐบาลจีนได้สร้างเสริมให้คัดเลือกนักเรียนดีเด่นครบทั้ง 3 ด้าน คือ วิชาการ สุขภาพร่างกาย และจริยธรรม ตั้งแต่ประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา และเน้นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม รัฐบาลกลางได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการด้านจริยธรรมของเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2550, หน้า 24-25)

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่มายาวนานกว่า 5,000 ปี หลังจากบอบช้ำจากสงครามสามารถพัฒนาจนมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและมีความเจริญทางเทคโนโลยี ในขณะที่ยังสามารถสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี

และวัฒนธรรม ปัจจุบันประเทศไทยกำลังมีการจัดการการศึกษาแบบบูรณาการผ่านการจัดการ การศึกษาทางเลือกประมาณ 200 โรงเรียน องค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จของประเทศไทย เกาหลีในกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม คือ เกาหลีมุ่งที่จะพัฒนาสถาบัน ครอบครัวให้เข้มแข็ง เพราะเป็นฐานรากของสังคม (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดิน เชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม), 2549, หน้า 45) สำหรับประเทศไทยโรงเรียนที่จัดการศึกษา แบบบูรณาการ คุณธรรมมีหลายโรงเรียน

นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, หน้า 78-81) เสนอแนวคิดแนวทาง ในการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ดังนี้

1. การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมกลุ่มกลมเกลียว (ซีมซัป)

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดแก่ผู้เรียน เช่น 1.1) การนิมนต์พระมาที่โรงเรียนตอนเช้าให้ ครูและนักเรียนได้ใส่บาตรทำบุญทุกวัน เพราะการได้เห็นบรรยากาศและแบบอย่างเช่นนี้จะ ช่วยซีมซัปให้นักเรียนมีจิตใจละเอียดอ่อน รักการทำบุญเมื่อกลับไปบ้านก็จะชักชวนพ่อแม่ ญาติพี่น้องไปทำบุญเมื่อมีโอกาส, 1.2) จัดกิจกรรมให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระตอนเช้า ตอนเย็นก่อนทำกิจกรรมสำคัญในวันสิ้นสุดสัปดาห์ โดยการสวดมนต์ทุกครั้งควรสร้างให้มี บรรยากาศที่สงบเยือกเย็นด้วย, 1.3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนนั่งสมาธิในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยต้องสร้างบรรยากาศที่จะทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์ สมาธิอย่างแท้จริง คือ สภาวะจิต ที่มีความบริสุทธิ์มั่นคง กายอยู่ที่ไหนใจอยู่ที่นั่น ให้มีสติเสมอและพยายามเชื่อมโยงไปสู่ การเรียนด้วย, 1.4) ส่งเสริมให้นักเรียนสวดมนต์และนั่งสมาธิก่อนนอนทุกคืนโดยมีกิจกรรม เสริมแรงและติดตามการปฏิบัติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง, 1.5) จัดกิจกรรมเวทีคนเก่งตอบ ปัญหาด้านธรรมะ รวมทั้งส่งนักเรียนไปแข่งขันด้านคุณธรรม จริยธรรม ในเวทีต่างๆ, 1.6)พานักเรียนไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในโอกาสสำคัญต่างๆ อนึ่งกิจกรรมดังกล่าว ไม่ใช่ทำตามรูปแบบ แต่ต้องมุ่งกลมเกลียวให้นักเรียนเกิดการซีมซัปจึงต้องทำอย่างต่อเนื่อง

2. การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนโดยยึดหลักสำคัญ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้ครูเป็นตัวอย่าง (Modeling) ที่ดีให้แก่เด็กเพื่อให้เด็ก เกิดความศรัทธาและอยากทำตาม เพราะกระบวนการกลุ่มกลมเกลียวทางสังคม (Social Learning) เชื่อว่าตัวแบบเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

2.2 การใช้กระบวนการกลุ่มในการกลมเกลียว (Group Process)

2.3 ครูทุกคนแม้จะสอนวิชาใดก็ตามควรตระหนักว่าต้องมีหน้าที่ในการสอนคุณธรรม จริยธรรมด้วย

2.4 ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอนไม่ควรใช้การบรรยายอย่างเดียว ควรใช้วิธีการเชิงเหตุผล ให้คิดวิเคราะห์ ใช้ตรรกะ ใช้การสร้างจุดสะเทือนใจ ใช้การอนุมาน การอุปมาอุปไมย เป็นต้น

2.5 ควรมีนิทาน ข่าว หรือเรื่องตัวอย่างประกอบ เพื่อชี้ให้เห็นสิ่งที่ต้องการสอนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6 ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม

2.7 การวัดประเมินผลด้านคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าวัดด้านความรู้อย่างเดียว

3. การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าเรียนและสอบตามหลักสูตรธรรมศึกษา (นักธรรมตรี-โท-เอก) โดยการสมัครเข้าเรียนและสอบตามหลักสูตรนักธรรมตรี-โท-เอก ซึ่งจะได้ทั้งความรู้และกล่อมเกลาด้านจิตใจไปด้วย

4. การจัดกิจกรรมเข้าค่ายนักเรียน หรือบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นกิจกรรมกล่อมเกล่าอย่างหนึ่งที่น่าสนใจแต่ควรมีการวางแผนและดูแลให้บรรลุตามเป้าหมายด้วย

5. การใช้ดนตรีกีฬา ศิลปะ และวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือกล่อมเกล่าจิตใจนักเรียน เป็นเครื่องมือสร้างความสุนทรีย์ในจิตใจและกล่อมเกลานักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ครูหรือผู้ฝึกต้องวางแผนและดูแลอย่างดีด้วย

6. การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนธรรมะปัจจุบันแหล่งเรียนรู้มีมากมาย แต่สื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่ทันสมัย สามารถสืบค้นหาความรู้ได้มากมายและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งครูสามารถสร้างเป็นบทเรียน (E-Learning) ให้นักเรียนได้เรียนในเรื่องที่เหมาะสมรวมทั้งอาจมีเกมธรรมะสื่อธรรมะที่สนุกๆ ให้นักเรียนเกิดความสนใจมากกว่าการเล่นเกมที่มอมเมา เป็นต้น

7. การจัดบรรยายภาคและสิ่งแวดล้อม ครูที่พูดไม่ได้เป็นการจัดบรรยายภาคกายภาพในโรงเรียนให้เป็นสถานที่น่าอยู่น่าเรียนและช่วยกล่อมเกล่าจิตใจนักเรียน เช่น สอนจริยธรรมนักเรียนต้นไม้พูดได้ เป็นต้น

8. การจัดกิจกรรมประกวดแข่งขัน ยกย่องคนดี โดยกำหนดเกณฑ์ กติกาและมีวิธีการดำเนินการที่มีความหมายทำให้คนทาคความดีเกิดกำลังใจและคนอื่นอยากทำความดีด้วย

ส่วนการปลูกฝังการบรรณาการ คุณธรรม จริยธรรมในสังคมนั้น เมื่อเด็ก มีอายุครบเกณฑ์ที่จะต้องเข้าศึกษาในโรงเรียนก็ต้องได้รับการสั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง จนจบการศึกษาในระดับสูง จากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะ ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และลักษณะเด่น ได้แก่

1. การลำดับรุ่นอาวุโส คนเกาหลี่ให้ความสำคัญต่อลำดับรุ่นอาวุโส อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะป็นรุ่นอาวุโสในที่ทำงาน ในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย ความช่วยเหลือที่รุ่นพี่ให้รุ่นน้อง จึงมีให้อย่างเต็มที่ ความสนิทสนม ความสัมพันธ์ และความผูกพันระหว่างกันจะมีต่อกันอย่างแน่นแฟ้น
2. ความรักในสถาบันการศึกษาและความผูกพันระหว่างครู อาจารย์ กับศิษย์ วัฒนธรรมที่แสดงออกนั้น คือ ศิษย์จะร่วมดื่มกินกับอาจารย์ในบรรยากาศที่เป็นกันเองแต่แฝงไว้ด้วยความเคารพนับถืออย่างมีมารยาท
3. ความรักในสถานประกอบการ คนเกาหลี่จะรักกตัญญูและจงรักภักดี ต่อบริษัทหรือองค์การเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นที่ให้ความสุขสบาย มีอาหารมีชีวิต ที่สมบูรณ์ ดังนั้น ทุกคนจะทำงานด้วยความทุ่มเทเอาจริงเอาจัง มุ่งมั่นและเห็นประโยชน์ ส่วนรวมของบริษัทหรือองค์การก่อนจะเห็นประโยชน์ส่วนตน ตลอดจนคิดว่าบริษัทหรือ องค์การเป็นครอบครัว ทุกคนในครอบครัวต้องมีความรัก ความสมานฉันท์ มีความเคารพ ในรุ่นอาวุโส ให้เกียรติและเคารพในคำสั่งสอนและคำแนะนำเสมอ
4. ความทุ่มเทให้กับกรงานในหน้าที่คนเกาหลี่จะทำงานด้วยความตั้งใจ ทุ่มเท และมุ่งมั่นให้งานสำเร็จ เวลาปฏิบัติงานจะตั้งใจทำจนสำเร็จแทบไม่มี เวลาพัก หรือเวลาพักรับประทานอาหารว่างในที่ทำงานจะรีบรับประทานตามเวลาแล้วรีบ กลับเข้าทำงาน หรือบางครั้งก็จะทำงานไปรับประทานอาหารไปพร้อมกัน เมื่อเลิกงานก็จะ ร่วมดื่มสังสรรค์กับคนที่วางใจเพื่อคลายเครียด
5. ความเป็นหมู่เหล่า คนเกาหลี่จะเมินเฉยต่อคนต่างชาติ เพราะถือว่าไม่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ต่อเมื่อคบหากันนานๆ และคนต่างชาติสามารถพิสูจน์ตนเองได้ว่าเป็นคนจริงใจ คนเกาหลี่จึงจริงใจและยอมรับการเป็นคนกลุ่มเดียวกัน ด้วยการเชิญไป ร่วมดื่มสังสรรค์

6. ความเป็นชาตินิยมและความรักชาติ คนเกาหลีแสดงความรักชาติด้วยการใช้ของที่ผลิตในประเทศเท่านั้น ทำให้เศรษฐกิจเกาหลีอยู่ในภาวะมั่นคง เงินทองไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ นอกจากนี้จะแสดงออกด้วยการประท้วงรัฐบาลหรือหน่วยงาน หากเห็นวาทนโยบายหรือสิ่งใดไม่ถูกต้อง และในการประท้วงแต่ละครั้งจะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจราจร แจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้าจะได้ไม่เดือดร้อน

7. ความมีวินัยในตัวเอง คนเกาหลีจะมีวินัยอย่างเคร่งครัดทุกเรื่อง เพราะได้รับการฝึกฝนและปลูกฝังมาอย่างดีจนกลายเป็นลักษณะนิสัย อีกทั้งกฎหมายมีบทลงโทษอย่างรุนแรง ผลในเรื่องนี้จึงทำให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในท้องถิ่นอย่างมากเพราะทุกคนมีวินัยและรักษากฎกติกา

8. การสร้างความแข็งแกร่งในครอบครัว คนเกาหลีจะศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อให้ตนเองมีความรู้ และสามารถประกอบอาชีพ เมื่อแต่งงานจะปรากฏชัดเจนว่าสามีมีหน้าที่เลี้ยงครอบครัว และภรรยาทำหน้าที่ปรนนิบัติสามีและดูแลสั่งสอนบุตร ครอบครัวเกาหลีส่วนใหญ่ภรรยาจะเรียนจนจบปริญญาโทหรือเอก ดังนั้น คุณภาพของเยาวชนจึงดี เพราะมีความอบอุ่นอยู่ในความดูแลของแม่ที่มีการศึกษา

9. ความขยันและไม่ย่อท้อต่องานหนัก คนเกาหลีเผชิญความยากลำบากมายาวนาน จึงทำทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้อดตาย คนเกาหลีจึงมีความอดทน ซึ่งได้จากคำสอนของขงจื้อด้วย นอกจากนี้ความรักและความร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจแบ่งปันไม่ทอดทิ้งกัน

10. การรู้จักหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเข้มแข็ง ลักษณะเด่นด้านนี้ทำให้คนเกาหลีประสบความสำเร็จในทุกหน้าที่ เช่น นักกีฬาจะฝึกซ้อมอย่างจริงจังและมุ่งมั่น ในชีวิตประจำวันจะพบเห็นเสมอว่า ผู้เฒ่าจะดูว่าสั่งสอนผู้เยาว์ให้รู้จักหน้าที่และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ผู้เยาว์จะเคารพเชื่อฟัง แม้ผู้เฒ่าจะไม่ใช่นายติ๊กก็ตาม

การศึกษาในอดีตเริ่มที่ครอบครัวเป็นการเรียนรู้ทั้งทางด้านความประพฤติและจิตใจเพราะบ้าน “มีตัวอย่างที่ดี” มีปู่ย่าตายายเข้าวัดฟังธรรมและปฏิบัติธรรม เป็นตัวอย่าง พ่อแม่มีอาชีพพึ่งตนเอง มีความเป็นอยู่พอเพียงเป็นแบบอย่าง มีชุมชนบุคคลที่ควรเลียนแบบ มีสังคมที่เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ให้ซึมซับ มีวัฒนธรรมพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นต้นแบบ มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์หล่อเลี้ยงชีวิตและที่สำคัญที่สุด การศึกษาไทย

ในอดีตมีปรัชญาการศึกษาตามแนวทางพระพุทธศาสนา (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และสุจิตรา บัวพันธ์, 2557) การศึกษาเป็นกระบวนการทุกชนิดที่ช่วยพัฒนาหรือปรับปรุงจิตใจ อุนิสัย และคุณสมบัติทางกายภาพต่างๆ ของมนุษย์ให้ดีขึ้น การศึกษาไม่ได้อยู่ภายในห้องเรียน หรือเขตรั้วของโรงเรียน และผู้มีอาชีพครูก็ได้ฝึกขาดในการให้การศึกษา แต่เพียงฝ่ายเดียว การศึกษาของมนุษย์เริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก ครูคนแรก คือ พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง และมิตรสหายของพ่อแม่เมื่อได้เข้าโรงเรียนแล้ว พ่อ แม่ และคนใกล้ชิดก็ยังเป็นครูอยู่ด้วยเสมอ คนส่วนมากเข้าใจว่าการศึกษา คือ การเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียน ซึ่งมีอยู่หลายระดับ ผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนถือว่าเป็นผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งความเข้าใจนี้ไม่ถูกต้องนัก ที่แท้จริงนั้นการศึกษามีจะได้รับจากครู หรือโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียว การศึกษาได้มาจากการเรียนด้วยตนเอง จากคนรอบข้าง หรือจากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต ล้วนเป็นการศึกษาทั้งสิ้นการที่บุคคลได้เรียนวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้รับความรู้ หรือได้รับการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ได้หมายความว่าเขาประสบความสำเร็จสุดท้าย และสิ้นสุดเพียงแค่นั้น สิ่งที่เขารู้และสิ่งที่เขาได้รับการศึกษาจะไม่มีประโยชน์อันใดเลยถ้าเขาใช้นักการศึกษา สิ่งที่ได้รับไปทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ครอบคลุมเป็นการเรียนรู้ทั้งทางด้านความประพฤติ และจิตใจเพราะบ้าน “มีตัวอย่างที่ดี” มีปู่ย่าตายายเข้าวัดฟังธรรมและปฏิบัติธรรมเป็นตัวอย่าง พ่อแม่มีอาชีพพึ่งตนเอง มีความเป็นอยู่พอเพียงเป็นแบบอย่างมีปณิธานบุคคลที่ควรเลียนแบบ มีสังคมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ซึมซับ มีวัฒนธรรมพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเป็นต้นแบบ มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์หล่อเลี้ยงชีวิตและที่สำคัญที่สุด การศึกษาไทยในอดีตมีปรัชญาการศึกษาตามแนวทางพระพุทธศาสนา และครูคนแรก คือ พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง และมิตรสหายของพ่อแม่เมื่อได้เข้าโรงเรียนแล้ว พ่อ แม่ และคนใกล้ชิดก็ยังเป็นครูอยู่ด้วยเสมอ การบูรณาการการศึกษาได้มาจากการเรียนด้วยตนเองจากคนรอบข้างหรือจากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตล้วนเป็นการศึกษาทั้งสิ้น

7. การวัดและประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 81) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ การได้มาซึ่งตัวเลขของเหตุการณ์ ปรัชญาการณ หรือพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน อาจต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการวัด เช่น ไม่บรรทัดวัดความกว้างได้ 3.5 นิ้ว ใช้เครื่องชั่งน้ำหนักของหมูได้ 0.5 กิโลกรัม ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ในวิชาภาษาไทยของเด็กชายแดงได้ 42 คะแนน เป็นต้น

การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล ตีความ บันทึก และใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียน ที่ทำในภาระงานชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไรด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

พรสวรรค์ พงษ์ดี (2551, หน้า 58) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหรือการกระทำอย่างมีระบบโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลเพื่อนำผลการวัดและประเมินผลนั้น มาพัฒนาปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีคุณภาพต่อไป

ช่อลัดดา ดิษะบุตร (2550, หน้า 44) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลว่าเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรม เพราะการประเมินผลที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีคุณภาพต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 12-13) ได้กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นกระบวนการ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะความรู้ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้การสนองบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่ สถานศึกษา

ในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียนกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยควรมีสาระต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

1. หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. การตัดสินผลการเรียน
3. การให้ระดับผลการเรียน
4. เกณฑ์ประเมินผลการศึกษา
5. เกณฑ์การจบการศึกษา
6. เอกสารหลักฐานการศึกษา
7. การเทียบโอนผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 12-13) ได้เสนอข้อกำหนดการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาและ จัดให้มีการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนคุณลักษณะ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

4. การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรม และเจตคติเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

5. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควรคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้

7. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบผลการเรียนรู้

8. ให้สถานศึกษาจัดและออกเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ไว้มาตรฐานการเรียนรู้ และชี้วัด ซึ่งจะประกอบไปด้วยความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้ว นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ อีกด้วย

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน

ในด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานชิ้นงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานชิ้นงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลงานการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

4. ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านตามเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม หรือเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานชิ้นงานของผู้เรียนหรือทั้งสองเกณฑ์ ถือว่าไม่ผ่านการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ศึกษากิจกรรมและเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่คณะกรรมการประเมินพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษากำหนด

2. ออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะของกิจกรรมนั้น

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตามรูปแบบวิธีการที่กำหนด

4. เลือกวิธีการ เครื่องมือให้สอดคล้องกับกิจกรรมการประเมิน ให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม

5. สร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการประเมิน

6. ดำเนินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยคำนึงถึงต่อไปนี้

6.1 เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

6.2 ผลการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

7. สรุปผลประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

8. ส่งผลการประเมิน

ด้านการวัดและประเมินผลด้านจิตพิสัย ควรใช้การสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติเป็นหลัก และสังเกตอย่างต่อเนื่องโดยมีการบันทึกผลการสังเกต ทั้งนี้ อาจใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล เช่น แบบมาตรฐานค่า แบบตรวจสอบรายการ

แบบบันทึกพฤติกรรม แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ อาจใช้แบบวัด ความรู้และความรู้สึกเพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น แบบวัดความรู้ โดยสร้างสถานการณ์ จริยธรรม แบบวัดเจตคติ แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นต้น

การประเมินจริยธรรมควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) คือ กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 88) เป็นการประเมินด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ควรสะท้อนสภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรม ทั่วๆ ไป ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการกิจกรรมเรียนรู้ และการประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน Rubrics ให้สอดคล้องหรือ ใกล้เคียงกับชีวิตจริง

วิกิรานต์ พิพิทธภัณฑ์ (2553, หน้า 58) ให้ความหมาย แนวทาง การวัดและประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลที่ดี มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องกระทำอย่าง สม่ำเสมอ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ นักเรียนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น และมีพฤติกรรมที่สอดคล้อง กับความต้องการของสังคม การประเมินผลจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

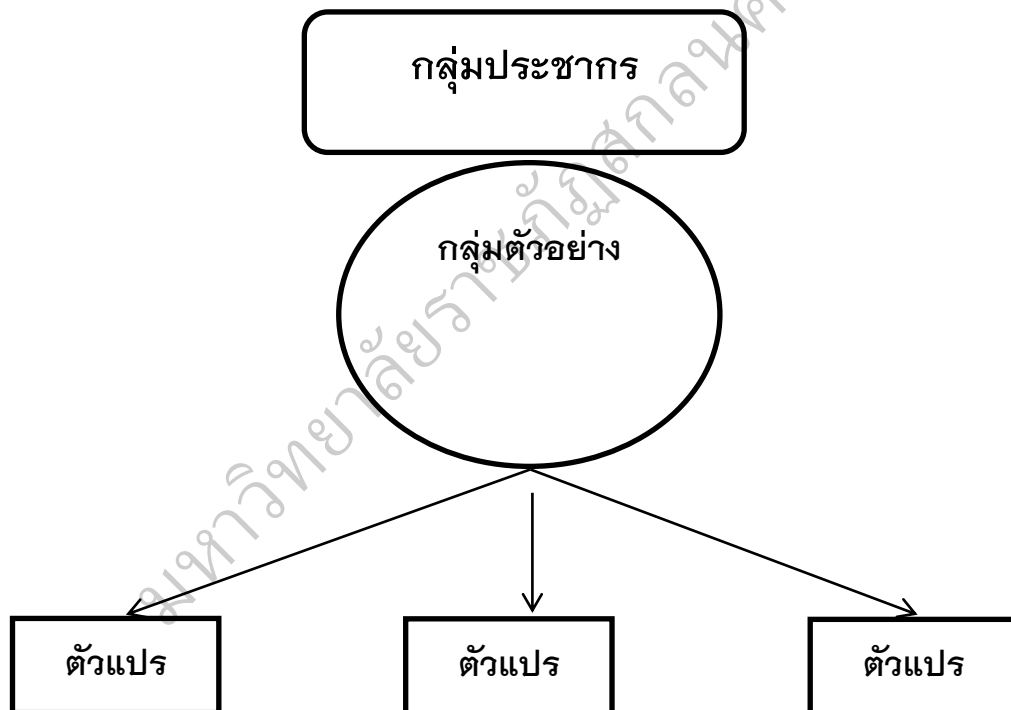
ประภาพร นาแว่น (2556, หน้า 55) ได้สรุปแนวคิด การวัดและ ประเมินผลที่ดีไว้ว่า ควรทำการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริง จะได้นำไปกำหนดเป้าหมายและวิธีการพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และมีความเหมาะสมกับระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียน

จากการวัดและประเมินผลดังกล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล ที่ดีควรทำการประเมินตามสภาพจริง การประเมินตามสภาพจริงจะต้องออกแบบ การจัดการกิจกรรมเรียนรู้ และการประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน Rubrics ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง และจะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำผลการวัดและประเมินผลนั้นมาพัฒนาปรับปรุง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพที่ดีต่อไป

การวิจัยเชิงสำรวจ

1. แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจและการออกแบบ

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2556, หน้า 43) ได้ให้แนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจไว้ว่า การออกแบบการสำรวจ เป็นการศึกษาเพื่อบรรยายปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นการศึกษาในแนวกว้างหรือภาคตัดขวางโดยมุ่งค้นพบรูปแบบพฤติกรรม หรือมาตรฐานการปฏิบัติต่างๆ ของส่วนรวม การออกแบบ จะประกอบไปด้วย การกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย การมุ่งกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดตัวแปรที่สนใจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการบรรยายสภาพของประชากรเป้าหมาย ดังภาพประกอบต่อไปนี้



ภาพประกอบ 2 การออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ

ที่มา : บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2556, หน้า 57)

2. กระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ

ไวรส์มา (Wiersma, W, 1991 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2556, หน้า 57) ได้เสนอกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย ให้ชัดเจนและกำหนดขั้นตอนว่าดำเนินการอะไรบ้าง กำหนดนิยามปฏิบัติการ (Operational Definition) ของตัวแปรต่างๆ ที่จะศึกษา และการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมารวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีที่จะนำมาสร้างเป็นข้อกระทงในการวัดตัวแปร

2. ขั้นกำหนดแผนการสุ่มตัวอย่าง (Development and Application Sampling Plan) ในขั้นตอน นักวิจัยต้องนิยามประชาชน ประชากรการวิจัยให้ชัดเจน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มีความเชื่อมั่นในระดับที่ต้องการ พิจารณาถึงองค์ประกอบของกลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นตัวแทน และเลือกเทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม

3. ขั้นเครื่องมือวัด (Construction of Interview Schedule or Questionnaire) เครื่องมือการวิจัยเชิงสำรวจอาจเป็นแบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามตามวิธีการรวบรวม ข้อมูลที่นักวิจัยเลือกใช้ เครื่องมือในการสำรวจต้องสร้างใหม่เสมอเพื่อให้เป็นไปตาม สภาพการณ์ปัจจุบัน เมื่อสร้างแล้วก็ต้องมีการทดลองนำไปใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบ คุณภาพและปรับปรุงแก้ไขให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากที่สุด

4. ขั้นรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ดำเนินตามแผนสุ่มตัวอย่างที่ได้ ดำเนินการในขั้นที่ 2 และลงมือรวบรวมข้อมูล ในขั้นนี้มักจะประสบปัญหาไม่ได้รับคำตอบ กลับคืนครบถ้วน ควรติดตามทวงถามอย่างน้อย 2 ครั้ง ถ้าได้รับแบบสอบถามกลับคืน มาน้อยควรตรวจสอบความเป็นตัวแทน พร้อมทั้งทำการศึกษาผู้ไม่ตอบ เพื่อจะได้ปรับปรุง ผลการวิจัยด้วยควรตรวจสอบความเป็นตัวแทน พร้อมทั้งทำการศึกษาผู้ไม่ตอบ เพื่อจะได้ ปรับปรุงผลการวิจัยด้วย

5. ขั้นแปลงข้อมูล (Translation of Data) ผู้วิจัยลงรหัสข้อมูลเพื่อการ วิเคราะห์ หรือสร้างระบบรายการ (Category Systems) เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งหมด

6. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน

7. **ขั้นสรุปและรายงานผล (Conclusions and Reporting)** เป็นการสรุปผลการสำรวจพบว่าอะไรบ้าง อภิปรายผลที่ค้นพบ และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และสิ่งที่ควรทำการศึกษาวิจัยต่อไป แล้วเขียนรายงานเพื่อเผยแพร่ต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงสำรวจ คือ การวิจัยที่เน้นการศึกษา รวบรวมข้อมูลต่างๆ เป็นการศึกษาเพื่อบรรยายปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นการศึกษาในแนวกว้าง ปกติวิสัย หรือมาตรฐานการปฏิบัติต่างๆ ของส่วนรวม การออกแบบจะประกอบไปด้วย การกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมาย การมุ่งกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดตัวแปรที่สนใจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการบรรยายสภาพของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ทำงานเป็นขั้นตอนเพื่อได้ข้อมูลที่ดี

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

โรงเรียนในเครือข่ายอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนคาทอลิก บริหารงานโดยนักบวชชาย หญิง แห่งอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร จังหวัดสกลนคร 2) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 3) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 4) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุขดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 5) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก จังหวัดนครพนม 6) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม จังหวัดนครพนม 7) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา กรุงเทพมหานคร (อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง, 2558, หน้า 10)

ปรัชญาการศึกษา

“คุณธรรม นำความรู้”

“คุณธรรม นำความรู้” เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนความเชื่อคาทอลิกที่ว่า “พระเจ้า” (Deus) ทรงเป็นปฐมเหตุของสรรพสิ่งและคุณธรรม (Virtus) ทุกประการ ทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ ประทานปรีชาญาณ (Sapientia) แก่มนุษย์ เพื่อให้เข้าใจสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง สามารถดูแลรักษาใช้ประโยชน์และอยู่ร่วมกับสรรพสิ่งอย่างมีความสุขและยั่งยืน

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

ความรู้ เป็นแนวทางที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจสรรพสิ่งอย่างถ่องแท้ ลึกซึ่งสามารถดูแลรักษา สร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ ในการดำเนินชีวิต เคารพศักดิ์ศรีแห่งตนและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโลก

วิสัยทัศน์

“โรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ให้การศึกษาอบรม ตามหลักธรรม นำสู่สากล สนใจรักษาสีงแวดล้อม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

วัตถุประสงค์

1. ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้และทักษะในระดับ ปฐมวัย ประถมศึกษา ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต
2. มุ่งสร้างและอบรมนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมมีระเบียบวินัยและความพร้อมทุกด้านในอันที่จะช่วยให้เขาดำรงชีวิตในโลกอย่างมีความสุข

นโยบาย

1. พัฒนานักเรียนให้ถึงพร้อมสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อุดมการณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียน
2. พัฒนานักเรียนให้รักการเรียนรู้ มีทักษะด้านวิชาการ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิิตประจำวัน รู้เท่าทันเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำและพร้อมสู่สากล
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพด้านการบริหาร การศึกษา ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพและจิตตารมณ์
4. บริหารโรงเรียนโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการใช้โรงเรียนเป็นฐาน
5. เสริมสร้างสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิก
6. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

เป้าหมาย

1. บุคคลได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้คนทั้งครบ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

2. บุคคลได้รับการปลูกฝังค่านิยมด้านจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพซึ่งกันและกัน คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ เสียสละรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ โดยถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
3. บุคคลได้รับการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี รู้รักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
4. บุคคลมีความรู้ ความสามารถ และนำไปปฏิบัติโดยมีคุณธรรมชี้้นำในการประกอบสัมมาอาชีพในอนาคต
5. เกิดสังคมที่มีความยุติธรรมและสันติภาพ

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร จังหวัดสกลนคร

1. ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร เป็นโรงเรียนเอกชน ภายใต้สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 361 หมู่ 2 ถนนนิตโย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000 โทรศัพท์ 0-4271-1386 โทรสาร 0-4271-2022 ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตเลขที่ 1/2528 ลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2528 โดยมีคุณนายก

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

อาคารเรียนเซนต์ลอเลนซ์ (ระดับปฐมวัย 1-3) 15 ห้อง อาคารเรียนเซนต์ยอแซฟ 1 (ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3) 12 ห้อง อาคารเรียนเซนต์ยอแซฟ 2 (ระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6) 12 ห้อง อาคารเรียนเซนต์ยอแซฟ 2 (ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) 9 ห้อง อาคารเซนต์ยอแซฟฮอลล์ 1 อาคารหอพักนักเรียน 4 ห้อง โรงครัว 2 ที่ โรงอาหาร 2 จุด ห้องสหกรณ์โรงเรียน 1 ห้อง ห้องดนตรี 1 ห้องห้องน้ำ 20 ห้อง มินิมาร์ท 1 แห่ง ศาลาแผลด 2 หลัง บ้านพักซิสเตอร์ 6 ห้อง ลานหน้าเสาธงและสนามฟุตบอล สนามเด็กเล่น ป้อมยาม ลานจอดรถ บ้านพักนักการภารโรงสวนแกะ

3. ข้อด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนเมือง คนบริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ หน่วยงานราชการ วัดประชานิยม มัสยิด ตลาด ร้านค้า อาชีพหลักของชุมชนคือ ค้าขาย เนื่องจากเป็นชุมชนเมืองส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง และมีการแห่ดาว โอกาสคริสต์มาสในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งวันสำคัญ

ทางศาสนาผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพหลักคร่ำบราชการ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัว ต่อปี 300,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4-5 คน

4. ปรัชญาของโรงเรียน

ปรัชญาการศึกษา

“คุณธรรม นำความรู้”

“คุณธรรม นำความรู้” เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนความเชื่อคาทอลิกที่ว่า “พระเจ้า” (Deus) ทรงเป็นปฐมเหตุของสรรพสิ่งและคุณธรรม (Virtus) ทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ ประทานปรีชาญาณ (Sapientia) แก่มนุษย์ เพื่อให้เข้าใจสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง สามารถดูแลรักษาใช้ประโยชน์และอยู่ร่วมกับสรรพสิ่งอย่างมีความสุขและยั่งยืน

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

การดำเนินการของโรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จึงใช้หลัก “คุณธรรม” เพื่อเสริมสร้าง “ความรู้” ด้วยการมุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน ให้เป็นบุคคลคุณภาพ มีความสามารถครบทุกด้าน โดยใช้หลักธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งหมด

5. วิสัยทัศน์

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร จัดการศึกษาตามจิตตารมณ์ อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง อย่างมีคุณภาพ มุ่งสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

6. พันธกิจ

1. พัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาสู่สากลบนพื้นฐานความเป็นไทย
2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย
3. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร มุ่งสู่มาตรฐานสากล อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนมุ่งสู่มาตรฐานสากล อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ จิตตารมณ์
อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

6. ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

1. วิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ และมีความคิดริเริ่ม
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มุ่งสู่สากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

2. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงาน
ตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3. สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

4. สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคม
แห่งการเรียนรู้

5. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

6. สถานศึกษามีหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ
มุ่งสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

7. ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและ
เกิดประสิทธิผล มุ่งสู่สากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

8. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์บนพื้นฐาน
ความเป็นไทย

9. ผู้เรียนมีสุขภาพจิต สุขภาพกาย สมบูรณ์แข็งแรง สามารถอยู่กับ
ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

10. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สามารถคิดอย่างเป็นระบบ
คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผลและอยู่ในสังคมได้อย่างมี
ความสุข

11. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานสากล

12. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้
และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

13. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสู่มาตรฐานสากล

14. พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา

ตามจิตตารมณ์อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

15. สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้น แนวทาง การปฏิรูป การศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

16. สถานศึกษามีแผนการบริหารความเสีย

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

จำนวนครู/บุคลากรทางการศึกษา/บุคลากรอื่นๆ (สำรวจ ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2559) ในปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกเป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักการภารโรง ดังนี้

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร ปีการศึกษา 2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงวิรัช นารินรักษ์
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ชิสเตอร์ไมตรี สมจันทร์
- 3) ชื่อรองผู้อำนวยการ ชิสเตอร์ขวัญฤดี วันดี

ตาราง 2 ข้อมูลจำนวนครู โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร ปีการศึกษา 2559

ระดับ	จำนวนครูชาย	ศาสนา			จำนวนครูหญิง	ศาสนา			จำนวนครู	การบรรจุเป็นครู	
		คริสต์	พุทธ	อื่นๆ		คริสต์	พุทธ	อื่นๆ		บรรจุแล้ว	ยังไม่บรรจุ
เตรียมอนุบาล	0	0	0	0	2	1	1	0	2	2	0
อนุบาล 1-3	1	0	1	0	14	5	9	0	15	15	0
ประถมศึกษา 1-6	5	5	0	0	33	15	18	0	38	38	0
มัธยมศึกษา 1-3	7	7	0	0	15	6	9	0	22	22	0
รวม	13	12	1	0	64	27	37	0	77	77	0

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร (2559, หน้า 9)

หมายเหตุ : ยังไม่รวม ครูพิเศษห้อง IEP 3 คน, ครูพิเศษ บ.สยามกลการ 3 คน

9. ข้อมูลนักเรียน

ตาราง 3 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้นที่เปิดสอน	จำนวนห้อง	จำนวนผู้เรียนปกติ (คน)		รวม
		ชาย	หญิง	
อนุบาล 1	5	57	77	134
อนุบาล 2	5	66	73	139
อนุบาล 3	5	65	61	126
รวม	15	188	211	399
ประถมศึกษาปีที่ 1	4	86	88	174
ประถมศึกษาปีที่ 2	4	71	81	152
ประถมศึกษาปีที่ 3	4	80	80	160
ประถมศึกษาปีที่ 4	4	75	67	142
ประถมศึกษาปีที่ 5	4	62	75	137
ประถมศึกษาปีที่ 6	4	82	76	158
รวม	24	456	467	923
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3	57	41	98
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3	45	39	84
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3	50	42	92
รวม	9	152	122	274
รวมทั้งสิ้น	48	796	800	1,596

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟสกลนคร (2559, หน้า 10)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่เลขที่ 88 ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000 โทรศัพท์ 0-4382-2163-4 โทรสาร 0-4381-1945 เว็บไซต์ www.sjk.ac.th สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ บริหารโดยนักบวชคาทอลิกมิสซังท่าแร่-หนองแสง ซิสเตอร์คณะรักกางเขนแห่งท่าแร่ โดยมุขนายกคายนี แสนพลอ่อน ประมุขอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนซิสเตอร์คณะรักกางเขนแห่งท่าแร่ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับโรงเรียน เมื่อต้นปีการศึกษา 2528

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

2.1 อาคารเรียนและอาคารประกอบการ 6 หลัง ได้แก่ อาคารเซนต์หลุยส์ อาคารเซนต์ยอแซฟ อาคารเซนต์แมรี อาคารอนุสรณ์ 12 ปีวรธรรม และอาคารเซนต์ลอเรนซ์ มีอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง คือ ห้องประชุมเซนต์ยอแซฟ

2.2 จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 60 ห้อง โดยแบ่งดังนี้

- อาคารเซนต์แมรี ประกอบด้วย ห้องศูนย์สื่อและห้องเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 1-2 ชั้นเตรียมปฐมวัย 1 ห้อง ชั้นปฐมวัยปีที่ 1 จำนวน 5 ห้อง ชั้นปฐมวัยปีที่ 2 จำนวน 6 ห้อง

- อาคารเซนต์ลอเรนซ์ ประกอบด้วย ห้องประชุม ห้องธุรการ ห้องทำงานผู้จัดการ ห้องวิชาการ ห้องศูนย์พหุวิทยา (ห้องสมุดครบวงจร) ห้องเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 3 จำนวน 7 ห้อง ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7 และห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 ห้อง

- อาคารเซนต์ยอแซฟ ประกอบด้วย ห้องสหการ ห้องพยาบาล ห้องพักรู ห้องคอมพิวเตอร์ 1 และ 2 ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 ห้อง ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 ห้อง

- อาคารเซนต์หลุยส์ ประกอบด้วย ห้องซ่อมดนตรี ห้องเกียรติยศ ห้องดนตรี ห้องนาฏศิลป์ห้องประชุม ห้องรับรอง ห้องอาเซียน ห้องคณิตศาสตร์ ห้องศูนย์สื่อภาษาไทย ห้องวิทยาศาสตร์ 1 และ 2 ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 และ 2

ห้องกรงานห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 ห้อง และห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 ห้อง

2.3 ห้องประกอบการ ดังนี้ ห้องพยาบาล 4 ห้อง ห้องสมุด

“ศูนย์พหุวิทยา” 1 ห้อง ห้องปกครองแนะแนว 1 ห้อง ห้องประชุม 2 ห้อง ห้องประชุมย่อย 1 ห้อง ห้องวิชาการ 1 ห้อง ห้องเกียรติยศ 1 ห้อง ห้องธุรการ 1 ห้อง ห้องสหการ 1 ห้อง ห้องพัสดุ 6 ห้อง ห้องสื่อ 3 ห้อง ห้องอนุรักษ์มรดกไทย ห้องดนตรี-นาฏศิลป์ 2 ห้อง ห้องจริยธรรม 1 ห้อง ห้องวิทยาศาสตร์ 2 ห้อง ห้องศูนย์สื่อภาษาไทย 1 ห้อง ห้องอาเซียน 1 ห้อง ห้องกรงานอาชีพ 1 ห้อง ห้องคณิตศาสตร์ 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 2 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 ห้อง

2.4 พื้นที่ปฏิบัติการ/นันทนาการ ได้แก่ สนามกีฬา สนามบาสเกตบอล สนามเด็กเล่น อาคารอเนกประสงค์ สวนหย่อม หอประชุม

3. ข้อมูลทรัพยากรด้านอาคาร สถานที่โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์

อาคารเรียน 4 ห้องวิทยาศาสตร์ 2 ห้อง ห้องพยาบาล 3 ห้อง ห้องจริยธรรม 1 ห้อง ห้องสหกรณ์ 1 ห้อง ห้องธุรการ 1 ห้องห้องประชุม 2 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 3 ห้อง ห้องอุปกรณ์ 2 ห้อง ห้องสมุดศูนย์พหุวิทยา 1 ห้อง ห้องวิชาการ 1 ห้อง ห้อง Sound Lab 2 ห้อง ห้องศูนย์สื่อปฐมวัย 1 ห้อง ห้องดนตรีนาฏศิลป์ 2 ห้อง ห้องอุปกรณ์กีฬา 1 ห้อง ห้องคณิตศาสตร์ 1 ห้อง ห้องศูนย์สื่อภาษาไทย 1 ห้อง ห้องอาเซียน 1 ห้อง ห้องกรงาน 1 ห้อง ห้องเกียรติยศ 1 ห้องหอพักนักเรียน 1 หอ หอประชุม 2 โรงอาหาร 2 บ้านพักนักรการ 1 เรือนเพาะชำ 1 ห้องน้ำ ห้องส้วมนักเรียน 75 ห้อง ห้องส้วมครู 29 ห้อง โรงจอดรถยนต์และจักรยานยนต์ 2 ลานจอดรถยนต์และจักรยานยนต์ 3 ลานอเนกประสงค์ 1 สนามฟุตบอล 1

4. ข้อด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

4.1 สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนเมือง มีประชากรชาย 491,314 คน หญิง 491,637 คน รวมทั้งสิ้น 982,951 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ หน่วยงานราชการ วัดประชานิยม มัสยิด ตลาด ร้านค้า อาชีพหลักของชุมชน คือ ค้าขาย เนื่องจากเป็นชุมชนเมืองส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีวันสำคัญทางศาสนา

4.2 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพหลัก รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 58 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 95 ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้ โดยเฉลี่ยต่อครอบครัว ต่อปี 300,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4-6 คน

4.3 โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซพกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ใกล้กับวัดประชาภิยม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรับราชการ สภาพชุมชนมีการขยายเมือง จึงส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทุกด้าน ปรับปรุงทุกอย่างให้ดีขึ้นเรื่อยๆ เช่น ปรับปรุงตลาดสด, ถนน, ท่อระบายน้ำให้ได้มาตรฐาน

สภาพเศรษฐกิจในเขตเทศบาลมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี มีการเปิดร้านค้า ศูนย์จำหน่ายรถยนต์ จักรยานยนต์หลายยี่ห้อ ร้านอาหาร ซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่งในเมืองกาฬสินธุ์ และจังหวัดนำโดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ดำเนินโครงการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง และได้ประกาศเป็นจังหวัดปลอดยาเสพติดเป็นจังหวัดแรกของประเทศตามนโยบายของรัฐบาล

5. ปรัชญาของโรงเรียน

ปรัชญาการศึกษา

“คุณธรรม นำความรู้”

“คุณธรรม นำความรู้” เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนความเชื่อคาทอลิกที่ว่า “พระเจ้า” (Deus) ทรงเป็นปฐมเหตุของสรรพสิ่งและคุณธรรม (Virtus) ทุกประการ ทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ ประทานปรีชาญาณ (Sapientia) แก่มนุษย์เพื่อให้เข้าใจสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง สามารถดูแลรักษาใช้ประโยชน์และอยู่ร่วมกับสรรพสิ่งอย่างมีความสุขและยั่งยืน

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

ความรู้ เป็นแนวทางที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจสรรพสิ่งอย่างถ่องแท้ ลึกซึ้งสามารถดูแลรักษา สร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ ในการดำเนินชีวิต เคารพศักดิ์ศรีแห่งตนและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโลก

การดำเนินการของโรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จึงใช้หลัก “คุณธรรม” เพื่อเสริมสร้าง “ความรู้” ด้วยการมุ่งส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน ให้เป็นบุคคลคุณภาพ มีความสามารถครบทุกด้าน โดยใช้หลักธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งหมด

6. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ (Vision) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์

“โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการพร้อมสู่สากลตามวิถีไทย และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

7. พันธกิจ

พันธกิจ (Mission) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์

ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่สากลตามวิถีไทย บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ด้านคุณภาพการศึกษา

2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมสู่สากล และตามจิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

3. พัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

4. สร้างส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามจิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

ด้านอัตลักษณ์และเอกลักษณ์

5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียนตามจิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

มาตรการส่งเสริม

6. ส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

เป้าหมาย (Goals) โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์

ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (ม.1)
 2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (ม.2)
 3. ผู้เรียนปฏิบัติตามจิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 4. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่สากลตามวิถีไทย บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ม.3)
 5. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสมเหตุสมผล (ม.4)
 6. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (ม.5)
 7. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตามจิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (ม.6)
 8. ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษและภาษาจีน) พร้อมสู่สากลตามวิถีไทย (ม.3)
- ด้านคุณภาพการศึกษา
9. ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลพร้อมสู่สากล (ม.8)
 10. โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรเหมาะสมพร้อมสู่สากลตามวิถีไทย (ม.10)
 11. โรงเรียนมีอาคารเรียน ห้องเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อม พร้อมการบริการและส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (ม.11)

12. โรงเรียนมีคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน
ปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (ม.9)

13. โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงและพร้อม
สู่สากล (ม.12)

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงวีระพงศ์ โปธิมล
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ซิสเตอร์ทิพย์พากร งอยหล้า
- 3) รองผู้อำนวยการ ซิสเตอร์กิตติยา โปธิสาเกตู

ตาราง 4 ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์

ระดับ	ชาย	หญิง	รวม
ผู้บริหาร	1	2	3
ครู	21	104	125
รวม	22	106	128

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ (2559, หน้า 8)

9. ข้อมูลนักเรียน

ตาราง 5 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	จำนวน ห้องเรียน	เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
ปฐมวัยปีที่ 1	5	68	80	148
ปฐมวัยปีที่ 2	6	97	101	198
ปฐมวัยปีที่ 3	7	95	104	199
ระดับปฐมวัย	18	260	285	545
ประถมศึกษาปีที่ 1	7	124	132	256
ประถมศึกษาปีที่ 2	7	139	141	280
ประถมศึกษาปีที่ 3	7	170	161	331
ประถมศึกษาปีที่ 4	7	144	145	289

ตาราง 5 (ต่อ)

ระดับชั้น	จำนวน ห้องเรียน	เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
ประถมศึกษาปีที่ 5	7	146	162	308
ประถมศึกษาปีที่ 6	7	158	175	333
รวมนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา	42	881	916	1,797
รวม	60	1,141	1,201	2,342

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ (2559, หน้า 9)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

1. ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร ตั้งอยู่ที่เลขที่ 72 กิโลเมตรที่ 2 ถนนชยางกูร ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร รหัสไปรษณีย์ 49000 โทรศัพท์ 0-4261-2835 โทรสาร 0-4261-2233 เว็บไซต์ <http://www.sj-muk.ac.th> สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีพื้นที่ 10 ไร่ 3 งาน 18 ตารางวา ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเมื่อปีพุทธศักราช 2533 เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับประถมศึกษา

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร ได้ก่อตั้งปีคริสต์ศักราช 1989 (พ.ศ. 2532) บาทหลวงจำเนียร ลันติสุขนิรันดร์ ผู้แทนอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ได้ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่เลขที่ 72 ถนนชยางกูร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร มีพื้นที่ 10 ไร่ 3 งาน 18 ตารางวา โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนมารีย์นุเคราะห์” ซึ่งเดิมเป็นโรงเรียนของวัดคาทอลิกบ้านจันทร์เพ็ญ ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร และได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนวันที่ 13 กันยายน 2532 โดยขออนุญาตเปลี่ยนชื่อโรงเรียนจากโรงเรียนมารีย์นุเคราะห์เป็น “โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร” เพื่อให้สอดคล้องกับโรงเรียนในเครือเดียวกัน เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2534 โดยมี มุขนายกคาโยน์ แสนพลอ่อน ประมุขอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง เป็นผู้รับใบอนุญาต

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

เทศบาลมุกดาหาร เป็นเทศบาลที่มีจำนวนประชากร จำนวน 31,195 คน ประกอบด้วย ชุมชน 15 ชุมชน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ สภาพชุมชนอยู่ระหว่างการพัฒนาในทุกๆ ด้าน เช่น กำลังปรับปรุงถนนในเขตเทศบาลหลายสาย ตลาดสดเพื่อความสะดวกแก่ชุมชน มีสถานีขนส่งที่ได้มาตรฐาน และมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2

สภาพเศรษฐกิจของมุกดาหารในระยะ 4 ปีที่ผ่านมามีอัตราการขยายตัวสูงมาก ดังจะเห็นได้จากสิ่งปลูกสร้างและการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ ธนาคาร ซูเปอร์มาเก็ตขนาดใหญ่ โรงพยาบาลและโรงแรมระดับห้าดาวหลายแห่ง และมีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ก็ยิ่งจะทำให้มุกดาหารกลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอินโดจีนอีกแห่งหนึ่ง

4. ปรัชญาของโรงเรียน

ปรัชญา (Philosophy)

“คุณธรรม นำความรู้”

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

ความรู้ เป็นแนวทางที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจสรรพสิ่งอย่างถ่องแท้ลึกซึ้ง สามารถดูแลรักษา สร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ ในการดำเนินชีวิตเคารพศักดิ์ศรีแห่งตนแห่งตนและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโลก

5. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร ให้การศึกษาทั้งครบ อบรมตามหลักธรรม นำสู่สากล สนใจรักษ์สิ่งแวดล้อม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6. พันธกิจของโรงเรียน (Mission)

ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (มฐ.1)
2. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร (มฐ.2)

3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รักการเรียนรู้มีความสามารถ
ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (มฐ.3)
4. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ
(มฐ.4)
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ สมรรถนะ
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มฐ.5)
6. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นและเห็นคุณค่า ของอาชีพสุจริต (มฐ.6)
- ด้านการบริหารและจัดการศึกษา
7. พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมี
ประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (มฐ.7)
8. พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (มฐ.8
และ มฐ.9)
9. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและมาตรฐาน
สากล (มฐ.10)
10. พัฒนาสิ่งแวดล้อม สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ (มฐ.11)
11. พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพและ
เกิดประสิทธิผล (มฐ.12)
- ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
12. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (มฐ.13)
- ด้านอัตลักษณ์ของโรงเรียน
13. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีความรู้ตามอัตลักษณ์และเอกลักษณ์
ของโรงเรียน (มฐ.14)
- ด้านมาตรการส่งเสริม
14. จัดโครงการ/กิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูป
การศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมโรงเรียนให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (มฐ.15)

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

ระดับประถม

1. นักเรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานสากล ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.1)
2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และรักสิ่งแวดล้อม (มฐ.2)
3. นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่มาตรฐานสากล ต้องเรียนรู้ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม) (มฐ.3)
4. นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งสู่มาตรฐานสากล ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.4)
5. นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มุ่งสู่มาตรฐานสากล ตามจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.5)
6. นักเรียนมีทักษะความรู้ ความสามารถ สมรรถนะในการปฏิบัติงาน ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (มฐ.6, พ.ร.บ.การศึกษา)
7. ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มุ่งสู่มาตรฐานสากลและจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.7)
8. ครูจัดการเรียนการสอนมุ่งสู่ศตวรรษที่ 21 และจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.7)
9. ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามหลักธรรมาภิบาล และจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง มุ่งสู่มาตรฐานสากล (มฐ.8)
10. มีคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.9)
11. มีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรม พัฒนาคุณภาพนักเรียนมุ่งสู่มาตรฐานสากลและจิตตารมณ์ของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.10)

12. มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ มุ่งสู่มาตรฐานสากล (มฐ.11)
13. มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกระทรวง มุ่งสู่มาตรฐานสากล (มฐ.12)
14. มีการสร้างส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่สากล (มฐ.13)
15. พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากล และจิตตารมณ์ขององค์กรสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง (มฐ.14)
16. จัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น มุ่งสู่มาตรฐานสากล (มฐ.15)
17. โรงเรียนมีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียน (มฐ.17)

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

แบบเก็บข้อมูลจำนวนครู โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร ปีการศึกษา

2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงสุริยา พันพลี
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ชิสเตอร์ฤทธิพร ไชยแสง
- 3) ชื่อรองผู้อำนวยการ ชิสเตอร์ปราณี ว่องไว

ตาราง 6 ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร

ระดับ	จำนวนครูชาย	ศาสนา			จำนวนครูหญิง	ศาสนา			รวม	การบรรจุเป็นครู	
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น		บรรจุ	ยังไม่บรรจุ
ก่อนประถมศึกษา	1	1			16	3	13		17	13	4
ประถมศึกษา	12	5	7		35	10	27	1	47	46	1
รวม	13	6	7	0	51	13	40	1	64	59	5

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุกดาหาร (2559, หน้า 10)

9. ข้อมูลนักเรียน

ตาราง 7 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุทาคาหาร ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	จำนวน น.ร.ชาย	ศาสนา			จำนวน น.ร.หญิง	ศาสนา			จำนวน น.ร.
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น	
เตรียม	27		27		34		34		61
อนุบาล 1	75	0	75		62		62		137
อนุบาล 2	58	3	55		79	0	79		137
อนุบาล 3	51	0	51		63	2	61		114
รวม	211	3	208		238	2	236		449
ประถม 1	92	4	88		77	1	76		169
ประถม 2	117	1	116		98	1	97		215
ประถม 3	86	3	83		106	1	105		192
ประถม 4	81	3	78		92	1	91		173
ประถม 5	87	3	84		101	0	101		188
ประถม 6	89	3	86		93	4	89		182
รวม	552	17	535		567	12	555		1119
รวมทั้งสิ้น	763	20	1070		805	14	791		1568

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟมุทาคาหาร (2559, หน้า 11)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก จังหวัดนครพนม

1. ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก ตั้งอยู่เลขที่ 585 ถนนมัธยมจันทร์ ตำบลนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 4 ไร่ 56 ตารางวา และในปี 2549 โรงเรียนได้ซื้อ-เช่าที่ดิน อีกจำนวน 5 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารเรียน หลังใหม่ เป็นอาคารเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก เป็นโรงเรียนของอัครสังฆมณฑล ท่าแร่-หนองแสง ซึ่งเป็นองค์กรทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ขึ้นกับสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ

บริหารงานโดยคณะบาทหลวงและคณะภคินีรักกางเขนท่าแร่ โดยมีคุณนายกฤษฎีส์ จำเนียร
สันติสุขนิรันดร์เป็นผู้รับใบอนุญาตและเจ้าของโรงเรียน ปีการศึกษา 2551-ปัจจุบัน
มีบาทหลวงสุกิจ นารินรักษ์ เป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาต มีความจุนักเรียนทั้งหมด 2,442 คน

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

2.1 อาคารเซนต์ยอแซฟ เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น เป็นอาคารเรียน
ของนักเรียนระดับเตรียมอนุบาล ถึงปฐมวัยปีที่ 3 มีจำนวนห้อง 16 ห้อง

ชั้นที่ 1 มี จำนวน 8 ห้อง ดังนี้

- ห้องเตรียมอนุบาล
- ห้องปฐมวัยปีที่ 1/1
- ห้องปฐมวัยปีที่ 1/2
- ห้องปฐมวัยปีที่ 1/3
- ห้องปฐมวัยปีที่ 2/1
- ห้องปฐมวัยปีที่ 2/2
- ห้องปฐมวัยปีที่ 2/3
- ห้องปฐมวัยปีที่ 2/4
- ห้องปฐมพยาบาล

ชั้นที่ 2 มี จำนวน 9 ห้อง ดังนี้

- ห้องปฐมวัยปีที่ 3/1
- ห้องปฐมวัยปีที่ 3/2
- ห้องปฐมวัยปีที่ 3/3
- ห้องปฐมวัยปีที่ 3/4
- ห้องปฐมวัยปีที่ 3/5
- ห้องวิชาการ
- ห้องรับรองแขก
- ห้องอาหารนักเรียน

2.2 อาคารมารีองค์อุปถัมภ์ เป็นอาคารคอนกรีต 4 ชั้น เป็นอาคารเรียน
นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีจำนวน 17 ห้อง

ชั้นที่ 1 มีจำนวน 7 ห้อง ดังนี้

- ห้องทะเบียนและวัดผล
- ห้องสหการ
- ห้องธุรการ (การเงินรับ)
- ห้องรับรอง
- ห้องสมุด
- ห้องพัสดุ
- ห้องพักรักษาพยาบาล

ชั้นที่ 2 มีจำนวน 6 ห้อง ดังนี้

- ห้องประถมศึกษาปีที่ 1/1
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 1/2
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 1/3
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 1/4
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 1/5
- ห้องคอมพิวเตอร์ (อ.2-ป.3)

ชั้นที่ 3 มีจำนวน 6 ห้อง ดังนี้

- ห้องประถมศึกษาปีที่ 2/1
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 2/2
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 2/3
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 2/4
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 2/5
- ห้องวิทยาศาสตร์
- ห้องน้ำ

ชั้นที่ 4 มีจำนวน 5 ห้อง ดังนี้

- ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/1
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/2
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/3
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/4
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 3/5
- ห้องปฏิบัติการทางภาษา

2.3 อาคารเซนต์โทมัสอาควินัสเป็นอาคารคอนกรีต 4 ชั้น

เป็นอาคารเรียน นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีจำนวน 17 ห้อง

ชั้นที่ 1 มีจำนวน 8 ห้อง ดังนี้

- ห้องประชุม
- ห้องพัสดุ
- ห้องวิชาการ/ห้องพัสดุ
- ห้องประชุม
- ห้องเกียรติยศ
- ห้องรับรองแขก
- ห้องน้ำชาย-หญิง
- ห้องน้ำชาย-หญิง

ชั้นที่ 2 มีจำนวน 8 ห้อง ดังนี้

- ห้องประถมศึกษาปีที่ 4/1
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 4/2
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 4/3
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 4/4
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 4/5
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/1
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/2
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/3

ชั้นที่ 3 มีจำนวน 7 ห้อง ดังนี้

- ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/4
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 5/5
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/1
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/2
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/3
- ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/4
- ห้องพยาบาล/ห้องพัสดุ
- ห้องน้ำชาย-หญิง
- ห้องน้ำชาย-หญิง

ชั้นที่ 4 มีจำนวน 8 ห้อง ดังนี้

- ห้องเรียน
- ห้องเรียน
- ห้องเรียน
- ห้องเรียน
- ห้องเรียน
- ห้องเรียน
- ห้องเรียน
- ห้องคอมพิวเตอร์ช่วงชั้นที่ 2

2.4 อาคารหอประชุม

2.5 อาคารโรงอาหารระดับประถมศึกษา

2.6 บ้านพักครูใหญ่

2.7 โรงครัว

2.8 บ้านพักนักร้อง พนักงาน

2.9 โรงรถ

2.10 ห้องน้ำชาย/ห้องน้ำหญิง

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก เป็นโรงเรียนในเครือของอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ภายใต้สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีมุขนายกคาเยร์ แส่นอ่อนเป็นเจ้าของและผู้รับใบอนุญาต บริหารงานโดยบาทหลวงและภคินีคณะรักกางเขนแห่งท่าแร่ โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก เป็นโรงเรียนสหศึกษา เปิดทำการสอนนักเรียนชายและหญิงไปกลับ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ปรัชญาของโรงเรียน

“คุณธรรม นำความรู้”

“คุณธรรม นำความรู้” เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนความเชื่อคาทอลิกที่ว่า “พระเจ้า” (Deus) ทรงเป็นปฐมเหตุของสรรพสิ่งและคุณธรรม (Virtus) ทุกประการ ทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ ประทานปรีชาญาณ (Sapientia) แก่มนุษย์ เพื่อให้เข้าใจสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง สามารถดูแลรักษาใช้ประโยชน์และอยู่ร่วมกับสรรพสิ่งอย่างมีความสุขและยั่งยืน

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

ความรู้ เป็นแนวทางที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจสรรพสิ่งอย่างถ่องแท้ ลึกซึ้ง สามารถดูแลรักษา สร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ ในการดำเนินชีวิต เคารพศักดิ์ศรีแห่งตน และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโลก

การดำเนินการของโรงเรียนเซนต์ยอแซพนาแก ซึ่งเป็นโรงเรียน ในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จึงใช้หลัก “คุณธรรม” เพื่อเสริมสร้าง “ความรู้” ด้วยการมุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน ให้เป็นบุคคลคุณภาพ มีความสามารถครบทุกด้าน โดยใช้หลักธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งหมด

5. วิสัยทัศน์

โรงเรียนที่ให้การศึกษาทั้งครบ (The School for Holistic Education)

โรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ให้การศึกษา ทั้งครบ อบรมตามหลักธรรม นำสู่สากล สนใจรักษาสีงแวดล้อม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง”

วัตถุประสงค์

1. ให้การศึกษอบรมแก่นักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้และทักษะในระดับ ปฐมวัย ประถมศึกษา ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต
2. มุ่งสร้างและอบรมนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมมีระเบียบวินัยและ ความพร้อมทุกด้านในอันที่จะช่วยให้เขาดำรงชีวิตในโลกอย่างมีความสุข

6. พันธกิจ

- 6.1 ส่งเสริมนักเรียนให้มีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (มฐ.1)
- 6.2 ปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตร (มฐ.2)
- 6.3 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้รักการเรียนรู้ มีความสามารถ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (มฐ.3)
- 6.4 และพัฒนานักเรียนให้มีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ (มฐ.4)
- 6.5 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ สมรรถนะและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มฐ.5)
- 6.6 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นและเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต (มฐ.6)

ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

6.7 พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของโรงเรียนคาทอลิก (มฐ.7)

6.8 พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (มฐ.8, มฐ.9)

6.9 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและมาตรฐานสากล (มฐ.10)

6.10 พัฒนาสภาพแวดล้อม สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ (มฐ.11)

6.11 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (มฐ.12)

ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

6.12 ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (มฐ.13)

ด้านอัตลักษณ์ของโรงเรียน

6.13 ปลุกฝังนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียน (มฐ.14)

ด้านมาตรการส่งเสริม

6.14 จัดโครงการ/กิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมโรงเรียนให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (มฐ.15)

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

7.1 บุคคลได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่ครบ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

7.2 บุคคลได้รับการปลูกฝังค่านิยมด้านจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพซึ่งกันและกัน คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เสียสละรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้ โดยถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

7.3 บุคคลได้รับการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี รู้รักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

7.4 บุคคลมีความรู้ ความสามารถ และนำไปปฏิบัติโดยมีคุณธรรมชั้นนำในการประกอบสัมมาอาชีพในอนาคต

7.5 เกิดสังคมที่มีความยุติธรรมและสันติภาพ

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

จำนวนผู้บริหาร ครูและครูพิเศษ ปีการศึกษา 2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงสุกิจ นารินทร์กิจ
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ซิสเตอร์ธนอมศรี ราชปัญญา
- 3) ชื่อรองผู้อำนวยการซิสเตอร์ทิพย์พากร งอยหล้า

ตาราง 8 ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก

ระดับ	จำนวนครูชาย	ศาสนา			จำนวนครูหญิง	ศาสนา			รวม	การบรรจุเป็นครู	
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น		บรรจุ	ยังไม่บรรจุ
ก่อนประถมศึกษา	-	-	-	-	14	-	14	-	14	12	2
ประถมศึกษา	15	2	13	-	37	2	35	-	52	50	2
รวม	15	2	13	-	51	2	49	-	66	62	4

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก (2559, หน้า 10)

9. ข้อมูลนักเรียน

ตาราง 9 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟนาแก ปีการศึกษา 2559

ชั้นเรียน	ห้อง	ชาย	หญิง	รวมนักเรียน
เตรียมปฐมวัย	1	15	16	31
ปฐมวัยปีที่ 1	3	49	47	96
ปฐมวัยปีที่ 2	5	68	76	144
ปฐมวัยปีที่ 3	4	73	57	130
รวม	13	205	196	401
ประถมศึกษาปีที่ 1	5	92	78	170
ประถมศึกษาปีที่ 2	5	90	77	167
ประถมศึกษาปีที่ 3	5	77	107	184
ประถมศึกษาปีที่ 4	5	79	73	152

ตาราง 9 (ต่อ)

ชั้นเรียน	ห้อง	ชาย	หญิง	รวมนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5	5	89	76	165
ประถมศึกษาปีที่ 6	5	90	77	167
รวม	30	517	488	1,006
รวมทั้งหมด	43	722	684	1,406

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูเก็ตอาหาร (2559, หน้า 11)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูมินารายณ์ แผนกอนุบาล ตั้งอยู่เลขที่ 197 หมู่ 12 ตำบลบัวขาว อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แผนกประถม ตั้งอยู่เลขที่ 299 หมู่ 10 ตำบลบัวขาว อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โทรศัพท์ 043-832381-2 โทรสาร 043-832486 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูมินารายณ์ เปิดการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บริหารงานโดยคณะบาทหลวงอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง และคณะกรรมการรักกางเขนแห่งท่าแร่

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูมินารายณ์ เป็นโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ซึ่งเป็นองค์กรทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ภายใต้สภาพการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ มุขนายกหลุยส์ จำเริญร สันติสุขนิรันดร์ เป็นผู้รับใบอนุญาต โดยมอบหมายให้ บาทหลวงนิเวศน์อินธิเสน เป็นผู้ลงนามแทนในตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต และผู้จัดการ

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

อาคารเรียนทั้ง 2 แห่ง มี 7 หลัง มีห้องเรียนรวมทั้งสิ้น 47 ห้อง ในปีแรก (พ.ศ. 2548) มีนักเรียน 583 คน มีครู 30 คน ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2558) มีนักเรียน 834 คน มีครู 50 คน เปิดทำการสอนตั้งแต่เวลา 08.30 น. ถึง 15.30 น. วันหยุดประจำสัปดาห์ มี 2 วัน คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูมินารายณ์ เป็นโรงเรียนสหศึกษารับนักเรียนชายหญิง ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในปีการศึกษา 2558 ทางโรงเรียนได้ก่อสร้างอาคารเรียนคอนกรีต 3 ชั้น จำนวน 1 หลัง สำหรับใช้เป็นอาคารเรียนระดับชั้นปฐมวัย ผู้จัดการ บาทหลวงพงศ์ศิริ คำศรี และซิสเตอร์วัชรารภรณ์ งอยหล้า เป็นผู้อำนวยการ มีนักเรียน 834 คน

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ (ระดับอนุบาล) ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล บัวขาว อยู่ใกล้กับโรงเรียนบัวขาว โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ (ระดับประถมศึกษา) ตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบัวขาว พื้นที่ของหมู่ 10 บ้านน้อยโนนสวรรค์ อำเภอ กุฉินารายณ์ มีจำนวนประชากรประมาณ 100,000 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร ค้าขาย และรับราชการ สภาพชุมชน กำลังขยายเมืองเป็นประตูสู่อินโดจีน จึงมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทุกด้าน ปรับปรุงทุกอย่างให้ดีขึ้นเรื่อยๆ เช่น ปรับปรุง ตลาดสด ถนน ท่อระบายน้ำ การประปาให้ได้มาตรฐานสภาพเศรษฐกิจ ในเขตเทศบาล มีการขยายตัวสูงขึ้น มีการเปิดร้านค้า ศูนย์จำหน่ายรถยนต์ รถจักรยานยนต์หลายยี่ห้อ หอ ธนาคาร 3 แห่ง ร้านอาหาร ซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่ง และหมู่บ้านจัดสรรเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

4. ปรัชญาของโรงเรียน

“คุณธรรม นำความรู้”

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

ความรู้ เป็นแนวทางที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจสรรพสิ่งอย่างถ่องแท้ ลึกซึ้ง สามารถดูแลรักษา สร้างสรรค์นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ ในการดำเนินชีวิตเคารพศักดิ์ศรีแห่งตนและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

5. วิสัยทัศน์

โรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ให้การศึกษาอบรม และพัฒนาคนทั้งครบ ส่งเสริมองค์ความรู้ที่ยั่งยืน บนหลักธรรมของคริสตศาสนา รักษา สิ่งแวดล้อม พร้อมสู่สากล

6. พันธกิจ

6.1 ส่งเสริมนักเรียนให้มีสุขภาพะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (มฐ.1)

6.2 ปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ตามหลักสูตร (มฐ.2)

6.3 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้รักการเรียนรู้ มีความสามารถ
ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (มฐ.3)

6.4 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ
(มฐ.4)

6.5 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถสมรรถนะ
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มฐ.5)

6.6 ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นและเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต (มฐ.6)

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

7.1 บุคคลได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่ครบ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ
และสติปัญญา

7.2 บุคคลได้รับการปลูกฝังค่านิยมด้านจิตใจ มีคุณธรรม เคารพ
ซึ่งกันและกัน คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เสียสละ รับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม
ได้ โดยถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

7.3 บุคคลได้รับการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี รู้รักษาวัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ และดำเนินอย่างพอเพียง

7.4 บุคคลมีความรู้ ความสามารถและนำไปปฏิบัติ โดยคุณธรรมชั้นนำ
ในการประกอบอาชีพในอนาคต

7.5 เกิดสังคมที่มีความยุติธรรมและสันติภาพ

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ ปีการศึกษา 2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงพงศ์ศิระ คำศรี
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ชิสเตอร์วัชรภรณ์ งอยหล้า
- 3) ชื่อรองผู้ช่วยผู้อำนวยการ ชิสเตอร์ประภาพร แสนสุริวงศ์

ตาราง 10 ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์

ระดับ	จำนวนครูชาย	ศาสนา			จำนวนครูหญิง	ศาสนา			รวม	การบรรจุเป็นครู	
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น		บรรจุ	ยังไม่บรรจุ
ก่อนประถมศึกษา	1	0	1	0	14	0	14	0	15	14	1
ประถมศึกษา	9	2	7	0	24	3	21	0	33	29	3
รวม	10	2	8	0	38	3	35	0	48	44	4

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ (2559, หน้า 10)

9. ข้อมูลนักเรียน

ตาราง 11 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	น.ร. ชาย	ศาสนา			น.ร. หญิง	ศาสนา			รวมจำนวน น.ร.
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น	
เตรียม	21		21		14		14		35
อนุบาล 1	43		43		44	1	43		87
อนุบาล 2	43	1	42		54	1	53		97
อนุบาล 3	51		51		50		50		101
รวม	158	1	157	0	162	2	160	0	320
ประถม 1	56	2	54		40	1	39		96
ประถม 2	43	1	42		47		47		90
ประถม 3	62	1	61		46	1	45		108
ประถม 4	43	3	40		39	1	38		82
ประถม 5	33		33		43	2	41		76
ประถม 6	39	1	38		42		42		81
รวม	276	1	268	0	419	1	412	0	533
รวมทั้งสิ้น	698	1	697	0	673	1	672	0	853

ที่มา แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกุฉินารายณ์ (2559, หน้า 10)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

1. ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม ตั้งอยู่เลขที่ 196 หมู่ 6 ถนนศรีสงคราม-นาหว้า บนเนื้อที่ 57 งาน 1 ไร่ 43 ตารางวา เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บริหารงานโดยคณะบาทหลวงอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง และภคินีคณะรักกางเขนแห่งท่าแร่

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

อาคารเซนต์ยอแซฟ เป็นอาคารเรียน 3 ชั้น ขนาด 13.15x56.60 เมตร จำนวน 13 ห้องเรียน

อาคารมีคาแอล เป็นอาคารเรียน 4 ชั้น ขนาด 11.15x72 เมตร จำนวน 23 ห้องเรียน

อาคารมารีอา เป็นอาคารเรียน 1 ชั้น ขนาด 12x42 เมตร จำนวน 5 ห้อง
อาคารโรงอาหารและห้องพักรับประทานเป็นอาคารชั้นเดียว ขนาด 9x32 เมตร จำนวน 4 ห้อง

ปีการศึกษา 2557-2557 ได้สร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ มีดังนี้
- อาคารมารีอา เป็นอาคารเรียน 1 ชั้น ขนาด 12x42 เมตร จำนวน 5 ห้อง

- อาคารโรงอาหารและห้องพักรับประทาน เป็นอาคารชั้นเดียว ขนาด 9x32 เมตร จำนวน 4 ห้อง

ปีการศึกษา 2558 ถึงปัจจุบัน คณะผู้บริหาร ประกอบด้วย บาทหลวง ทินกร เหลือหลาย เป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ และนางสาววิภาภรณ์ ศรีวรกุล เป็นผู้อำนวยการ ได้ปรับปรุงสนามเด็กเล่นและซื้ออุปกรณ์เพิ่มเติม

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และข้อมูลค่าการผลิตรวมของอำเภอศรีสงคราม อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง การเกษตรกรรมเป็นสาขาหลักของการผลิต การพาณิชย์ทั่วไปเป็นการพาณิชย์ในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยประชากรในเขตเทศบาล 36,562 บาท/คน/ปี และนอกเขตเทศบาล 21,912 บาท/คน/ปี การเงิน การธนาคาร มีธนาคารของรัฐ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีธนาคารพาณิชย์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย

อุตสาหกรรมและการพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่ บริษัทชั้นเทคกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 30 แห่ง ร้านค้าทั่วไป จำนวน 448 แห่ง ปั้มน้ำมัน จำนวน 6 แห่ง มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทอผ้า การแปรรูปอาหาร จากปลา ป.ซูเปอร์สโตร์ เป็นต้น

4. ปรัชญาของโรงเรียน

ปรัชญาของโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม (Philosophy)

“ คุณธรรม นำความรู้ ”

คุณธรรม นำความรู้ เป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนความเชื่อคาทอลิก ที่ว่า “พระเจ้า” (Deus) ทรงเป็นปฐมเหตุของสรรพสิ่งและคุณธรรม (Virtus) ทุกประการ ทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ ประทานพระปรีชาญาณ (Sapientia) แก่มนุษย์ เพื่อให้เข้าใจสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง สามารถดูแลรักษาใช้ประโยชน์และอยู่ร่วมกับสรรพสิ่งอย่างมีความสุขและยั่งยืน

คุณธรรม เป็นหลักยึดที่ช่วยให้มนุษย์ได้ใช้ความรู้อย่างถูกต้อง ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทั้งครบ ผู้อื่นและสรรพสิ่งอย่างยั่งยืน

ความรู้ เป็นแนวทางที่ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจสรรพสิ่งอย่างถ่องแท้ ลึกซึ้ง สามารถดูแลรักษา สร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ ในการดำเนินชีวิตเคารพศักดิ์ศรีแห่งตนและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

การดำเนินการของโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง จึงใช้หลัก “คุณธรรม” เพื่อเสริมสร้าง “ความรู้” ด้วยการมุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน ให้เป็นบุคคลคุณภาพ มีความสามารถครบทุกด้าน โดยใช้หลักธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์ความรู้ทั้งหมด

นโยบายของโรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม (Policy)

1. พัฒนานักเรียนให้ถึงพร้อมสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียน

2. พัฒนานักเรียนให้รักการเรียนรู้ มีทักษะด้านวิชาการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทันเทคโนโลยีก้าวล้ำและพร้อมสู่สากล

3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพด้านการบริหาร การศึกษา ด้วยจิตวิญญาณแห่งการเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ของโรงเรียนคาทอลิก

4. บริหารโรงเรียนโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการใช้โรงเรียน เป็นฐาน

5. เสริมสร้างสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิก

5. วิสัยทัศน์

โรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ให้การศึกษาทั้งครบ อบรมตามหลักธรรม นำสู่สากล สนใจรักษ์สิ่งแวดล้อม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิสัยทัศน์โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม (Vision) ปีการศึกษา 2559-2561 โรงเรียน จัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม จิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

6. พันธกิจ

พันธกิจโรงเรียน (Mission) ปีการศึกษา 2559-2561

1. ส่งเสริมนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนปฏิบัติตามจิตตารมณ์ของโรงเรียน
3. พัฒนาให้ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ มุ่งสู่มาตรฐานสากล ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ส่งเสริมระบบการบริหารจัดการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล
5. ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

เป้าหมายโรงเรียน (Goals) ปีการศึกษา 2559-2561

1. ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (ม.1)
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (ม.2)
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมุ่งสู่มาตรฐานสากล (ม.3)
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผลสู่มาตรฐานสากล (ม.4)

5. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะจำเป็น ตามหลักสูตรสถานศึกษา
มาตรฐานสากล (ม.5)
6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (ม.6)
7. ผู้เรียนปฏิบัติตามจิตตารมณ์ของโรงเรียนในเครือข่ายสมัครสัมพันธ์
ท่าแร่-หนองแสง และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
8. ครูปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด
ประสิทธิผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความเป็นสากล (ม.7)
9. ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
และเกิดประสิทธิผลพร้อมสู่สากล (ม.8)
10. คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ม.9)

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม ปีการศึกษา 2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงทินกร เหลือหลาย
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ชิสเตอร์วิภากรณ์ ศรีวรกุล
- 3) ชื่อรองผู้อำนวยการ ชิสเตอร์ศิริรัตน์ แสนพลอ่อน

ตาราง 12 ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม

ระดับ	จำนวนครูชาย	ศาสนา			จำนวนครูหญิง	ศาสนา			รวม	การบรรจุเป็นครู	
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น		บรรจุ	ยังไม่บรรจุ
ประถมศึกษา	10	7	3		23	10	13		33	32	1
รวม	10				23				33		

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม (2559, หน้า 10)

9. ข้อมูลนักเรียน

ตาราง 13 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	ครูประจำชั้น	จำนวน	หมายเหตุ
		น.ร./คน	
รวมนักเรียนเตรียม -อ.3		235	
รวมนักเรียน อ. 1-3		206	
ประถมศึกษาปีที่ 1/1	นางสุธาร์ตน์ สุธรรม	27	
ประถมศึกษาปีที่ 1/2	น.ส.ศศิธร เรือง	26	
ประถมศึกษาปีที่ 1/3	น.ส.วลัยพร โถซารี	34	
ประถมศึกษาปีที่ 2/1	น.ส.วรรณภา ชัยมุงคุณ	43	
ประถมศึกษาปีที่ 2/2	น.ส.วารุณี แดงสีท่า	31	
ประถมศึกษาปีที่ 3/1	นายวุฒิพงษ์ สมจันทร์	42	
ประถมศึกษาปีที่ 3/2	นายสมยศ พูลสวัสดิ์	34	
ประถมศึกษาปีที่ 4/1	น.ส.วราพร ภัคดี	29	
ประถมศึกษาปีที่ 4/2	นางสิริพร ชัยปัญหา	32	
ประถมศึกษาปีที่ 5/1	น.ส.สุภัทสร บุญรังศรี	25	
ประถมศึกษาปีที่ 5/2	นายวิระศักดิ์ โภษาแสง	34	
ประถมศึกษาปีที่ 6/1	นายนิวัฒน์ ต้นปรีक्षा	17	
ประถมศึกษาปีที่ 6/2	นางสาวศิรินคร เสมอพิทักษ์	29	
รวมนักเรียนประถมศึกษา		403	
รวมนักเรียนทั้งหมด อนุบาล 1 - ป. 6 (ไม่รวมเตรียม)		609	
เตรียมอนุบาล		29	
รวมนักเรียนทั้งหมด รวมเตรียมอนุบาล		638	

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟศรีสงคราม (2559, หน้า 10)

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา กรุงเทพมหานคร

1. ประวัติโรงเรียน

มิสซังคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารเรียน หลังแรก และสามารถเปิดรับนักเรียนได้ เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2506 และตั้งชื่อโรงเรียนแห่งนี้ว่า โรงเรียนนวมสารพิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 2094/1 ซอยทวีวัฒนา (สาธุประดิษฐ์ 15) ถนนจันทน์ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ให้เปิดการสอนตั้งแต่อนุบาล ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนสหศึกษา บริหารงานโดยบาทหลวงจากมิสซังอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง และนักบวชหญิงคณะรักกางเขนแห่งท่าแร่ อยู่ภายใต้การดูแลของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ต่อมาในปีการศึกษา 2547 ฝ่ายบริหารของมิสซังอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง มีดำริให้เปลี่ยนชื่อให้เหมือนกับโรงเรียนในเครือของมิสซังอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา ได้รับการอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อ ตามใบอนุญาตเลขที่ กส 949/2547 ลงวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2547

2. ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา มีเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 24 ตารางวา มีอาคาร 5 อาคาร ดังต่อไปนี้

1. อาคาร 1 เซนต์ปีเตอร์
2. อาคาร 2 เซนต์ไมเกิ้ล
3. อาคาร 3 เซนต์โยเซฟ
4. อาคาร 4 เซนต์เทเรซา
5. อาคาร 5 เซนต์แมรี

บริเวณโรงเรียนมีต้นไม้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ร่มรื่น สะอาดและปลอดภัย จึงเหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนและจัดกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับชุมชน

สถานศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา มีสิ่งอำนวยความสะดวก
มีบริการแก่นักเรียน ดังนี้

อาคารเรียน	4 หลัง
ห้องเรียน	32 ห้อง
ห้องพักครู	3 ห้อง
ห้องปฏิบัติการทางภาษา	1 ห้อง
ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	1 ห้อง
ห้องสมุด	1 ห้อง
ห้องพยาบาล	1 ห้อง
ห้องธุรการ	1 ห้อง
ห้องจำหน่ายอุปกรณ์การเรียน	1 ห้อง
ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์	1 ห้อง
ห้องวิชาการ	1 ห้อง
ห้องดนตรีไทย	1 ห้อง
ห้องดนตรีสากล	1 ห้อง
ห้องศูนย์สื่อการเรียนนอบบน	1 ห้อง
ห้องประชุม	1 ห้อง

โรงอาหาร หอประชุม สนามกีฬาฟุตบอล สนามกีฬาบาสเกตบอล
วอลเลย์บอล สนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่น มุมพักผ่อนของผู้ปกครอง นอกจากนี้
โรงเรียนได้จัดให้มีโทรศัพท์สาธารณะเพื่อบริการนักเรียน ครูและผู้ปกครอง

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนบริเวณโรงเรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา ตั้งอยู่ในเขตยานนาวา ลักษณะชุมชน
เป็นชุมชนขนาดใหญ่ บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียนเป็นอาคารพาณิชย์ ที่พักอาศัย
มีสถานที่สำคัญตั้งอยู่ใกล้โรงเรียน คือ วัด โรงเรียน สถานีดับเพลิง ไปรษณีย์ ธนาคาร
ตลาด ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล สถานีอนามัย สำนักงานเขต สภาพแวดล้อมของชุมชน
บริเวณโรงเรียนมีถนนที่คับแคบการจราจรติดขัด การประกอบอาชีพในชุมชนส่วนใหญ่
ค้าขาย รับจ้าง และประกอบธุรกิจส่วนตัว

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครอง

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ของนักเรียนโรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี โดยประกอบอาชีพรับราชการ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง โดยมีรายได้เฉลี่ยคนละประมาณ 20,000–100,000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

4. ปรัชญาของโรงเรียน

ปรัชญาของโรงเรียน “พระเจ้า คุณธรรม ความรู้”

“พระเจ้า คุณธรรม ความรู้” “GOD VIRTUE WISDOM” พระเจ้า (GOD) ผู้เป็นต้นกำเนิดความดี ชีวิต และทรงเป็นจุดหมายปลายทางของชีวิต คุณธรรม (VIRTUE) พระบัญญัติของพระเจ้าเป็นคุณธรรมที่มนุษย์ต้องปฏิบัติ ความรู้ (WISDOM) พระเจ้าให้ มนุษย์มีสติปัญญา เพื่อเรียนรู้ เพื่อเข้าใจและปฏิบัติ ความดีนั้น

5. วิสัยทัศน์

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริม องค์ความรู้ที่ยั่งยืน เพื่อพัฒนาคน ทั้งครบ ร่วมสร้างสังคมให้มีความสุขและสันติ บนหลักธรรมของศาสนา ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบ วินัย ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษา โดยครูผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ภายใต้การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและชุมชนมีส่วนร่วม สามารถอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข

6. พันธกิจ

ด้านผู้เรียน

1. พัฒนาผู้เรียน ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย เพื่อดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม อย่างมีความสุข

2. พัฒนาทักษะด้านวิชาการเต็มตามศักยภาพ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

พัฒนาคุณภาพของครู ด้านคุณธรรม ความรู้ และทักษะกระบวนการ สอนอย่างต่อเนื่อง สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการบริหารและจัดการศึกษา

พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้พัฒนา การบริหารงานจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน และยึดหลัก “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

7. เป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา

แผนพัฒนาสถานศึกษาฉบับนี้กำหนดระยะเวลาการพัฒนา 5 ปี คือ ปีการศึกษา 2550–2554 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โดยในด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

8. ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา ปีการศึกษา 2559

- 1) ชื่อผู้จัดการ บาทหลวงสุรชาติ มุลสุทธิ
- 2) ชื่อผู้อำนวยการ ชิสเตอจรีตนา สุงหวล
- 3) รองผู้อำนวยการ ชิสเตอร์มิ่งขวัญ ทาสีภ

ตาราง 14 ข้อมูลผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา

ระดับ	จำนวนครูชาย	ศาสนา			จำนวนครูหญิง	ศาสนา			รวม	การบรรจุเป็นครู	
		คริสต์	พุทธ	อื่น		คริสต์	พุทธ	อื่น		บรรจุ	ยังไม่บรรจุ
ก่อนประถมศึกษา	-				5	1	4		5	4	1
ประถมศึกษา	2		2		11	3	8		13	12	1
มัธยมศึกษา	3	1	2		7		7		10	9	1
รวม	5	1	4		22	5	17		28	25	3

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา (2559, หน้า 10)

9. ข้อมูลนักเรียน

ข้อมูลจำนวนนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา ปีการศึกษา 2559

ตาราง 15 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	จำนวน น.ร.ชาย	ศาสนา		จำนวน น.ร.หญิง	ศาสนา		จำนวน น.ร.	เป้าหมายการรับนักเรียนปี 2559		
		คริสต์	พุทธ		คริสต์	พุทธ		ชาย	หญิง	รวม
เตรียม	6		6	9		9	15			
อนุบาล 1	17	1	16	11		11	28			40
อนุบาล 2	11		11	9	1	8	20			40
อนุบาล 3	16		16	16	2	14	32			40
รวม	50	1	49	45	3	42	95			120
ประถม 1	29	1	28	18		18	47			40
ประถม 2	22		22	19		19	41			40
ประถม 3	16	1	15	9		9	25			40
ประถม 4	12		12	23		23	35			40
ประถม 5	12		12	16	2	14	28			40
ประถม 6	14		14	6		6	20			40
รวม	105	2	103	91	2	89	196			240
มัธยม 1	18	1	17	18		18	36			40
มัธยม 2	26		26	15	1	14	41			40
มัธยม 3	12		12	14		14	26			40
รวม	56	1	55	47	1	46	102			120
รวม	211	4	207	183	6	177	394			480

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน โรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา (2559, หน้า 11)

จากข้อมูลโรงเรียนในเครือข่ายองค์กรสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง พบว่า ภาพรวมในด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทราบประสิทธิผลการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นทั้ง “คนดี คนเก่ง” จึงนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา

ประสิทธิผลการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในเครือข่าย
อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ในการพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

รัชนี ยมศรีเคน (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน และนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 250 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 สสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา ระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย ทั้ง 2 ช่วงชั้น ระยะเวลาที่ 2 พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 4 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์ การเข้าค่ายคุณธรรมพุทธบุตร 2) กลยุทธ์การสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ 3) กลยุทธ์พบพระธรรมในวันธรรมสวนะระหว่างเข้าพรรษา และ 4) กลยุทธ์ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้กิจกรรม ในการพัฒนา 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหน้าเสาธง และกิจกรรมวันสุดสัปดาห์ โดยอาศัย หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขึ้นวางแผน ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา 2) ขึ้นปฏิบัติ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามกลยุทธ์ที่กำหนด 3) ขึ้นสังเกต ครูผู้ร่วมวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการตามกลยุทธ์ 4) ขึ้นสะท้อนผล ผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้ จากการสังเกตสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ในการพัฒนาครั้งต่อไปให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ในวงรอบที่ 1 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรม ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พัฒนามากขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียน ที่แสดงถึงผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม กล่าวคือ นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมเบื้องต้น ของพระพุทธศาสนามีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ สุจริต

มีความกตัญญูทวาทะ รู้จักประหยัด และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยเมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ก่อนการพัฒนา นักเรียนมีระดับพฤติกรรมพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิมมาก

เกษม จันนคร (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้โครงการอบรมธรรมะเพื่อพัฒนาจิตและโครงการเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมนำดวงใจห่างไกลยาเสพติดในโรงเรียนบ้านปากห้วยฉลอง สำนักเขตพื้นที่การศึกษาอุตรดิตถ์ พบว่า นักเรียนขาดวินัยเพราะครูขาดทักษะด้านเทคนิค วิธีการ กระบวนการในการถ่ายทอดความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม จึงมีแนวคิด ความเชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ในการถ่ายทอดคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ทำให้ผู้เรียนมีนิสัยก้าวร้าวไม่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน ชอบแต่งกายไม่เรียบร้อย ผิดระเบียบของโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา ขาดระเบียบวินัยตามสภาพของผู้เรียน นักเรียนขาดความซื่อสัตย์สุจริตตามสภาพของนักเรียน นักเรียนขาดความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และนักเรียนมีนิสัยฟุ้งเฟ้อและเห่อตามสมัยนิยม ขาดการประหยัดและอดออม ทำให้เกิดปัญหา ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นอย่างมาก ผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนางานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นอย่างมาก ผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนางานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมหลังจากที่ได้จัดกิจกรรมครบทั้ง 2 วงจรแล้ว ทำให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อส่วนรวมและมีความสำนึกในการประหยัดอดออมมากยิ่งขึ้น

ธราภรณ์ คำอุ่น (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และการสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับใช้กับแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ ที่สร้างขึ้นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 1,116 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ เชิงสถานการณ์ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยวัดความซื่อสัตย์ 4 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง 2) ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น 3) ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และ 4) ความซื่อสัตย์ต่อชุมชนและสังคม จำนวน 35 ข้อ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ ได้แก่ การหาอำนาจจำแนกรายข้อแบบ t-test Independent หาความเชื่อมั่นโดย α -coefficient สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์

หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการเทียบคะแนนหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ผลการวิจัยพบว่า การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อสอบของแบบวัดทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 2.46–8.53 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แล้วความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทั้งฉบับ มีค่า (ยกกำลังสอง) อยู่ระหว่าง 0.19–1.79 ค่า P อยู่ระหว่าง 0.75–0.99 และ GFI = 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเทียบคะแนนหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความซื่อสัตย์สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 มีคะแนน T24–T71

รักพงษ์ ศรีจันดาโร (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระนวน จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลยุทธ์การจูงใจ การเสริมแรง การนิเทศติดตามพบว่า ความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 93.3 มีความเอาใจใส่ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ส่วนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 6.7 ยังต้องมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาสามารถปรับเปลี่ยนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 93.3 มีความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาด ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครู ร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ สนใจทำหน้าที่เป็นเวรประจำวัน ทั้งในห้องเรียนและพื้นที่นอกห้องเรียนอย่างเต็มความสามารถ ส่วนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 6.7 ยังต้องมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ปริญภรณ์ เชียงเครือ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา โดยกิจกรรม 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม ประจำสัปดาห์กิจกรรมการประกวด กิจกรรมพี่ดูแลน้อง กิจกรรมห้องเรียนน่าอยู่ และกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์รวม 3 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์ พบว่านักเรียนปรับเปลี่ยนนิสัยพฤติกรรมให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองมากขึ้น ยอมรับผิดเมื่อทำผิด พูดแต่ความจริงไม่ลอกการบ้านเพื่อน ไม่ทุจริตในการสอบ ปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ 2) ด้านความมีวินัยในตนเอง พบว่า ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

แต่งกายถูกระเบียบ รักษาความสะอาดของห้องเรียนและโรงเรียน เข้าแถวเป็นระเบียบ พุดจาสุภาพ 3) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ประพฤติตนเป็นคนดี มีความรักความสามัคคี ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เคารพเชื่อฟังครู

ทองพูล ภูสิม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้กระบวนการวิจัยคุณภาพของเดิมและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากครู 4.49 ผู้ปกครอง 4.48 และนักเรียน 4.49 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุริยา พันพลี (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอเซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเซนต์ยอเซฟศรีสงคราม ต้องได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากนักเรียนส่วนมากยังขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ นักเรียนพูดคุ้ย และส่งเสียงดังในขณะที่ครูสอนไม่สนใจครูไม่ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจในตนเองไม่ค่อยสนใจในการศึกษาเล่าเรียนและยังขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและบุคคลอื่น 2) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนเซนต์ยอเซฟศรีสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยสรุปจากการสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนและครู พบว่า ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย นักเรียนส่วนมากมีระเบียบวินัยดีขึ้น นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงเป็นประจำ นักเรียนมาโรงเรียนตรงเวลา ไม่คุยกันในเวลาเข้าแถว นักเรียนแต่งกายเรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียน ด้านความซื่อสัตย์ นักเรียนส่วนมากไม่ขโมยของของคนอื่น นักเรียนที่เก็บของที่ตกหายได้ส่งคืนเจ้าของหรือแจ้งครูเวรประจำวัน นักเรียนไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต นักเรียนพูดความจริงเวลาครูหรือผู้ปกครองถาม ด้านความกตัญญูกตเวที นักเรียนส่วนมากแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ด้วยการไหว้ นักเรียนรู้จักเคารพให้เกียรติต่อผู้ปกครองครู-อาจารย์ ด้านความเมตตากรุณา นักเรียนส่วนมากร่วมมือกับผู้ปกครองและโรงเรียนในการบริจาคสิ่งของหรือเงินเพื่อช่วยเหลือ

ผู้ขัดสน นักเรียนมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ นักเรียนส่วนมากรู้จักการออม นักเรียนใช้สิ่งของอุปกรณ์ส่วนรวมและส่วนตัวอย่างประหยัด นักเรียนรู้จักประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า นักเรียนไม่ใช้สิ่งของฟุ่มเฟือย ใช้สิ่งของที่จำเป็นและมีประโยชน์ ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนส่วนมากทำการบ้านส่งตามกำหนด นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ประจำวันที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนเอาใจใส่ในหน้าที่การงานของตนเอง ด้านความสามัคคี นักเรียนส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันจนสำเร็จและรวดเร็ว นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน นักเรียนส่วนมากใช้วาจาสุภาพอ่อนหวาน นักเรียนเคารพให้เกียรติ เชื้อพึงผู้ใหญ่ นักเรียนมีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะไม่เป็นเด็กก้าวร้าว ยกมือไหว้เมื่อพบคุณครู หรือแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน 3) การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ ความมีระเบียบวินัยและความกตัญญูกตเวทิตา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพอประมาณและการประหยัดอดออม

ชุดิมาธตา มะโนมัย (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงสง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนโรงเรียนบ้านดงสง่า ยังไม่มีความซื่อสัตย์โดยเฉพาะด้านการแสวงหาความรู้ นักเรียนไม่มีพฤติกรรมการประหยัดเท่าที่ควร ปัญหาด้านความซื่อสัตย์ยังปรากฏอยู่ มีสิ่งของชาวบ้านหายเป็นประจำ นักเรียนไม่มีพฤติกรรมความมีวินัยเท่าที่ควร มีนักเรียนหลายกลุ่มที่พูดคุยกันด้วยคำพูดที่ไม่สุภาพ และไม่ให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่า นักเรียนขาดความสามัคคีปรองดองกันมีเหตุทะเลาะวิวาทกันเสมอ นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของควมมีน้ำใจน้อย ขาดความเสียสละและขาดการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม 2) การวางแผนและกำหนดกระบวนการปฏิบัติในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณะครู การศึกษาดูงานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ทำให้คณะครูเกิดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้นและนำมากำหนดกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงสง่าให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และครอบคลุมคุณธรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น 3) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การสัมภาษณ์ การสอบถามผู้ร่วมวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การประเมินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเกิดการพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

รจนา ฎกทองไชย (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านคางสูงเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านคางสูงเจริญศิลป์ พบว่า โรงเรียนไม่มีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แต่นักเรียนชอบเล่นมากกว่าการแสวงหาความรู้ นักเรียนใช้จ่ายเงินโดยไม่มีเงินเหลือสำหรับการออม นักเรียนยังมีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ เมื่อทำความผิดแต่ไม่ยอมรับผิด เก็บสิ่งของได้ก็ไม่นำมาแจ้งครูนักเรียนบางส่วนยังฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนสายขาดความรับผิดชอบ ใช้คำพูดด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ แสดงกิริยาท่าทางที่ไม่เหมาะสมต่อบุคคลอื่น ทั้งขณะลงในที่ที่ไม่ควรทิ้ง นักเรียนยังขาดความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน มีการทะเลาะและนักเรียนยังไม่มีความตระหนักรู้ในการแบ่งปันสิ่งของให้กับคนอื่น

2) การวางแผนและกระบวนการปฏิบัติการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู การศึกษาดูงานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ และการประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยการใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเกิดการพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจเพิ่มมากขึ้น

ทรงศักดิ์ สารรัตน์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ พบว่า สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องของระเบียบวินัย การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองมีบ้างไม่มากนัก ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่า นักเรียนในปกครองควรได้รับการพัฒนาพฤติกรรมในทุกๆ ด้าน 2) ผลการหาแนวทางการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 4 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 ประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ แนวทางการดำเนินการวิจัยและเสนอสภาพปัจจุบันปัญหา ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ กิจกรรมที่ 2 ศึกษาเอกสารประชุมระดมสมองเพื่อสร้างองค์ความรู้ กิจกรรมที่ 3 ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมตามกิจกรรมและโครงการที่กำหนดไว้ตามแผน กิจกรรมที่ 4 นิเทศติดตามผลและเก็บรวบรวมข้อมูล 3) ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า จากการได้เข้าร่วมโครงการของนักเรียนทำให้พฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบของทางโรงเรียนด้านต่างๆ ดีขึ้นมาก ด้านการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียนและด้านความประพฤติของนักเรียน แสดงว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยดีขึ้น

พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จันทโชโต) (2555, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่า t-test โดยภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก

ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความซื่อสัตย์ ตามลำดับ

นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, บทคัดย่อ) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมาย ของการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 22 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 334 คน เป้าหมายการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ คือ นักเรียน โรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม จำนวน 409 คน พบว่า ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ครูมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานและครูมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม มีพฤติกรรมดีขึ้น ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจพฤติกรรมของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และจากการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจ ของผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ทั้งสองวงรอบ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น 0.67 และผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจ พฤติกรรมของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ร่วม วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม ทั้งสองวงรอบ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจ เพิ่มขึ้น 0.46

ประภาพร นาแว่น (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพ การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือคณะภคินีรักกางเขน แห่งท่าแร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน จำนวน 164 คน พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนในเครือคณะภคินีรักกางเขนแห่งท่าแร่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก แนวทางพัฒนาดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมในโรงเรียนจะมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ให้กับนักเรียน จึงเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการพัฒนาให้เป็นไปตาม

ที่คาดหวัง การส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพาะความมีวินัยเป็นพื้นฐานของชีวิตที่จะประสบผลสำเร็จ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวมนั้นหมายถึง ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความรู้คู่ความดี มีวินัยเพื่อให้สามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Cranley (2003, p. 1531-A) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติในด้านจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนเมืองของประเทศไทย การประพฤติปฏิบัติทางด้านจริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย มาตรการที่โรงเรียนใช้ในการอบรมจริยธรรมของนักเรียนโดยการนำเอาจริยธรรมบูรณาการเข้ากับวิชาอื่น และมาตรการเหล่านี้จะเกิดผลอย่างไร โดยกำหนดกรอบความคิดไว้ 6 ด้าน คือ การสอนจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการสอนจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่อง การสอนจริยธรรมโดยกำหนดระเบียบ กฎของห้องเรียน การสอนจริยธรรมโดยดำเนินนโยบายและระเบียบของทางราชการ

Way (2004, p. 3850-A) ได้สำรวจผลกระทบของการรักษาวินัยและการบกพร่องด้านวินัยในโรงเรียนที่มีต่อพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของนักเรียน โดยมีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อหยุดปัญหาการใช้ความรุนแรงในโรงเรียนและเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนซึ่งมีความบกพร่อง ด้านวินัยมีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพิ่มขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการลดลง พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อความถี่ในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและมีทัศนคติในด้านตรงกันข้ามสำหรับงานวินัยของโรงเรียนก็พบด้วยว่าเกิดผลกระทบ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลายเช่นตัวแปรด้านผลลัพธ์ปริมาณความบกพร่องด้านวินัยในโรงเรียนความยุติธรรมและความถูกต้องตามหลักกฎหมายในการรับรู้ของนักเรียนและสถานะของนักเรียนที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงนอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า การมีวินัยที่เข้มงวดสามารถส่งผลกระทบต่อที่เป็นประโยชน์ได้ถ้าหากว่ามันได้รับการรักษาไว้ในระดับปานกลาง นั่นหมายความว่าสามารถปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ระดับหนึ่งมีทิศทางโดยตรงต่อนักเรียน ซึ่งมีความเชื่อมั่นในความถูกต้องตามกฎของโรงเรียนภายใต้สถานการณ์อื่นๆ อย่างเช่น ถ้าวินัยของโรงเรียนได้รับการยอมรับว่ามีความเข้มงวดมากเกินไปหรือนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนในกลุ่มที่คอยคัดค้าน

และเป็นกลุ่มเสี่ยงวินัยของโรงเรียนก็อาจจะกลับกลายเป็นสิ่งอันตรายไปก็ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากผลการวิจัยพบว่า มีแนวโน้มของการเป็นไปได้ว่าเราจะมีนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่ำลงเพราะการมีวินัยที่เคร่งครัดมากเกินไป

Miller (2005, p. 478-A) ได้ศึกษาการประเมินโครงการการศึกษาทางเลือกด้านวินัยหลังจากปีแรกของการดำเนินการโครงการการศึกษาทางเลือกด้านวินัย สำหรับนักเรียนผู้ซึ่งมีความท้าทายทางพฤติกรรมมาเรื่อยๆ งานวิจัยที่ทำขึ้นมีรายละเอียดของความมีประสิทธิภาพของโครงการการศึกษาทางเลือกด้านวินัยนอกมหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้นในเขตการศึกษาชนบทส่วนใหญ่เป็นพวก Hispanic ในเท็กซัสตอนใต้ เพื่อตอบสนองความต้องการนี้ โครงการการศึกษาทางเลือกด้านวินัยเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้วินัยที่มากกว่าบรรยากาศการดูแลคุ้มครองเด็กสำหรับนักเรียนที่ก่อวุ่นชั้นเรียน และวิธีการฟื้นฟูโดยรวมการปรับปรุงด้านวิชาการพฤติกรรมและสังคม จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดที่ควรจะเป็นประโยชน์ต่อนักการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาในการดำเนินโครงการสำหรับนักเรียนที่ก่อวุ่นชั้นเรียน เพื่อจะลดขนาดหรือปริมาณของผู้ถูกส่งต่อด้านวินัย ภายหลังจากการเข้าร่วมในโครงการคล้ายกับที่ได้รับการออกแบบให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

Bolderson (2007) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้รูปแบบซึ่งส่งเสริมด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเองที่มีพฤติกรรมในด้านการละเลยต่อหน้าที่และพฤติกรรมด้านสังคมในทางบวก ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มของนักเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งส่งเสริมด้านการมีความต่อตนเองเป็นกลุ่มที่แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดในทิศทางที่ปรารถนา แต่สิ่งที่สำคัญไปกว่านั้น พบว่า ยังมีผลกระทบต่อพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น พฤติกรรมด้านการเข้าสังคมในทางบวกและพฤติกรรมด้านการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างนักเรียนเอง

Nweze Tina (2010, p. 90) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเกี่ยวกับจริยธรรมในการสอบ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย สรุปว่าการสอบ (Examinations) ครอบคลุมถึงสถานะทางยุทธศาสตร์ในชีวิตของเราและสังคมทุกวันนี้ด้วย ในสถานการณ์ซึ่งกฎศีลธรรม กฎและระเบียบปฏิบัติสำหรับการดำเนินการสอบได้ถูกวัดโดยครูหรือผู้เรียนรู้ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของการสอบและใบประกาศนียบัตรซึ่งเป็นตัวรับรองการแสดงถึงการมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวก็อยู่ในภาวะเสี่ยงการบริหารการสอบเป็นสิ่งซึ่งควรจะพิจารณาอย่างลึกซึ้ง ปัญหาทุจริตในการสอบก็เป็นปัญหาทางศีลธรรม

ที่สำคัญ ได้กัดกินลึกเข้าไปในโครงสร้างของสังคมจริงๆ แล้วควรมีมาตรการบางอย่างต้องนำไปปรับปรุงระบบการสอบ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย ความท้าทายของการจัดการตรวจสอบมีอยู่หลากหลาย ดังตัวอย่างเช่น การเป็นครูที่รับผิดชอบ หรือเป็นผู้สอบที่มีความรับผิดชอบซึ่งนำไปสู่จรรยาบรรณของการสอบอย่างแท้จริง ซึ่งควรปลูกฝังลงในเด็กนักเรียน เรื่องสำนึกแห่งความรับผิดชอบและนิสัยการเรียนรู้ที่ดี

Helen Boon (2011, p. 96) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาจริยธรรมสำหรับครูที่มีคุณภาพ พบว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970-1979 นับเป็นยุคทองของศิลปะทำที่ใดเกิดขึ้น เพื่อตอบโต้การหายไปของจริยธรรมการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา การเกิดขึ้นนี้ดูเหมือนจะเป็นการขาดหายไปจากโปรแกรมการศึกษาของครูในออสเตรเลียและในสหรัฐอเมริกา การยื่นกรณียังเด็ดเดี่ยวเพื่อยกระดับคุณภาพของครูนี้เป็นปัญหา เพราะการสอนที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่ไม่ได้ที่ใดที่เกี่ยวข้องถึงทัศนคติของครู เกี่ยวข้องถึงคุณค่าและจรรยาบรรณวิชาชีพ กรณีศึกษานี้ได้ถูกดำเนินการภายในมหาวิทยาลัยของออสเตรเลียและได้ออกแบบเพื่อเป็นเอกสารตัวอย่างสำหรับทางสองแพร่งของศีลธรรมที่ได้ท้าทายนักศึกษาและครูและครูผู้ฝึกหัด เพื่อสำรวจความเข้าใจของครูผู้ฝึกสอนเรื่องจริยธรรมการศึกษาและเพื่อตรวจสอบหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษา (Bachelor Degree of Education = B.Ed.) สำหรับวิชาชีพจริยธรรมตลอดระยะเวลา 4 ปี ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี บทสรุปได้เน้นความจำเป็นสำหรับหลักสูตรการฝึกหัดครู เพื่อให้ครูได้ครอบคลุมถึงหน่วยปรัชญาทางจริยธรรมนี้เป็นหลักการที่ยืนยันเพื่อการฝึกหัดอย่างมืออาชีพและยกระดับคุณภาพของครูโดยการเตรียมเทคนิคให้ครูเพื่อวินิจฉัยและสอนปัญหาทางจริยธรรม

Nicholas Schroeder (2011, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องทางสองแพร่งของคุณธรรมและจริยธรรมร่วมสมัย ผลการวิจัยพบว่า คำนิยามง่ายๆ ของทางสองแพร่งของศีลธรรม คือ สถานการณ์ที่ผู้กระทำควรจะทำ 2 อย่างที่แตกต่างแต่สามารถเลือกทำได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น คำนิยามนี้ดูประหนึ่งว่ามีความหมายเพียงพอแล้วมันได้สร้างผลกระทบในรอบ 50 ปีที่ผ่านมา เบอร์นาร์ดวิลเลียมเป็นผู้ใช้แนวคิดเป็น เป็นผู้ใช้แนวคิดเป็นผู้ใช้แนวคิดทาง เป็นผู้ใช้แนวคิดเป็นผู้ใช้แนวคิดทางสองแพร่งของ อ่องศีลธรรมนี้ เป็นคนแรก เพื่อเรียกความเหมาะสมของทฤษฎีหลักทางศีลธรรมให้เป็นคำถามเพื่อท้าทายความเป็นไปได้ของระบบจริยธรรมที่ไม่เปลี่ยนแปลง นักจริยธรรมและนักศีลธรรม อย่างเช่น โรซาลิน ฮัธสเฮ้า ได้ใช้ทฤษฎีวิกฤตทางศีลธรรมเพื่อท้าทายโรงเรียนสองแห่งที่เด่น

ด้านปรัชญาศีลธรรมในเรื่องในการทำตามกฎ (Deontology) เช่น การฆ่าคนเป็นสิ่งที่ผิด แม้จะเป็นการป้องกันตัวก็ตาม และลัทธิประโยชน์นิยม (utilitarianism) ความทำทนายเหล่านี้ ได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการสร้างคุณธรรม ต่อ 2 โรงเรียนนั้นอีก แต่คุณธรรม จริยธรรมสามารถอธิบาย ทางสองแพร่งของศีลธรรม ในทฤษฎีของมันเองได้จริงหรือไม่ 2 บทแรก ผู้วิจัยได้นำเสนอความคิดบางอย่างของ วิลเลียม และฮาร์สทเฮ้า ซึ่งเป็นแนวคิด หลักเกี่ยวกับจริยธรรมและคุณธรรมร่วมสมัยแล้วและพิจารณาอย่างรอบคอบบนโครงสร้าง และปัญหาของแนวคิดเรื่องทางสองแพร่งของศีลธรรมส่วนอีกสี่บทที่เหลือ ได้วิเคราะห์และ ตรวจสอบจุดแข็งของข้อโต้แย้งของ วิลเลียม และฮาร์สทเฮ้า ในเหตุผลที่สนับสนุนการคงอยู่ ของทางสองแพร่งของศีลธรรม

Cline C, Heesters A, Secker B, Frolic A. (2012, pp. 227–243) ได้วิจัย เรื่องการศึกษาและการปฏิบัติจริยธรรม การปรับปรุงหลักสูตรเพื่อจุดประสงค์และ ความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ในภาวะปัจจุบัน ยังไม่มีกระบวนการรับรองลัทธิ แบบเบ็ดเสร็จสำหรับแต่ละคนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริยธรรม ยังไม่มีระบบ การรับรองมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียม บุคลากรให้พร้อมสำหรับการทำงานของพวกเขา ยังมีหลักสูตรเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ที่เป็นรูปแบบการฝึกฝนโดยเฉพาะเพื่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษาอย่างแท้จริง ในขณะที่เดียวกัน จำนวนขององค์กรด้านการดูแลหลักสูตรฟื้นฟูสุขภาพและการฝึกฝนอบรม ในบ้าน โดยเฉพาะเพื่อเตรียมผู้ที่สำเร็จการศึกษาเพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการยึดหลัก จริยธรรมในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามที่หลักสูตรต่างๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรเหล่านี้ก็ยังมีข้อจำกัดในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้บรรยายเป้าหมาย และเนื้อหา และยุทธวิธีสำหรับหลักสูตรการศึกษา ที่ได้ถูกนำเสนอในออนตารีโอ แคนาดา กรณีศึกษาเหล่านี้ได้ให้ความสำคัญกับความหลากหลายด้านจริยธรรมการศึกษา เพื่อผู้มีส่วนร่วมในเรื่องการปฏิบัติจริยธรรมและเน้นความจำเป็นที่จะนำรายการนี้เพื่อเป็น รายงาน เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาในอนาคต เพื่อให้ได้มาตรฐานและได้รับการยอมรับ

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอ จะเห็นได้ว่าโรงเรียน แต่ละแห่งได้พยายามหาแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลให้มากที่สุด อาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญในการขับเคลื่อน โดยมีกรอบแนวทางดำเนินงาน

ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนในเครือข่ายองค์กรสังคมทลท่าแร่-หนองแสง โดยกำหนด
ขอบข่ายงาน 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอบรมและพัฒนาครู ด้านการปลูกฝังคุณธรรม
จริยธรรม ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร